ART
Grup Editorial

Caietul inteligent

FL. IONIȚĂ
E. CÂRSTOCEA
M. COLUMBAN
A. COMAN
V. GAL
D. KUDOR
L. SFÎRLEA

Literatură • Limba română • Comunicare

Pentru clasa a VII-a

1

Scanned with OKEN Scanner

21.135.1.09
C12
/23

Florin IONIȚĂ
(coord.)
Elena CÂRSTOCEA • Ana COMAN • Monica H. COLUMBAN
Victoria GAL • Dorina KUDOR • Lenuța SFÎRLEA

p 39 → mâine

Caietul inteligent

Literatură
Limba română
Comunicare

pentru clasa a VII-a

ghid • caiet de lucru
102 teste de evaluare

semestrul I

BIBLIOTECA JUDEȚEANĂ
"GH. ASACHI"
IAȘI

în conformitate cu noua programă

Nechita Catinca-Maria
VII-A

Scanned with OKEN Scanner

3 V 2019

Copyright 2013

ART
Grup Editorial

Toate drepturile asupra acestei lucrări aparţin editurii.
Reproducerea integrală sau parţială a conţinutului lucrării
este posibilă numai cu acordul prealabil scris al editurii.

Referenţi:
Horia CORCHEŞ, Luminiţa MEDEŞAN, Titiana ZLĂTIOR

Tehnoredactare:
Angela ARDELEANU

Coperta:
Alexandru DAŞ

BIBLIOTECA JUDEȚEANĂ "GH. ASACHI" IAȘI

Descrierea CIP este disponibilă la Biblioteca Naţională a României

ISBN 978-973-124-721-2
ISBN 978-973-124-766-3

Pentru comenzi vă puteţi adresa:

Departamentului Difuzare
C.P. 22, O.P. 84, 062650, sector 6, Bucureşti

telefon
021.224.17.65
0721.213.576
0744.300.870
Se acordă importante reduceri.

Scanned with OKEN Scanner

Argument

Seria de patru **Ghiduri** își propune să ofere celor interesați – elevi și profesori, deopotrivă – câteva metode și instrumente de evaluare utile în practica școlară curentă. Ele au fost proiectate cu scopul studierii limbii și literaturii române, care, în conformitate cu Programa pentru clasele V-VIII, este „de a forma un tânăr cu o cultură comunicațională și literară de bază, capabil să înțeleagă lumea, să comunice și să interacționeze cu semenii, să-și utilizeze în mod eficient și creativ capacitățile proprii pentru rezolvarea unor probleme concrete din viața cotidiană, să poată continua în orice fază a existenței sale procesul de învățare, să fie sensibil la frumosul din natură și la cel creat de om".

Aceste **Ghiduri** nu sunt menite să înlocuiască manualele, ci să le completeze cu aplicații variate, cu diferite grade de dificultate, pentru a da astfel posibilitatea elevilor să își exerseze, sperăm într-un mod plăcut, abilitățile și competențele dobândite la clasă. Toate aceste aplicații au fost proiectate urmând cu rigurozitate *Competențele specifice* ale Programei școlare pentru a-l pune pe elev în situații mereu noi, care să-i solicite în permanență gândirea și creativitatea.

Seria **Ghidurilor** se distinge de alte auxiliare printr-o serie de elemente noi:

- s-au folosit *itemi foarte variați*: cu alegere duală și multiplă, cu răspuns scurt, de asociere, întrebări structurate, compuneri libere și structurate;
- cerințele au fost grupate astfel încât să permită, în rezolvare, *utilizarea unor pagini întregi* (pagina, respectiv succesiunea de pagini – ***se poate/ se pot constitui în teste***, teme pentru acasă etc., pentru facilitarea evaluării fiind oferite, de fiecare dată, *precizări privind timpul de lucru și punctajul*);
- lucrarea a fost proiectată ca un ***caiet de lucru*** și, în același timp, ca o ***culegere de teste*** (102 teste pentru clasa a VII-a) ce pot fi lucrate direct pe carte (prin desprinderea sau nu a colilor-test din volum) sau pe caietele elevilor;
- a fost conceput câte un **Ghid** pentru fiecare semestru al anului de studiu și materia a fost în așa fel distribuită, încât să răspundă unor ritmuri diferite ale parcursului, precum și pregătirii pentru olimpiadele școlare.
- un test inițial deschide fiecare volum, iar un număr de ***teste sumative*** completează fiecare capitol;
- de asemenea, au fost concepute – pe baza unui algoritm – ***teste de evaluare*** și ***variante de subiecte pentru teză***, pentru fiecare semestru.

De reținut! Fiecare pagină-test (sau succesiune de pagini-test) are în subsolul paginii (respectiv, al ultimei pagini) o propunere (selecție) de exerciții, grupate în TEST I (test cu un *nivel mai redus de dificultate*) și TEST II (test cu un *nivel ceva mai ridicat de dificultate*), ambele însoțite de o sugestie de *timp de lucru*. Profesorul poate astfel alege, în funcție de nivelul clasei sau de obiectivele urmărite, tipul adecvat de teste.

Module precum ***Exersează***, ***Pentru portofoliul tău***, ***Concurs***, ***Autoevaluare*** au fost concepute fie pentru fixarea unor cunoștințe, fie pentru elevii al căror ritm de lucru este superior colegilor de clasă. De altfel, diversificarea gradului de dificultate al aplicațiilor a fost unul dintre obiectivele prioritare ale acestor **Ghiduri**.

Scanned with OKEN Scanner

Argument

Deşi materialul a fost grupat în trei module, **Literatură**, **Limbă română** şi **Comunicare** (orală şi scrisă) autorii au avut permanent în vedere modelul comunicativ-funcţional al Programei prin *folosirea aceloraşi texte-suport în toate cele trei secţiuni*. Acestea au fost selectate în mare măsură *din manuale în uz*, dar au fost propuse şi texte noi, criteriile fiind de fiecare dată accesibilitatea şi valoarea.

Sperăm ca aceste **Ghiduri** să fie, atât pentru profesori, cât şi pentru elevi, nişte instrumente de lucru utile şi totodată plăcute.

Autorii

Scanned with OKEN Scanner

Sumar

Test de evaluare inițială 1 (model MECTS 2012) [7-8]
Test de evaluare inițială 2 [9-10]

LITERATURĂ [11-50]
Imaginile artistice și figurile de stil (Actualizare) [13-16]
Aliterația. Asonanța. Definire. Identificare. Explicare [17-18]
Metafora [19-24]
Familiarizare [19-20]
Aprofundare [21-24]
Hiperbola. Înțelegere/ definire. Recunoaștere. Explicare [25-26]
Versificația [27-30]
Nivelul sintactic (aprofundare) [27-28]
Nivelul fonetic (prozodia) – Tipuri de rimă. Măsura. Piciorul metric. Ritmul. Versul liber [29-30]
Genul liric. Opera lirică (actualizare) [31-34]
Forma poeziei și ideile transmise [35-38]
Concordanțe ușor sesizabile [35-36]
Concordanțe greu sesizabile [37-38]
Genul liric [39-41]
Test sumativ [39-40]
Autoevaluare [41]
Opera epică [42-50]
Structura operei literare epice. Narator. Timp și spațiu. Acțiune. Personaje. Procedee de legare a secvențelor [42-46]
Autor – Narator – Personaj [47-50]

LIMBA ROMÂNĂ [51-85]
Lexicul [53-67]
Mijloace de îmbogățire a vocabularului – Actualizare [53]
Rolul sufixelor în realizarea sensului cuvintelor [54]
Mijloace de îmbogățire a vocabularului [55-56]
Sinonime. Tipuri de sinonime. Antonime. Paronime [57-58]
Omonimele. Tipuri de omonime. Cuvinte polisemantice. Polisemia și omonimia. Asemănări și deosebiri [59-60]
Cuvintele polisemantice [61]
Unitățile frazeologice [62-63]
Pleonasmul (actualizare) [64]
Omonimele. Paronimele. Pleonasmul [65]
Teste sumative [66-67]
Fonetica [68-71]
Noțiuni de fonetică. Actualizare [68]

Scanned with OKEN Scanner

Greşeli de pronunţare provocate de tendinţele din limba română contemporană [69]
Pronunţare şi scriere corectă [70]
Test sumativ [71]
Verbul [72-85]
Actualizare. Modul. Timpul. Funcţii sintactice [72-74]
Test sumativ [75-76]
Verbe copulative. Verbe predicative [77]
Verbe personale. Verbe impersonale. Diatezele verbului. Propoziţia fără subiect [78-79]
Locuţiunea verbală [80]
Teste sumative [81-85]
COMUNICARE [87-137]
Comunicarea scrisă [89-103]
Organizarea textului scris [89-96]
Exerciţii de alcătuire a planului unei lucrări pe o temă dată [89-91]
Exerciţii de construire a unui text narativ prin expansiune sau restrângere [92-95]
Cererea [96]
Scrierea despre textul literar şi nonliterar [97-103]
Scrierea despre textul literar [97-99]
Rezumatul unui text ştiinţific [100-103]
Comunicarea orală [104-115]
Situaţia de comunicare [104-113]
Raportul dintre ideea principală şi detaliile aferente [104-105]
Modalităţile textuale argumentative [106-109]
Înlănţuirea elementelor verbale şi nonverbale în context [110-113]
Textul dialogat şi cel monologat [114-115]
Organizarea monologului expozitiv şi demonstrativ. Relatarea [114-115]

TESTE DE EVALUARE [117-132]

TEZĂ. SUGESTII [133-149]
Te pregăteşti pentru teză! [133-134]
Sugestii metodologice generale pentru rezolvarea fiecărui tip de subiect [135]
Sugestii de rezolvare pentru teză [136-149]

VARIANTE DE TEZE [151-178]
Varianta 1 [151-152]
Varianta 2 [153-160]

GRILE DE NOTARE [159-160]

Scanned with OKEN Scanner

Test de evaluare inițială 1
(Model MECTS 2012)

Numele și prenumele elevului: ..... Autoevaluare: .....

Data susținerii testului: ..... Nota profesorului: .....

- Pentru rezolvarea corectă a tuturor cerințelor din Partea I si din Partea a II-a se acordă 78 de puncte. Pentru redactarea întregii lucrări se acordă 12 puncte. Din oficiu se acordă 10 puncte.
- Timpul efectiv de lucru este de 45 de minute.

Partea I (48 de puncte)

Citește cu atenție următorul text:

În benzinărie, privirea lui Marius întârzie asupra unei ciocolate noi. N-o mai văzuse până atunci – nici în rafturile supermarketului unde mergea o dată pe săptămână cu mama lui, nici aici, în benzinăria unde intra să-și cumpere câte-un baton, visând la ziua când va opri în același loc, la bordul unei mașini scumpe, ca să-i facă plinul, sub ochii invidioși ai găștii. Marius era topit după dulciuri. În vacanțe pleca la țară, unde bunica îl răsfăța în fel și chip, incapabilă să-l refuze. De fiecare dată când se întorcea la București, în minte îi rămâneau bunătățile plăsmuite în bucătăria de vară din fundul curții. Drumul de la școală spre casă însemna un popas la cofetăria cu pereți vernil, unde băiatul cumpăra ba o savarină însiropată, ba un ecler pe care glazura lucea jucăuș, ba un doboș tivit de o streașină de ciocolată. Nu erau ca ale bunicii, dar nici de lepădat. Pe urmă mergea pe jos un kilometru și ajungea la benzinărie, unde își lua pentru acasă. Nimic nu egala plăcerea de-a se cuibări în fotoliul vechi din piele roasă și de-a se uita la televizor singur, de capul lui și morfolind în tihnă ciocolata cu alune pisate, țăndări de migdale, orez expandat, fulgi de porumb, bucățele de nucă, stafide, coji de portocală, cremă de caramel sau de căpșuni.

(Radu Paraschivescu, *Salvarea*)

Rezolvă următoarele sarcini de lucru, formulate pornind de la textul dat.

A. 1. Încercuiește litera corespunzătoare răspunsului corect:
Cuvântul *însiropată*, din secvența ... *o savarină însiropată*, s-a format prin:
a. compunere. **b.** derivare. **c.** conversiune **6 puncte**

2. Transcrie șase cuvinte din câmpul semantic al dulciurilor. **6 puncte**

....

....

3. Motivează folosirea cratimei în structura *să-și cumpere*. **6 puncte**

.....

.....

.....

Scanned with OKEN Scanner

4. Completează tabelul, precizând valoarea morfologică și funcția sintactică pentru fiecare dintre cuvintele din secvența subliniată în text, menționate în coloana din stânga. **6 puncte**

	Valoarea morfologică	Funcția sintactică
bunica		
îl		
răsfăța		

5. Construiește o propoziție simplă, în care predicatul să fie exprimat prin verb la modul indicativ, timpul mai mult ca perfect. **6 puncte**

.....

B. 1. Numește modurile de expunere folosite în fragmentul de text citat. **6 puncte**

.....

.....

2. Transcrie trei indici spațiali prezenți în textul citat. **6 puncte**

.....

.....

.....

3. Rezumă, în 40-50 de cuvinte, fragmentul de text citat. **6 puncte**

.....

.....

.....

.....

Partea a II-a (30 de puncte)

Redactează o compunere narativă, de 6-8 rânduri (aproximativ 70-100 de cuvinte), în care să povestești un episod plăcut petrecut în timpul vacanței tale de vară. Dă un titlu sugestiv acestei compuneri.

.....

.....

.....

.....

.....

Scanned with OKEN Scanner

Test de evaluare inițială 2

Competențe specifice:

3.1. diferențierea elementelor de ansamblu de cele de detaliu în cadrul textului citit;
3.2. identificarea modurilor de expunere într-un text epic;
3.3. sesizarea valorii expresive a unităților lexicale în textele citite;
3.4. sesizarea organizării morfologice și sintactice a textelor citite (nonliterare și literare);
4.1. redactarea textelor cu destinații diverse;
4.2. utilizarea unui lexic diversificat, recurgând la categoriile semantice studiate și la mijloacele de îmbogățire a vocabularului, pentru exprimarea nuanțată;
4.3. înlănțuirea corectă a frazelor în textul redactat, utilizând corect semnele ortografice și de punctuație.

Citește cu atenție următorul text:

Doi oameni, cunoscuți unul cu altul, călătoreau odată, vara, pe un drum. Unul avea în traista sa trei pâni, și celălalt două pâni. De la o vreme, fiindu-le foame, poposesc la umbra unei răchiți pletoase, lângă o fântână cu ciutură, scoate fiecare pânile ce avea și se pun să mănânce împreună, ca să aibă mai mare poftă de mâncare. Tocmai când scoaseră pânile din traiste, iaca un al treilea drumeț, necunoscut, îi ajunge din urmă și se oprește lângă dânșii, dându-le ziua bună. Apoi se roagă să-i deie și lui ceva de mâncare, căci e tare flămând și n-are nimica merinde la dânsul, nici de unde cumpăra.

— Poftim, om bun, de-i ospăta împreună cu noi, ziseră cei doi drumeți călătorului străin; căci mila Domnului! unde mănâncă doi mai poate mânca și al treilea. [...]

După ce-au mântuit de mâncat, călătorul străin scoate cinci lei din pungă și-i dă, din întâmplare, celui ce avusese trei pâni, zicând:

— Primiți, vă rog, oameni buni, această mică mulțămită de la mine. [...]

Ceilalți mai rămân oleacă sub răchită, la umbră, să odihnească bucatele. Și, din vorbă în vorbă, cel ce avuse trei pâni dă doi lei celui cu două pâni, zicând:

— Ține, frate, partea dumitale, și fă ce vrei cu dânsa. Ai avut două pâni întregi, doi lei ți se cuvin. Și mie îmi opresc trei lei, fiindc-am avut trei pâni întregi, și tot ca ale tale de mari, după cum știi.

— Cum așa?! zise celălalt cu dispreț! pentru ce numai doi lei, și nu doi și jumătate, partea dreaptă ce ni se cuvine fiecăruia? Omul putea să nu ne deie nimic, și atunci cum rămânea?...

(Ion Creangă, *Cinci pâni*)

I (5x2p=10p) Scrie, în dreptul fiecărei cifre, litera corespunzătoare sensului cuvântului din stânga:

1. *a poposi* ...
2. *ciutură* ...
3. *merinde* ...
4. *a mântui* ...
5. *oleacă* ...

A. hrană (rece) pe care o ia cineva când pleacă la drum sau la lucru
B. a termina
C. a se opri
D. puțin
E. prins și lipsit de libertate
F. găleată sau vas făcut din doage sau dintr-un trunchi scobit, care servește la scos apa din fântână

Scanned with OKEN Scanner

II (5x4p=20p) Redactează, pe baza textului, răspunsuri pentru fiecare dintre următoarele cerințe:

1. Transcrie două cuvinte care sunt indici de spațiu și două care sunt indici de timp.
2. Numește personajele prezente în text.
3. Scrie ideea principală a fragmentului marcat cu chenar.
4. Precizează modurile de expunere existente în text.
5. Selectează o sintagmă de 6-7 cuvinte în care se arată cum le mulțumește călătorul pentru mâncarea primită.

III (36p) Scrie o compunere de 15-20 de rânduri în care să arăți că textul aparține genului epic.
Vei obține punctajul maxim, dacă vei avea în vedere următoarele repere:
- (5p) precizarea trăsăturilor genului epic;
- (5p) ilustrarea acestora pe text;
- (6p) numirea a două momente ale subiectului;
- (6p) caracterizarea personajelor;
- (4p) corectitudinea vocabularului folosit;
- (6p) ortografia;
- (2p) punctuația;
- (2p) așezarea corectă în pagină, aspectul.

IV (6x4p=24p) Scrie enunțurile, completându-le pentru a obține răspunsul corect:

1. Expresia *a da bună ziua* înseamnă . . . . . .
2. În text, cuvântul *vara* este, ca parte de vorbire, ...
3. Verbul *călătoreau* este la modul . . . . . timpul . . . . . .
4. Substantivul *călătorului* din propoziția *ziseră cei doi drumeți călătorului străin* este în cazul . . . . . .
5. Substantivul *drumeți* din propoziția *ziseră cei doi drumeți călătorului străin* are funcția sintactică de . . . . . .
6. Pronumele personal din enunțul *Primiți, vă rog* are funcția sintactică de . . . . . .

- Lucrează cu atenție!
- Nu te grăbi!
- Recitește-ți lucrarea!
- Poți obține nota ZECE!

Autoevaluare	Observațiile profesorului
• Am știut cel mai bine la exercițiul ___ • Nu am știut _____ • Eu îmi dau nota ___ și sunt: ☺ vesel ☹ abătut 😐 nemulțumit ○ indiferent	

Scanned with OKEN Scanner

Literatură
Sumar

Imaginile artistice şi figurile de stil (Actualizare) [13-16]
Aliteraţia. Asonanţa. Definire. Identificare. Explicare [17-18]
Metafora [19-24]
Familiarizare [19-20]
Aprofundare [21-24]
Hiperbola. Înţelegere/ definire. Recunoaştere. Explicare [25-26]
Versificaţia [27-30]
Nivelul sintactic (aprofundare) [27-28]
Nivelul fonetic (prozodia) – Tipuri de rimă. Măsura. Piciorul metric.
Ritmul. Versul liber [29-30]
Genul liric. Opera lirică (actualizare) [31-34]
Forma poeziei şi ideile transmise [35-38]
Concordanţe uşor sesizabile [35-36]
Concordanţe greu sesizabile [37-38]
Genul liric [39-41]
Test sumativ [39-40]
Autoevaluare [41]
Opera epică [42-50]
Structura operei literare epice. Narator. Timp şi spaţiu. Acţiune. Personaje.
Procedee de legare a secvenţelor [42-46]
Autor – Narator – Personaj [47-50]

Scanned with OKEN Scanner

Imaginile artistice și figurile de stil (I) Actualizare (1)

Citește cu atenție următorul text:

. . . .
E-n flacără bolta senină,
Şi fără-ntrerupere-acum
Se varsă tăcută lumină,
Se varsă grăbită, se-ntinde
Pe dealuri, pe coaste, s-aprinde
Pe şesuri, pe drum.

Şi parcă străbate-o săgeată
De-a lungul câmpiilor reci –
O dungă de soare s-arată,
Şi-i creşte pe şesuri lucirea,
Şi iată-l în toată mărirea
Puterii pe veci!

Murmurul din dealuri pătrunde
Prin văi, şi din vale-n păduri;
Ca-n farmec, eu nu ştiu de unde
E plin de mişcare pământul,
Şi cântă şi codrul şi vântul
Şi-o mie de guri...

(George Coşbuc, *Faptul zilei*)

I Concurs

1. Lucrând în perechi, consultaţi un dicţionar al limbii române şi scrieţi sensul următoarelor cuvinte din text:

a se vărsa . . . .
grăbită . . . .
mărire . . . .
murmur . . . .

2. Alegeţi două dintre aceste cuvinte şi alcătuiţi pe caiet câte un enunţ cu fiecare dintre ele.

II Completează spaţiile punctate:

a. cu substantivele potrivite stării tale de după prima lectură, selectate din *acvariul impresiilor*:

. . . .

. . . .

uimire   durere   nedumerire   amuzament
surprindere   curaj   indiferenţă   melancolie
bucurie   dans   încântare   entuziasm

b. cu un cuvânt din câmpul lexical:

al formelor de relief	al mişcării	al însuşirilor/ atitudinilor
. . . .	*se-ntinde*	. . . .
câmpii.	*tăcută*	

III **Citește fiecare dintre următoarele afirmații și încercuiește litera A, dacă o consideri corectă, sau litera G, dacă o consideri greșită:**

1. A G Tema poeziei o reprezintă descrierea răsăritului.
2. A G Imaginile create aparțin doar planului cosmic.
3. A G În poezie, există doar imagini vizuale, statice.
4. A G În versurile: *Și fără-ntrerupere-acum/ Se varsă tăcută lumină*, există o imagine vizuală, dinamică.
5. A G Versurile: *Se varsă grăbită, se-ntinde/ Pe dealuri, pe coaste, s-aprinde/ Pe șesuri, pe drum*, conțin o enumerație care surprinde revărsarea domoală a razelor soarelui.
6. A G În strofa a doua, se prezintă înălțarea treptată a soarelui pe bolta cerească.
7. A G În strofa a treia, predomină imaginile vizuale.

I Exersează

Citește cu atenție următorul text:

Așa liniștită și blândă s-arăta marea când am plecat din Sulina! Și cât ne-a prins în larg, a și-nceput a se posomorî și, din ce în ce mai cu mânie, a-și ridica oștirile-i de valuri înaintea noastră. Soarele a asfințit. Pământul nu se mai vede. Un întuneric greu, amenințător, se lasă din cerul înnorat, fără stele. De pretutindeni, mugind, talazurile negre vin ca niște matahale vii și se izbesc de coastele vaporului, care, gâfâind greoi, se luptă cu nămeții de apă și-și taie cale dreaptă pe marea învolburată. Șuieră-n vânt frânghiile întinse de catarguri. Legănarea neregulată a vasului mă amețește...

(Alexandru Vlahuță, *Constanța*)

Dicționar: *catarguri* = catarge

1. Transcrie din text:
   - **a.** o personificare .....
   - **b.** un epitet dublu .....
   - **c.** o imagine auditivă .....
   - **d.** o comparație .....
2. Selectează imaginea vizuală care ți-a plăcut mai mult. .....
3. Explică, în 2-3 rânduri, imaginea artistică *De pretutindeni, mugind, talazurile negre vin ca niște matahale vii și se izbesc de coastele vaporului, care, gâfâind greoi.*

   .....

   .....

   .....
4. Prezintă, în cel mult trei rânduri, starea sufletească pe care ți-o provoacă lectura fragmentului.

   .....

   .....

   .....

Test I: **III.** 1, 2, 3, 4, 5-câte 1p, 6, 7-câte 2p. [oficiu: 1p] **Total** – 10p ÷ 15 minute
Test II: **IV.** **1a**-1p, **1b**-1p, **1c**-1p, **1d**-1p, **2**-1p, **3**-2p, **4**-2p. [oficiu: 1p] **Total** – 10p ÷ 25 minute

Scanned with OKEN Scanner

Imaginile artistice și figurile de stil (II) Actualizare (2)

Citește cu atenție următorul text:

De jur împrejur, ca și cum s-ar ține de mână, stau munții cu piscuri înalte, peste care brădișul negru se întinde ca o imensă haină de doliu. Nicio pasăre nu-și îndreaptă zborul său rătăcitor peste sălbătăcia și tăcerea de mormânt a locurilor acestora. [...]

Rareori numai, albastrul limpede al cerului adânc se pătează de câte un punct negru, dar trecător: e un vultur prădalnic care ochește poate din înălțimile văzduhului vreo sprintenă veveriță; glasul vântului îți strânge inima... atât e de tânguios și de întristător! [...]

Întorcând privirea spre apus, îți vine să crezi că un popor de uriași a însuflețit cândva aceste locuri și că, precum odinioară s-a zvârlit munte peste munte spre a se lua cerul cu asalt, tot astfel și aici s-au îngrămădit, una peste alta, acele stânci enorme spre a-și da, poate, pământul mâna cu cerul...

(Calistrat Hogaș, *De la Văratic la Săcu*)

I Completează spațiile punctate.

1. Precizează sensul din text al cuvintelor, consultând, la nevoie, un dicționar al limbii române:
   piscuri .....
   prădalnic .....
   apus .....
   asalt .....

II Încercuiește litera corespunzătoare fiecărui răspuns corect.

1. În text se descriu:
   a. munți;
   b. dealuri;
   c. câmpii.
2. În structura *brădișul negru* apare:
   a. o comparație;
   b. o inversiune;
   c. un epitet cromatic.
3. Comparația *brădișul negru se întinde ca o imensă haină de doliu* creează:
   a. o imagine vizuală amplă;
   b. o imagine auditivă;
   c. o imagine vizuală restrânsă.
4. În enunțul *Rareori numai, albastrul limpede al cerului adânc se pătează de câte un punct negru, dar trecător* există:
   a. trei epitete;
   b. patru epitete;
   c. două epitete.

Scanned with OKEN Scanner

5. În ultimul paragraf, imaginile artistice aparţin:
   a. planului apropiat;
   b. atât planului îndepărtat, cât şi celui apropiat;
   c. planului îndepărtat.

III Redactează, pe baza textului, răspunsuri pentru cerinţele următoare.

1. Transcrie din al doilea paragraf:
   a. un epitet .....
   b. o personificare .....
   c. o imagine auditivă .....

2. Explică, în 4-5 rânduri, enunţul *aici s-au îngrămădit, una peste alta, acele stânci enorme spre a-şi da, poate, pământul mâna cu cerul.*

.....
.....
.....
.....

IV Exersează

Citeşte cu atenţie următorul text:

S-a dus zăpada albă de pe întinsul ţării,
S-au dus zilele Babei şi nopţile vegherii.
Câmpia scoate aburi; pe umedul pământ
Se-ntind cărări uscate de-al primăverii vânt.
Lumina e mai caldă şi-n inimă pătrunde;
Prin râpi adânci zăpada de soare se ascunde.
Pâraiele umflate curg iute şopotind
Şi mugurii pe creangă se văd îmbobocind.

(Vasile Alecsandri, *Sfârşitul iernei*)

1. Precizează sensul expresiei *zilele Babei.*
.....

2. Explică:
   a. inversiunea din structura *pe umedul pământ/ Se-ntind cărări uscate de-al primăverii vânt.*
.....
.....
.....
.....
.....
   b. personificarea din versul *Prin râpi adânci zăpada de soare se ascunde.*
.....
.....
.....
.....
.....

Test I: **II. 1, 2, 3, 4, 5**-câte 1p.; **III. 1a**-2p; **1b**-2p. [oficiu: 1p] **Total** – 10p — 15 minute
Test II: **1a**-1p; **1b**-1p; **2**-4p; **IV. 1**-1p; **2a**-2p. [oficiu: 1p] **Total** – 10p — 20 minute

Scanned with OKEN Scanner

Aliterația. Asonanța
Definire. Identificare. Explicare

Citește cu atenție următoarele texte:

Pe Bistrița, cântând
O tânără fecioară,
În vânt având vestmântul
Și-n păr vuindu-i vântul,
Cu pluta ei ușoară
Trecea-n amurgul zilei –
Pe Bistrița cântând.

Închise între stânci
Sălbaticele ape
Gemeau ca-n agonie
Albastre de mânie,
Izbindu-se să scape
Cu vuiet și cu vaiet –
Închise între stânci...

(George Coșbuc, *Pe Bistrița*)

Pe un deal răsare luna ca o vatră
de jăratic,
Rumenind străvechii codri și
castelul singuratic
Ș-ale râurilor ape, ce sclipesc
fugind în ropot –
De departe-n văi coboară
tânguiosul glas de clopot.

(Mihai Eminescu, *Călin – file din poveste*)

Tresărind scânteie lacul
Și se leagănă sub soare;
Eu privindu-l din pădure,
Las aleanul să mă fure
Și ascult de la răcoare
Pitpalacul.

Din izvoare și din gârle
Apa sune somnoroasă;
Unde soarele pătrunde
Printre ramuri a ei unde,
Ea în valuri sperioase
Se azvârle.

(Mihai Eminescu, *Freamăt de codru*)

Și ca nouri de aramă și ca ropotul
de grindeni,
Orizonu-ntunecându-l, vin săgeți
de pretutindeni,
Vâjâind ca vijelia și ca plesnetul
de ploaie...
Urlă câmpul și de ropot și de
strigăt de bătaie.

(Mihai Eminescu, *Scrisoarea III*)

I **Concurs**

Lucrând în perechi, transcrieți pe caietele voastre diferite figuri de stil, numindu-le. Câștigă perechea care a scris cele mai multe figuri de stil diferite în cinci minute.

II **Citește fiecare dintre următoarele afirmații și încercuiește litera A, dacă o consideri adevărată, iar dacă o consideri greșită, litera G (ex. 1-6) și, dacă este cazul, scrie, în spațiul rezervat, afirmația corectă (ex. 7-11):**

1. **A** **G** Aliterația și asonanța sunt figuri de stil care fac parte din categoria celor de repetiție.

.....

2. **A** **G** Aliterația constă în repetarea unor consoane (unor silabe), cu efect onomatopeic, imitativ.

.....

3. **A** **G** Asonanța constă în repetarea vocalei accentuate în două sau mai multe cuvinte, mai ales la nivelul versului.

.....

4. **A** **G** În poezia *Pe Bistrița*, cel mai mult se repetă consoanele *r* și *v*, creându-se aliterații.

.....

908905

BIBLIOTECA JUDEȚEANĂ "GH. ASACHI" IAȘI

Scanned with OKEN Scanner

5. A G În poezia *Pe Bistrița*, aliterațiile creează imagini auditive care surprind doar mișcarea apei.
.....

6. A G În fragmentul din *Călin (file din poveste)*, aliterația consoanei *r* contribuie, în plan auditiv, la realizarea armoniei tabloului.
.....

7. A G În versurile citate din *Scrisoarea III*, se creează aliterații atât prin repetarea consoanelor *v* și *r*, cât și a grupului de consoane *pl*.
.....

8. A G În *Scrisoarea III*, aliterațiile creează imagini auditive care redau armonia tabloului.
.....

9. A G În cele două strofe din poezia *Freamăt de codru* de Mihai Eminescu, cel mai mult se repetă vocalele accentuate *a* și *i*, care formează asonanțe.
.....

10. A G În poezia *Freamăt de codru*, asonanțele realizate prin accentuarea unor vocale deschise contribuie la realizarea unui tablou luminos.
.....

11. A G În general, aliterația și asonanța reliefează, în plan fonetic, trăirile eului poetic.
.....

III Exersează

Citește cu atenție următorul text:

Sură-i sara cea de toamnă; de pe lacuri apa sură
Înfunda mișcarea-i creață între stuf la iezătură;

Iar pădurea lin suspină și prin frunzele uscate
Rânduri, rânduri trece-un freamăt, ce le scutură pe toate.
De când codrul, dragul codru, troienindu-și frunza toată,
Își deschide-a lui adâncuri, fața lunei să le bată,
Tristă-i firea, iară vântul sperios v-o creangă farmă –
Singuratece izvoare fac cu valurile larmă.

(Mihai Eminescu, *Călin – file din poveste*)

1. Transcrie câte două versuri care conțin:
   a. o aliterație .....
   b. o asonanță .....

2. Explică rolul figurilor de stil transcrise în redarea sentimentelor eului liric.
.....
.....

IV Concurs

Lucrați în grupe de câte patru. Alegeți-vă un anumit fenomen al naturii/ anumite zgomote din natură. Creați patru versuri bazate pe aliterații. Ceilalți colegi vor fi puși să ghicească fenomenul sau zgomotele din natură pe care le-ați redat. Câștigă grupa care realizează cele mai sugestive versuri pentru tema poeziei.

Test I: **II.** 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9-câte 1p. [oficiu: 1p] **Total** – 10p · 15 minute
Test II: **II.** 1, 2, 3, 4, 5-câte 1p, **III.** **1a**-2p, **1b**-2p. [oficiu: 1p] **Total** – 10p · 20 minute

Scanned with OKEN Scanner

Metafora (I)
Familiarizare

Citește cu atenție următoarele versuri:

Două fete-mi poartă salbă:
Una-i albă, alta-i neagră
Neîncetat se tot alungă
Și nu pot să se ajungă.

(***, *Ziua și noaptea*)

O cetate luminată
Stă cu poarta descuiată
Dar în ea nu pot pătși
Decât cei ce știu citi.

(***, *Cartea*)

Cu făptura ei de floare
Și cu daruri noi,
Veșnica biruitoare
A sosit la noi.
Trandafirii aurorii
Sunt obrajii ei,
Văl de argint ea are norii
Albi și subțirei.

Naltă, mândră, stă-n picioare
În rădvan domnesc...
Gingaș chip de fată are
Brațul voinicesc.
Viu strunește-n aer zâna
Roibi hrăniți cu jar;
Cai de vânt, scăpați din mâna
Cruntului Ghenar.

(Panait Cerna, *Primăvara*)

Fluture, fluture, fluturele,
Aripa vântul ți-o scuture,
Craiule tânăr al florilor,
Crainic al zorilor.

Dau pentru clipa-ți ușarnică
Toată viața mea harnică;
Dau pentru leagănul vântului
Tronul pământului.

Du-mă prin lunci, unde soarele
Bând dimineața izvoarele
Merge nuntaș, iar tu ginere
Florilor tinere.

(Duiliu Zamfirescu, *Fluture*)

I **Pe baza textelor, scrie, în spațiul liber, litera care corespunde enunțurilor din stânga:**

1. … sunt două fete, una albă, alta neagră.
2. … este o cetate luminată.
3. … are făptura de floare.
4. stă-n picioare în rădvan …
5. Obrajii ei sunt …
6. … este craiul tânăr al florilor și al zorilor
7. Vântul are …
8. Pământul are …
9. Figurile de stil identificate în textele de mai sus sunt …

A. metafore
B. trandafirii aurorii
C. primăvara
D. fluturele
E. leagăn
F. cărămida
G. ziua și noaptea
H. tron
I. domnesc
J. cartea

Scanned with OKEN Scanner

II Citește fiecare dintre următoarele afirmații și încercuiește litera A, dacă o consideri adevărată, sau litera G, dacă o consideri greșită:

1. A G Versurile *Neîncetat se tot alungă/ Și nu pot să se ajungă* din prima ghicitoare sugerează succesiunea dintre zi și noapte.
2. A G Cheia cu care se poate deschide poarta cărților este cunoașterea alfabetului.
3. A G Asocierea între *nori* și *un văl de argint* se face pe baza culorii.
4. A G Epitetele și metafora din versurile *Naltă, mândră, stă-n picioare/ În rădvan domnesc...* dezvăluie măreția primăverii.
5. A G Metafora *Roibi hrăniți cu jar* se referă la ploaie.
6. A G În prima strofă a poeziei lui Duiliu Zamfirescu este invocat fluturele.
7. A G În versurile *Craiule tânăr al florilor,/ Crainic al zorilor*, două metafore care surprind măreția fluturelui.
8. A G Metafora din versurile *Du-mă prin lunci, unde soarele/ Bând dimineața izvoarele/ Merge nuntaș...* caracterizează în mod expresiv soarele.

III Exersează

Citește cu atenție următorul text:

S-a deșteptat prisaca din poiană
Subt uriașul clopot de azur,
Și sună tot cuprinsul dimprejur,
De-ai spune că o harfă-eoliană
E aninată undeva de-un ram...

(Dimitrie Anghel, *Alesul*)

1. Selectează din text:
   a. o metaforă .....
   b. un epitet .....
2. Explică, în cel mult două rânduri, metafora care-ți place mai mult.
   .....
   .....

Pentru portofoliul tău

1. Lucrează împreună cu un coleg/ o colegă. După modelul ghicitorilor de la pagina anterioară, construiți și voi două ghicitori metaforice.
2. Spuneți-le apoi în clasă, urmărind dacă au în structura lor metafore.
3. Completați spațiile libere pentru a obține definiții metaforice:
   Brazii sunt... .....
   Izvorul este .....
   Soarele este .....
   Noi suntem .....
4. Alegeți-le pe cele mai frumoase. Scrieți o poezie cu ele.
   *Puteți însoți textul vostru și de un desen sugestiv pentru conținutul poeziei.

Test I: II. 1-1p, 2-1p, 3-1p, 4-1p, 5-1p, 6-1p, 7-1p, 8-1p; III. 1-1p. [oficiu: 1p] **Total** – 10p — 20 minute
Test II: II. 4-1p, 5-1p, 6-1p, 7-1p, 8-1p; III. 1-1p, 2-3p. [oficiu: 1p] **Total** – 10p — 25 minute

Scanned with OKEN Scanner

Metafora (II)
Aprofundare

Citește cu atenție următoarele texte:

Crai bătrân, pornit spre rugă,
Vine-Amurgul de pe munte,
Împărțind cernite-odăjdii
Brazilor cu bărbi cărunte.

Umiliți se-ndoaie brazii,
I se-nchină, i s-apleacă,
Și cu zvon de surle-l lasă
Pe Măria Sa să treacă. [...]

(Octavian Goga, *Asfințit*)

Cu legănări abia simțite și ritmice, încet-încet,
Pe pajiștea din fața casei, caișii, zarzării și prunii,
Înveșmântați în haine albe se clatină în fața lunii,
Stând gata parcă să înceapă un pas ușor de menuet. [...]

Ce e de spumă, sus pe ramuri, se face jos de catifea,
Și astfel umbrele căzute pe pajiște par mantii grele
Zvârlite de dănțuitorii ce au rămas numa-n dantele,
În parcul legendar în care s-a prefăcut grădina mea. [...]

Așa-s în clipa asta toate, dar mâine albii cavaleri,
Despodobiți de-atâtea grații, ce le-mprumută luciul lunii,
Vor deveni ce-au fost de-a pururi: caișii, zarzării și prunii,
Banalii pomi din fața casei, ce-i știu de-atâtea primăveri.

(Dimitrie Anghel, *Balul pomilor*)

Frigul, scriitor pe geamuri
Cu zăpezile se joacă
Și le schimbă-n promoroacă
Atârnând ciucuri pe ramuri.

Trist și singur ca un greier
Vălul timpului rupându-l,
Eu aștept să-mi toarcă gândul
Într-un colț mai cald de creier.

Din fereastra-mi înghețată
Stau uitându-mă la cer:
Norii, plumbuiți de ger,
S-au strâns pată lângă pată.

Iar afară numai fumul
Subțiratec își ia zborul;
Eu îmi leg de dânsul dorul
Și-n văzduhuri îi dau drumul.

(Duiliu Zamfirescu, *Ianuarie*)

I Completează spațiile punctate:

1. Împreună cu un coleg/ o colegă, împrumutați din biblioteca școlii două dicționare (*DEX*-uri). Realizați o întrecere. Câștigă cel/ cea care scrie mai repede sensul următoarelor cuvinte:

cernite .....

odăjdii .....

Scanned with OKEN Scanner

surle .....
menuet .....

II **Pe baza textelor, scrie, în spațiul punctat, litera care corespunde enunțurilor din stânga:**

1. ... *este un Crai bătrân.*
2. Caișii, zarzării și prunii sunt înveșmântați...
3. Umbrele căzute sunt ...
4. Dănțuitorii au rămas ...
5. Frigul este ...
6. Figurile de stil identificate în textele de mai sus sunt ...

A. *fluturele*
B. *numai în dantele*
C. *în haine albe*
D. *Amurgul*
E. *scriitor pe geamuri*
F. *mantii albe*
G. *metafore*

III **Citește fiecare dintre următoarele afirmații și încercuiește litera A, dacă o consideri adevărată, sau litera G, dacă o consideri greșită; scrie, în spațiul rezervat, afirmația corectă:**

1. A G Cuvântul *metafora* provine din gr. *metaphora*, care înseamnă *transport, strămutare, transfer.*
.....
2. A G Metafora este figura de stil prin care se realizează un transfer de sens de la un cuvânt la altul (pornind de la o asemănare cât de mică între ființe, obiecte, fenomene), creându-se în felul acesta un nou sens, o imagine neașteptată și încărcată de sugestii.
.....
3. A G Printr-o metaforă, crengile brazilor sunt asociate cu niște *bărbi.*
.....
4. A G În versurile *Vine-Amurgul de pe munte,/ Împărțind cernite-odăjdii*, există o metaforă care surprinde ivirea stelelor.
.....
5. A G În versurile citate din poezia *Ianuarie*, verbele *a se juca* și *a toarce* sunt folosite cu sens metaforic.
.....
6. A G Titlul poeziei lui Dimitrie Anghel este format dintr-o metaforă.
.....
7. A G În poezia *Balul pomilor*, hainele albe ale pomilor sunt fulgii de nea.
.....
8. A G Metafora din versul *Stând gata parcă să înceapă un pas ușor de menuet* reliefează mișcarea lină a crengilor.
.....
9. A G În strofa a doua a poeziei *Balul pomilor*, există șase metafore.
.....
10. A G Metafora și epitetul în inversiune din structura *albii cavaleri* dezvăluie imaginea grădinii peste care se revarsă lumina lunii.
.....
11. A G În ultima strofă a poeziei *Balul pomilor*, predomină sentimentele de melancolie.
.....

Scanned with OKEN Scanner

IV Exersează

Citește cu atenție următoarele versuri:

Sub luna plină,
Cu farmecul ce-n jos se lasă,
Oricare coperiș de casă
E baltă de lumină.

Albastra noapte
E toată ploaie argintie,
Un vis de-naltă poezie,
De cântec și de șoapte.

Din lumi astrale
Magia înfășurătoare
Cuprinde în a ei splendoare
A plângerilor vale.

Sub pulberi de aur,
Sub stele, flori scânteietoare,
Ce griji pot fi predomnitoare,
Și ce destin, balaur?

O! cer, natură,
O! Dumnezeu, mister albastru,
M-ai ridicat peste dezastru,
Peste blestem și ură.

(Alexandru Macedonski, *Excelsior*)

1. Transcrie trei metafore.

.....
.....
.....

2. Explică, în 4-5 rânduri, metafora care îți place mai mult.

.....
.....
.....
.....
.....
.....

3. Selectează din poezie:

a. o inversiune .....
b. un epitet .....
c. o personificare .....

4. Realizează, în 10-15 rânduri, comentariul poeziei, insistând pe rolul expresiv al metaforelor.

.....
.....
.....
.....

Scanned with OKEN Scanner

.....

.....

.....

.....

.....

.....

Scanned with OKEN Scanner

Pentru portofoliul tău

1. Lucrează împreună cu un coleg/ o colegă. Selectaţi cuvinte pentru realizarea unui lanţ metaforic, după modelul:

   Apa este o oglindă, un clopoţel cristalin, un trecător.

stelele	soarele	ore încinse	lumină topită		
dans	dragoste	rouă cântătoare	creion	vânt	apă
străjer auriu		călător înfocat	un cântec		

2. Creaţi metafore potrivite unei poezii cu titlul *Casa copilăriei*, după modelul:

   Geamurile – pătrate de luminiţe încrezătoare

   Uşa – .....

   Pereţii – .....

   Acoperişul – o pistă de lansare .....

   Hornul – .....

   Încăperile – .....

   Dulapurile – .....

   Locatarii – .....

3. Creaţi *Casa copilăriei* din metafore. Însoţiţi poezia de un desen adecvat. Expuneţi desenele voastre, daţi-le note. Alegeţi-le pe cele mai reuşite.

Test I: **III. 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10**-câte 1p. [oficiu: 1p] **Total** – 10p — 20 minute

Test II: **III. 2**-1p; **IV. 1**-2p, **2**-2p, **3a**-1p, **3b**-1p, **3c**-1p, **3d**-1p. [oficiu: 1p] **Total** – 10p — 30minute

Hiperbola
Înțelegere / definire. Recunoaștere. Explicare

Citește cu atenție următorul text:

Fugiți cu turma repede spre văi!
Pe culme-aleargă duhul răzbunării
Grozavul vânt se zbate-n largul zării
Și norii-mbracă haină de văpăi. [...]

Se rupe cerul, cade-acum! S-a rupt.
Sporite neguri hrană dau pieririi,
De-a valma geme-ntreg cuprinsul firii,
Și nu mai știi ce-i sus și dedesubt...

(George Coșbuc, *Pe munte*)

I Concurs

Formați grupe de câte trei elevi. Doi dintre voi completați spațiile libere, încercând să deduceți sensul din text al cuvintelor/ expresiilor. Al treilea este arbitru. Rolul lui este de a cronometra și de a verifica, cu ajutorul dicționarului, dacă ați lucrat corect.

duh .....
a se zbate .....
văpaie .....
de-a valma .....

II Citește fiecare dintre următoarele afirmații și încercuiește litera A, dacă o consideri adevărată, sau litera G, dacă o consideri greșită; scrie, în spațiul rezervat, afirmația corectă:

1. **A G** Hiperbola este o figură de stil/ un procedeu artistic care constă într-o exagerare, prin mărire sau micșorare, cu scopul de a accentua ideile exprimate sau trăsăturile obiectelor, fenomenelor, acțiunilor.

.....

2. **A G** În această poezie, este descrisă, prin hiperbolizare, o ploaie puternică.

.....

3. **A G** Hiperbola apare încă din primul vers.

.....

4. **A G** Structura *Grozavul vânt se zbate-n largul zării* conține o imagine auditivă creată prin intermediul hiperbolei.

.....

5. **A G** În structura *norii-mbracă haină de văpăi*, apare o imagine auditivă.

.....

6. **A G** În versul *Se rupe cerul, cade-acum! S-a rupt*, se creează o hiperbolă care are rolul de a accentua senzația creată de puterea fulgerelor.

.....

Scanned with OKEN Scanner

7. **A G** Versul *Sporite neguri hrană dau pieririi* insuflă o stare de neliniște.

.....

8. **A G** În ultimele două versuri, prin intermediul hiperbolei, este redată intensitatea furtunii.

.....

III Exersează

Citește cu atenție următorul text:

Cu tot avântul de care armăsarul său e în stare, crivățul galopează în împărăția ciulinilor, răscolește cerul și pământul, amestecă norii cu pulberea, ucide zburătoarele, și iată-i porniți, ciulinii! Plecați să semene netrebnica lor sămânță.

Mica tulpină se frânge pocnind, cosită la rădăcină. Buburuzele spinoase încep să se rostogolească, mii și mii! E marele pohod al ciulinilor, care „vin Dumnezeu știe de unde și se duc Dumnezeu știe unde", spun bătrânii, privind pe fereastră. [...]

(Panait Istrati, *Ciulinii Bărăganului*)

1. Transcrie două sintagme care conțin câte o hiperbolă.

.....

2. Numește starea sufletească pe care ți-o provoacă lectura textului.

.....

.....

3. Explică, în 7-8 rânduri, imaginile artistice create în acest fragment.

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

4. Completează spațiile punctate pentru a obține hiperbole:

Ciripitul păsărelelor răsuna în marele
Copacul își întindea ramurile până

.....

.....

Test I: **II.** 1-1p, 2-1p, 3-1p, 4-1p, 5-1p, 6-1p, 7-1p, 8-1p. [oficiu: 2p] **Total** – 10p — 15 minute
Test II: **II.** 1-1p; **III.** 1-2p, 2-1p, 3-6p. [oficiu: 1p] **Total** — 25 minute

Scanned with OKEN Scanner

Versificația (I)
Nivelul sintactic (aprofundare)

Citește cu atenție următoarele texte:

Noaptea-i dulce-n primăvară, liniștită, răcoroasă,
Ca-ntr-un suflet cu durere o gândire mângâioasă,
Ici, colo, cerul dispare sub mari insule de nori,
Scuturând din a lui poale lungi și repezi meteori.

(Vasile Alecsandri, *Noaptea*)

Multe flori lucesc în lume.
Multe flori mirositoare!
Dar ca voi, mici lăcrimioare,
N-are-n lume nicio floare
Miros dulce, dulce nume!

(Vasile Alecsandri, *Lăcrimioare*)

...Și eu astfel mă uit din jeț de gânduri,
Visez la basmul vechiu al zânei Dochii,
În juru-mi ceața crește rânduri-rânduri...

(Mihai Eminescu, *Afară-i toamnă*)

Oamenii mă-nvinuiesc,
Că sunt tânăr și iubesc!
Tu mi-ai zis să viu la moară
Pe-nsărat, să te-ntâlnesc,

Dar la moară dau de prieteni,
Și de prieteni mă feresc...

(George Coșbuc, *Gazel*)

I **Încercuiește litera corespunzătoare fiecărui răspuns corect.**

1. Strofa selectată din poezia *Noaptea* de Vasile Alecsandri este:
   a. catren;
   b. distih;
   c. terțină.
2. Strofa selectată din poezia *Lăcrimioare* de Vasile Alecsandri este:
   a. catren;
   b. terțină;
   c. cvintet.
3. Poezia *Gazel* de George Coșbuc este alcătuită din:
   a. catrene;
   b. distihuri;
   c. terține.
4. Strofa selectată din poezia *Afară-i toamnă* de Mihai Eminescu este:
   a. catren;
   b. distih;
   c. terțină.

Scanned with OKEN Scanner

5. În lectura unei poezii facem pauze:
   a. după fiecare vers;
   b. când trebuie să respirăm;
   c. în funcție de organizarea sintactică a textului.

II Completează spațiile punctate, pe baza textelor de mai sus:

Poezia selectată/ strofa	Numărul de versuri	Numărul de propoziții	Sugestii ale modului de grupare pe strofe
Noaptea	.....	două propoziții	....
Lăcrimioare	șapte versuri	.....	....
Afară-i toamnă...	.....	.....	....
Gazel – strofa I	.....	.....	Modul de grupare a versurilor accentuează sentimentele eului liric.
– strofa a II-a	.....	.....	
– strofa a III-a	.....	două propoziții	

III Exersează

Citește cu atenție versurile următoare:

Pe balta clară barca molatică plutea...
Albeți neprihănite curgeau din cer; – voioase
Zâmbeau în fundul apei răsfrângeri argintoase;
Oh! alba dimineață, și visul ce șoptea,
Și norii albi – și crinii suavi – și balta clară,
Și sufletul – curatul argint de-odinioară –
Oh! sufletul! – curatul argint de-odinioară.

(Alexandru Macedonski, *Pe balta clară*)

1. Exprimă-ți punctul de vedere privind gruparea strofică.
2. Prezintă starea sufletească pe care ți-o creează lectura poeziei, în relație cu așezarea versurilor.

IV Concurs

Formați grupe de câte patru elevi/ eleve. Identificați fiecare propoziție din poezia *Pe balta clară* de Alexandru Macedonski, așezând cuvintele în ordinea lor firească (în topică obișnuită). Câștigă grupa care termină mai repede și lucrează corect.

Scanned with OKEN Scanner

Versificația (II)
Nivelul fonetic (prozodia) – Tipuri de rimă. Măsura. Piciorul metric. Ritmul. Versul liber

Citește cu atenție următoarele texte:

Ieri am găsit pe banca solitară
Din parc un biet mănunchi de flori trecute...
Sărmane flori! Ce mâini necunoscute
V-au strâns la piept și-apoi vă aruncară?

(Șt.O. Iosif, *În parc*)

Zori de ziuă se revarsă peste vesela natură,
Prevestind un soare dulce cu lumină și căldură,
În curând și el apare pe-orizontul aurit,
Sorbind roua dimineții de pe câmpul înverzit.

(Vasile Alecsandri, *Dimineața*)

I **Încercuiește litera corespunzătoare fiecărui răspuns corect:**

1. Un picior metric este format:
   a. dintr-un număr de silabe grupate, cu o silabă accentuată;
   b. dintr-un număr de trei sunete;
   c. din două litere.
2. Un picior metric bisilabic este format:
   a. dintr-o silabă;
   b. din două silabe, dintre care una accentuată;
   c. din trei silabe.
3. Poezia cu titlul *În parc* de Șt.O. Iosif are:
   a. rimă îmbrățișată, măsura de 11 silabe;
   b. rimă îmbrățișată, măsura de 10 silabe;
   c. rimă împerecheată, măsura de 11 silabe.
4. Versurile citate din poezia *Dimineața* de Vasile Alecsandri au:
   a. rimă încrucișată, ritm iambic, măsura de 14 silabe;
   b. rimă îmbrățișată, ritm iambic, măsura de 15/ 14 silabe;
   c. rimă împerecheată, ritm trohaic, măsura de 16/ 15 silabe.

II

Citește cu atenție următoarele texte:

Când a fugit către zori
Noaptea a lăsat pe flori
Câte trei rânduri de salbe
De mărgăritare albe.

Soarele cum s-a ivit,
Razelor a poruncit
Salbele de i-a adus
Și la gâtu-i și le-a pus.

De-atunci orișicare floare
Plânge scumpele odoare...
Iar de vreți cătați în zori
Veți găsi lacrămi de flori.

(Duiliu Zamfirescu, *Salbele*)

Scanned with OKEN Scanner

Țărână – suntem toți țărână,
E de prisos orice trufie...
Ce-a fost, în veci are să fie...
Din noi nimic n-o să rămână.
Zadarnic falnice palate
Sunt în pământ rădăcinate
Nicio pieire nu s-amână.

Despoți, cu frunți încoronate,
Poeți, cu harpe coronate,
Filozofi, oameni de știință,
Păgâni, vestiți prin necredință,
Nicio pieire nu s-amână...
Țărână, suntem toți țărână.

(Alexandru Macedonski, *Psalmi moderni, Țărână*)

III Completează spațiile libere:

Gruparea pe strofe		Măsura		Rima		Ritmul		Sugestii ale nivelului sintactic și ale prozodiei	
Salbele	*Țărână*	*Salbele*	*Țărână*	*Salbele*	*Țărână*	*Salbele*	*Țărână*	*Salbele*	*Țărână*
trei catrene	....	....	măsuri diferite	....	....	ritmul trohaic	....	....	....

IV Citește fiecare dintre următoarele afirmații și încercuiește litera A, dacă o consideri adevărată, sau litera G, dacă o consideri greșită; scrie, în spațiul rezervat, afirmația corectă:

1. **A G** Figura de stil predominantă în poezia *Salbele* este metafora. .....
2. **A G** Poezia *Țărână* are ca temă destinul omului. .....
3. **A G** Metafora din versurile *Noaptea a lăsat pe flori/ Câte trei rânduri de salbe/ De mărgăritare albe* prezintă în mod sugestiv stelele.

   .....
4. **A G** În poezia lui Duiliu Zamfirescu, predomină sentimentele de tristețe.

   .....
5. **A G** Versul *Veți găsi lacrămi pe flori* conține o metaforă prin intermediul căreia se creează o imagine auditivă.

   .....
6. **A G** În poezia lui Alexandru Macedonski, se exprimă sentimente de resemnare în fața morții.

   .....

Test I: **I.** 1-1p, 2-1p, 3-1p, 4-1p; **IV.** 1-1p, 2-1p, 3-1p, 4-1p, 5-1p. [oficiu: 1p] **Total** – 10p — 20 minute
Test II: **II**-6p; **IV.** 1-1p, 2-1p, 3-1p. [oficiu: 1p] **Total** – 10p — 25 minute

Scanned with OKEN Scanner

Genul liric. Opera lirică (I)
Actualizare (1)

Citește cu atenție următorul text:

Când, primăvara, vine-n cârduri
Poporul blând de rândunele,
Eu parcă-aștept să se re-ntoarcă
Și visurile mele...

Când viața pare mai frumoasă
Și mai lipsită de suspine,
Eu tot aștept să se re-ntoarcă
Și visele-mi senine...

Se duce vara... și se duce
Poporul blând de rândunele, –
Iar eu mă simt tot mai departe
De visurile mele...

(Traian Demetrescu, *Melancolie*)

I Completează spațiile punctate:

a. cu substantivele potrivite stării tale de după prima lectură, selectate din *acvariul impresiilor*:

....
....

uimire	durere	nedumerire	amuzament
surprindere	curaj		indiferență
dans	încântare	entuziasm	

b. cu un enunț în care să motivezi starea ta:
Textul îmi creează o stare de ..... pentru că ..... și de ....., deoarece .....

II Pe baza textului, scrie, în spațiul punctat, litera care corespunde enunțurilor din stânga:

1. Genul liric cuprinde operele în care ... .
2. Ipostaza autorului în text este ... .
3. Mărcile gramaticale ale eului liric sunt ... .
4. Majoritatea cuvintelor din text au ... .
5. Cuvântul *visuri* apare ca un simbol pentru ... .

A. eul liric
B. pronumele și verbele la persoana I, enumerațiile și repetițiile, adjectivele pronominale posesive
C. idealuri
D. regretul eului liric, provocat de trecerea timpului
E. gândurile, ideile și sentimentele autorului sunt exprimate în mod direct

Scanned with OKEN Scanner

6. Repetițiile accentuează …
7. Verbele la indicativ prezent actualizează …
8. Sentimentele de așteptare, de regret sunt redate și prin cele trei …
9. Tema textului este reprezentată …

F. sens figurat
G. puncte de suspensie
H. nostalgia eului liric
I. de căutarea absolutului
J. a lupta împotriva timpului
K. culori

III Exersează

Citește cu atenție versurile următoare:

Spânzurat de aer printre
ramuri
se frământă în mătasa-i
un păianjen. [...]
Ce se zbate? A visat că
raza lunii-i fir de-al lui și
cearc-acuma să se urce
până-n ceruri, sus, pe-o rază.
Se tot zbate îndrăznețul
și s-azvârle.
Și mi-e teamă
c-o să cadă – visătorul.

(Lucian Blaga, *Visătorul*)

1. Descrie în cinci rânduri „cadrul" în care apare „visătorul".
2. Analizează stările eului liric.
3. Asociază trăirile păianjenului cu ale unei ființe umane.
4. Compară poeziile *Melancolie* de Traian Demetrescu și *Visătorul* de Lucian Blaga.
5. Aplică ceea ce știi despre interpretarea unei poezii în scrierea unui text de 15 rânduri.
6. Argumentează în cinci rânduri că titlul *Visătorul* este potrivit conținutului textului.

*Lucrând aceste exerciții, ai aflat ceva nou: cele șase verbe de comandă constituie o metodă de lucru, numită *Cubul*, denumire sugerată de numărul fețelor unui cub. Metoda cuprinde șase activități (așezate gradat, de la ușor la greu), care pot fi aplicate în analiza unui text literar sau nonliterar.

Pentru portofoliul tău

1. Notează-ți pe o fișă cele șase etape ale *Cubului*.
2. Alege-ți un alt text liric sau epic și formulează cerințe pentru fiecare etapă.
3. Dă-le colegului tău să le rezolve.
4. Corectați-le împreună, apoi dați-le profesorului pentru evaluare.

Test I: II. 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9-câte 1p. [oficiu: 1p] **Total** – 10p
Test II: III. 1, 2, 3, 4-câte 1p, 6-5p. [oficiu: 1p] **Total** – 10p

10 minute
10 minute

Scanned with OKEN Scanner

Genul liric. Opera lirică (II)
Actualizare (2)

Citește cu atenție următorul text:

Străluce sus așa tăcută
Și parcă, izvorând scântei,
Vrea să pătrundă printre storuri...
Ah, câte visuri, câte doruri
Încred în taina ei!

Ca un prietin de departe,
Departe-n veci, și-n veci străin,
Stau și-o pândesc în fapt de sară
La geam acolo să-mi răsară.
Senină din senin...

(Șt.O. Iosif, *Steaua*)

I Completează spațiile punctate.

1. Descrie, în 3-4 rânduri, impresia pe care ți-a provocat-o lectura poeziei.

.....

.....

.....

.....

II Încercuiește litera corespunzătoare fiecărui răspuns corect.

1. Eul liric apare în ipostaza unui:
   a. haiduc;
   b. îndrăgostit;
   c. idealist.

2. Mărcile gramaticale ale prezenței eului liric sunt, în text:
   a. verbele la persoana I, pronumele personale la persoana I, adjectivele pronominale posesive, interjecțiile;
   b. doar verbele la persoana I;
   c. doar adjectivele pronominale posesive.

3. În primele două versuri, se descrie:
   a. soarele;
   b. o stea;
   c. luna.

Scanned with OKEN Scanner

4. Versurile *Ah, câte visuri, câte doruri/ Încred în taina ei!* exprimă:
   a. bucurie;
   b. melancolie;
   c. optimism.
5. Trăirile eului liric sunt redate, în principal, prin imagini:
   a. auditive și dinamice;
   b. vizuale;
   c. olfactive.
6. *Steaua* apare ca un simbol al:
   a. idealurilor;
   b. vântului;
   c. iubirii.

III Redactează, pe baza textului, răspunsuri pentru cerințele următoare:

1. Transcrie:
   a. un epitet .....
   b. o comparație .....
   c. o repetiție .....
2. Selectează două versuri care conțin mărcile eului liric.
   .....
   .....
3. Trăirile eului liric sunt proiectate asupra cosmosului. Explică, din acest punct de vedere, imaginile artistice din text.
   .....
   .....
   .....
   .....
   .....
   .....
4. Dă un alt titlu textului. Motivează-ți opțiunea. .....
   .....
5. Redactează un text de 7-8 rânduri, în care să-ți exprimi părerea despre idealurile unui copil.
   .....
   .....
   .....
   .....
   .....
   .....
   .....
   .....

Pentru portofoliul tău

Redactează un text sub forma unei pagini de jurnal în care să descrii lumea stelelor.

Test I: **II. 1, 2, 3, 4, 5**–câte 1p; **III. 2**-4p. [oficiu: 1p] **Total** – 10p — 15 minute
Test II:**IIII. 1a**-1p; **1b**-1p; **1c**-1p; **3**-4p; **4**-2p. [oficiu: 1p] **Total** – 10p — 20 minute

Scanned with OKEN Scanner

Forma poeziei și ideile transmise
Concordanțe ușor sesizabile

Citește cu atenție următorul text:

Nori deși și zi apusă…
Alai
De cai
Tăcuți
Dar iuți –
Cazaci
Dibaci,
Pe căi,
În văi
Adânci
Dispar
Și iar
Apar
Pe stânci.

Cetatea doarme dusă…

Șireți
Băieți
La porți
Ca morți
Sosesc…
S-opresc
Coprind
Dormind
Pe turci.
Supun,
Foc pun
Răpun
Prin turci.

Tot cerul vâlvorează
Crini blânzi,

Plăpânzi
Și prăzi –
De lăzi;
Apoi
Convoi
De feți
Isteți
Dau zor… –
În zări,
Strigări,
Oftări,

Scad, – mor, –

Iar noaptea naintează.

(Alexandru Macedonski, *Năluca unei nopți*)

I Concurs. Lucrați câte patru.

Analizați caracteristicile prozodice ale poeziei (ritm, rimă, măsură). Formulați o observație asupra rolului acestora în realizarea muzicalității versurilor și asupra ritmului pe care îl impune lecturii. Câștigă grupa care termină mai repede exercițiul și lucrează corect.

.....
.....
.....
.....

II Completează spațiile punctate:

a. cu substantivele potrivite stării tale de după prima lectură, selectate din *acvariul impresiilor*.

....
....

uimire	durere	nedumerire	amuzament	
surprindere		curaj	indiferență	
	încântare			entuziasm

Scanned with OKEN Scanner

b. cu un enunț în care să motivezi starea ta.
Textul îmi creează o stare de ....., pentru că ..... și de .....,
deoarece .....

III Citește fiecare dintre următoarele afirmații și încercuiește litera A, dacă o consideri adevărată, sau litera G, dacă o consideri greșită; scrie, în spațiul rezervat, afirmația corectă:

1. A G Tema textului o reprezintă descrierea unei lupte.
.....
2. A G Elipsa predicatului din prima propoziție și punctele de suspensie accentuează momentul derulării evenimentelor.
.....
3. A G Predomină versurile formate dintr-un cuvânt sau două.
.....
4. A G A doua propoziție cuprinde 10 versuri.
.....
5. A G În text, apar doar propoziții principale, sporind impresia de succesiune rapidă a scenelor bătăliei.
.....
6. A G Nivelul sintactic contribuie la crearea imaginilor dinamice, care surprind rapiditatea desfășurării luptei.
.....
7. A G Dinamismul luptei este reliefat și prin sugestiile oferite de nivelul fonetic al comunicării.
.....
8. A G Numeroasele aliterații creează imagini auditive, care se combină cu cele dinamice, redând atmosfera specifică unei bătălii.
.....
9. A G Titlul poeziei este sugestiv pentru atmosfera halucinantă a textului.
.....

Pentru portofoliul tău

1. Lucrează împreună cu un coleg/ o colegă. Creați o poezie cu titlul: *Copacul.*
2. Rescrieți textul, așezând versurile sub forma unui copac.
* Ați realizat astfel o *caligramă* (un text în care cuvintele sunt dispuse astfel încât să reprezinte un obiect care constituie tema poeziei).

Scanned with OKEN Scanner

Forma poeziei și ideile transmise
Concordanțe greu sesizabile

Citește cu atenție următorul text:

Mă uit la toate lucrurile
De două ori,
O dată ca să fiu vesel,
Și o dată ca să fiu trist.

Copacii au un hohot de râs
În coroana de frunze
Și o lacrimă mare
În rădăcină.
Soarele e tânăr
În vârful razelor,
Dar razele lui
Sunt înfipte în noapte.

Lumea se închide perfect
Între aceste două coperți
Unde am îngrămădit toate lucrurile
Pe care le-am iubit

De două ori.

(Marin Sorescu, *De două ori*)

I Completează spațiile punctate cu opozițiile din text, după modelul început:

o dată *vesel*	*de două* *ori trist*
.....	.....
.....	.....
.....	.....
.....	.....
.....	.....

II Citește fiecare dintre următoarele afirmații și încercuiește litera A, dacă o consideri adevărată, sau litera G, dacă o consideri greșită; scrie, în spațiul rezervat, afirmația corectă:

1. A G Poezia dată este construită pe baza unor antinomii. .....
2. A G Verbele la modul indicativ, prezent, persoana I, singular marchează pașii actului de cunoaștere.
.....
3. A G A doua strofă este formată din două părți care se suprapun. .....
4. A G La nivelul construcției poeziei, cele două părți, cele două *coperți*, reprezintă dualitatea lumii.
.....
5. A G Antitezele din text marchează trăirile schimbătoare ale eului poetic.
.....
6. A G Așezarea separată a ultimului vers, format din cuvintele aflate în titlu, accentuează mesajul poeziei, acela de-a accepta și întâmplările frumoase și pe cele mai puțin frumoase ale vieții.
.....

Scanned with OKEN Scanner

III Pe baza poeziei *De două ori* răspunde și cerințelor următoare:

1. Transcrie din a doua strofă o metaforă, explicând-o în 3-4 rânduri.
2. Selectează un epitet, explicându-i rolul în text.
3. Pe baza informațiilor culese la punctele **I** și **II**, realizează în 15-20 de rânduri comentariul poeziei.

IV Exersează

Citește cu atenție următorul text:

Am umblat cu cerșitul pe la păsări
Și mi-a dat fiecare
Câte o pană.
Una înaltă de la vultur,
Una roșie de la pasărea paradis,
Una verde de la colibri,
Una vorbăreață de la papagal,
Una fricoasă de la struț,
O, ce aripi mi-am făcut!
Mi le-am pus la suflet
Și-am început să zbor.
Zbor înalt de vultur,
Zbor ușor de pasăre paradis,
Zbor verde de colibri,
Zbor vorbăreț de papagal,
Zbor fricos de struț –
O, ce-am mai zburat!

(Marin Sorescu, *De-a Icar*)

1. Citește textul cu voce tare.
2. Identifică elementele nivelului fonetic pe care le consideri importante.
3. Prezintă sugestiile oferite de raporturile de coordonare existente în poezie.
4. Precizează rolul expresiv al enumerațiilor și al repetițiilor.
5. Urmărește și explică gradația creată prin enumerarea păsărilor.
6. Explică semnificația unui epitet.
7. Explică titlul, punându-l în relație cu versurile exclamative.
8. Exprimă-ți punctul de vedere privind sentimentele eului liric: *Sunt ale unui învingător sau ale unui învins?*
9. Numește tema și mesajul poeziei.

Test I: **III. II. 1**-1p, **2**-1p, **3**-1p, **4**-2p, **5**-2p, **6**-2p. [oficiu: 1p] **Total** – 10p — 20 minute
Test II: **III. IV. 4**-3p, **5**-3p, **6**-3p. [oficiu: 1p] **Total** – 10p — 20 minute

Scanned with OKEN Scanner

Genul liric (I)
Test sumativ

Competențe specifice:

3.2. recunoașterea modalităților specifice de organizare a textului liric și procedeele de expresivitate artistică;
3.3. sesizarea valorii expresive a categoriilor lexicale învățate, schimbarea semnificației unor cuvinte în contextul în care apar;
4.3. organizarea secvențelor textuale în funcție de o anumită cerință;
4.4. utilizarea corectă a flexiunii nominale și verbale în textul scris, utilizând corect semnele ortografice și de punctuație.

Citește cu atenție următorul text:

Cânta voios sub crengi un șipot, cânta din zori și până-n sară.
Dar a venit un vânt de gheață, și pe cleștarul apei sale,
Și-a-ntins înțurțurata-i gură ca un voinic trudit de cale,
Și-apoi s-a dus din nou în lume sunând din vesela-i fanfară.

S-a dus, și-n urma lui deodată s-a-ntins o pace-atât de-adâncă
Încât, învinsă ca de spaimă, te-ai dat de șipot mai aproape,
Și-ai vrut cu focul gurei tale să-nvii șivoiul moartei ape,
Să-i împrumuți o clipă viață, din viața ta, să cânte încă. [...]

Și-atunci, abia atunci, prin minte ți-a dat că jertfa ta-i pierdută
Și că-n voiosul glas de apă cânta ca-ntr-un rapsod o viață...
Ascultă glasul care cântă atât de dulce pân' nu-ngheață,
Căci moartea trece pretutindeni și moartea e de-a pururi mută!

(Dimitrie Anghel, *Șipotul*)

I (5x2p=10p) Scrie, în dreptul fiecărei cifre, litera corespunzătoare sensului cuvântului din stânga:

1. *șipot* ...	**A.** plăcută
2. *cleștar* ...	**B.** sacrificiu
3. *adâncă* ...	**C.** izvor, vârtej
4. *jertfă* ...	**D.** cristal
5. *dulce* ...	**E.** întuneric, obscuritate
	F. profundă

Scanned with OKEN Scanner

II (48p) Scrie un text de 15-20 de rânduri în care să argumentezi că *Șipotul* de Dimitrie Anghel este o creație lirică.

Vei obține punctajul maxim, dacă vei avea în vedere următoarele repere:

- (4p) definiția operei lirice;
- (6p) eul liric și două dintre mărcile sale gramaticale;
- (10p) identificarea a cinci figuri de stil și desprinderea rolului lor expresiv;
- (6p) prezentarea sentimentelor, trăirilor exprimate în text;
- (2p) rolul prozodiei și al semnelor de punctuație;
- (6p) tema poeziei și mesajul;
- (4p) exprimarea logică;
- (2p) folosirea unui vocabular adecvat, corect;
- (4p) ortografia;
- (4p) punctuația.

III (8x4p=32p) Citește fiecare dintre următoarele afirmații și scrie pe foaia ta litera A, dacă o consideri corectă, sau litera G, dacă o consideri greșită:

1. A G Cuvântul *voios* conține un triftong.
2. A G În structura *până-n sară*, cratima înlocuiește o vocală și reduce o silabă.
3. A G Cuvântul *înțurțurata* din structura *înțurțurata-i gură* este verb.
4. A G În structura *pe cleștarul apei sale,* cuvântul *sale* este adjectiv pronominal posesiv, format prin conversiune.
5. A G Cuvântul *i* din structura *înțurțurata-i gură* este pronume personal în cazul D.
6. A G Substantivul *o pace* este în cazul Ac.
7. A G Verbul *s-a dus* este la modul conjunctiv.
8. A G Cuvântul *voiosul* din versul *Și că-n voiosul glas de apă cânta ca-ntr-un rapsod o viață...* are funcția sintactică de atribut adjectival.

- Lucrează cu atenție!
- Nu te grăbi!
- Recitește-ți lucrarea!
- Poți obține nota ZECE!

Autoevaluare	Observațiile profesorului
• Am știut cel mai bine la exercițiul ___ • Nu am știut _____ • Eu îmi dau nota ___ și sunt: ☺ vesel ☹ abătut 😐 nemulțumit ○ indiferent	

Timp de lucru: 50 de minute. Se acordă 10p din oficiu.

Scanned with OKEN Scanner

Genul liric (II)
Autoevaluare

1. În grupe de câte 3-4 elevi/ eleve, recitiți fișele pentru portofoliu lucrate de voi.
2. Selectați două produse a căror realizare v-a plăcut și două a căror realizare v-a displăcut.
3. Discutați în grup motivele alegerii voastre.
4. Acordați-vă câte o notă pentru produsele din portofoliu, realizate până în acest moment.
5. Acordați note, fiecare dintre voi, și colegilor.
6. Comparați notele voastre cu notele date de profesor.
7. Comparați individual ceea ce ați realizat în clasele anterioare cu ceea ce ați realizat în clasa a VII-a, scriindu-vă pe o fișă dacă, din punctul vostru de vedere, sunteți în progres sau în regres.
8. În funcție de notele obținute și de concluziile la care ați ajuns în urma comparării produselor realizate în cele trei clase, bifați sfaturile care vi s-ar potrivi:
   - Citește mai multe poezii/ descrieri!
   - Implică-te mai mult în activitățile care presupun creativitate!
   - Lucrează mai îngrijit!
   - Nu-ți fie teamă să creezi imagini artistice/ figuri de stil neașteptate, originale!
   - Fii mai cooperant!
   - Bazează-te în activitățile tale și pe experiențele personale!
   - Nu uita că fișele de teorie literară din portofoliu sunt foarte importante!
   - În realizarea comentariului literar al unei poezii, respectă pașii învățați!
   - Fii mai ambițios/ ambițioasă!
9. Alege definiția metaforică potrivită ție:
   Eu sunt o pasăre.
   Eu sunt o flacără.
   Eu sunt o frunză jucăușă.
   Eu sunt un ghem de întrebări.
10. Realizează un desen sugestiv pentru definiția metaforică aleasă.

Scanned with OKEN Scanner

Citește cu atenție următorul text:

M-am dus la Sf. Ion să fac o vizită doamnei Maria Popescu, o veche prietină, ca s-o felicit pentru onomastica unicului său fiu, Ionel Popescu, un copilaș foarte drăguț de vreo opt anișori. N-am voit să merg cu mâna goală și i-am dus băiețelului o minge foarte mare de cauciuc și foarte elastică. Atențiunea mea a făcut mare plăcere amicei mele și mai ales copilului, pe care l-am găsit îmbrăcat ca maior de roșiori în uniformă de mare ținută. După formalitățile de rigoare, am început să convorbim despre vreme, despre sorții agriculturii – d. Popescu tatăl este mare agricultor – despre criză ș.cl. Am observat doamnei Popescu că în anul acesta nu se prea vede la plimbare, la teatru, la petreceri... Doamna mi-a răspuns că de la o vreme i se urăște chiar unei femei cu petrecerile, mai ales când are copii.

— Să-ți spun drept, cât era Ionel mititel, mai mergea; acu, de când s-a făcut băiat mare, trebuie să mă ocup eu de el; trebuie să-i fac educația. Și nu știți dv. bărbații cât timp îi ia unei femei educația unui copil, mai ales când mama nu vrea să-l lase fără educație!

Pe când doamna Popescu-mi expune părerile ei sănătoase în privința educației copiilor, auzim dintr-o odaie de alături o voce răgușită de femeie bătrână:

— Uite, coniță, Ionel nu s-astâmpără!

— Ionel! strigă madam Popescu; Ionel! vin' la mama!

Apoi, către mine încet:

— Nu știi ce ștrengar se face... și deștept...

Dar vocea de dincolo adaogă:

— Coniță! uite Ionel! vrea să-mi răstoarne mașina!... Astâmpără-te, că te arzi!

— Ionel! strigă iar madam Popescu; Ionel! vin' la mama!

— Sări, coniță! varsă spirtul! s-aprinde!

— Ionel! strigă iar mama, și se scoală repede să meargă după el. Dar pe când vrea să iasă pe ușă, apare micul maior de roșiori cu sabia scoasă și-i oprește trecerea, luând o poză foarte marțială. Mama ia pe maiorul în brațe și-l sărută...

— Nu ți-am spus să nu te mai apropii de mașină când face cafea, că dacă te-aprinzi, moare mama? Vrei să moară mama?

— Dar – întrerup eu – pentru cine ați poruncit cafea, madam Popescu?

— Pentru dumneata.

— Da de ce vă mai supărați?

— Da ce supărare!

Madam Popescu mai sărută o dată dulce pe maiorașul, îl scuipă, să nu-l deoache, și-l lasă jos. El a pus sabia în teacă, salută milităreşte și merge într-un colț al salonului unde, pe două mese, pe canapea, pe foteluri și pe jos, stau grămădite fel de fel de jucării. Dintre toate, maiorul alege o trâmbiță și o tobă. Atârnă toba de gât, suie pe un superb cal vânăt rotat, pune trâmbița la gură și, legănându-se călare, începe să bată toba cu o mână și să sufle-n trâmbiță. Madam Popescu îmi spune ceva; eu n-aud nimica. Îi răspund totuși că nu cred să mai ție mult gerul așa de aspru; ea n-aude nimica.

— Ionel! Ionel!! Ionel!!! Du-te dincolo, mamă; spargi urechile dumnealui! Nu e frumos, când sunt musafiri!

Iar eu, profitând de un moment când trâmbița și toba tac, adaog:

— Și pe urmă, d-ta ești roșior, în cavalerie. [...]

(I.L. Caragiale, *Vizită...*)

Scanned with OKEN Scanner

I Completează spațiile libere cu afirmația corectă:

1. Cuvântul *onomastica* se referă la .....
2. Sintagma *formalitățile de rigoare* înseamnă .....
3. La început, personajele *convorbesc* despre .....
4. Absența doamnei Popescu de la plimbări, de la teatru și de la petreceri este motivată de faptul că .....
5. În enunțul *de la o vreme i se urăște chiar unei femei cu petrecerile,* structura subliniată înseamnă .....
6. Indică tonul vocii servitoarei, care întrerupe brusc conversația despre educație: .....
7. Precizează ce cadou a adus musafirul micului sărbătorit cu ocazia onomasticii sale: .....
8. Transcrie două cuvinte aparținând câmpului lexical:
   al timpului .....
   al spațiului .....
9. Delimitează în patru secvențe textul dat. Formulează pentru fiecare dintre acestea câte o idee principală:
   a. .....
   b. .....
   c. .....
   d. .....
10. Transcrie enunțul care exprimă preocuparea doamnei Popescu pentru educația lui Ionel. .....
11. Transformă în vorbire indirectă cele trei intervenții dialogate ale servitoarei. .....
12. Numește motivul pentru care servitoarea cere ajutorul doamnei Popescu. Imaginează-ți ce se întâmplă, de fapt, în bucătărie. .....
13. Transcrie formulele de adresare față de doamna Popescu. .....
14. Precizează proveniența cuvintelor *madam* și *coniță*. .....

Scanned with OKEN Scanner

I **Completează spațiile libere cu afirmația corectă:**

1. Cuvântul *onomastica* se referă la .....
2. Sintagma *formalitățile de rigoare* înseamnă .....
3. La început, personajele *convorbesc* despre .....
4. Absența doamnei Popescu de la plimbări, de la teatru și de la petreceri este motivată de faptul că .....
5. În enunțul *de la o vreme i se urăște chiar unei femei cu petrecerile,* structura subliniată înseamnă .....
6. Indică tonul vocii servitoarei, care întrerupe brusc conversația despre educație: .....
7. Precizează ce cadou a adus musafirul micului sărbătorit cu ocazia onomasticii sale: .....
8. Transcrie două cuvinte aparținând câmpului lexical:
   al timpului .....
   al spațiului .....
9. Delimitează în patru secvențe textul dat. Formulează pentru fiecare dintre acestea câte o idee principală:
   a. .....
   b. .....
   c. .....
   d. .....
10. Transcrie enunțul care exprimă preocuparea doamnei Popescu pentru educația lui Ionel. .....
11. Transformă în vorbire indirectă cele trei intervenții dialogate ale servitoarei. .....
12. Numește motivul pentru care servitoarea cere ajutorul doamnei Popescu. Imaginează-ți ce se întâmplă, de fapt, în bucătărie. .....
13. Transcrie formulele de adresare față de doamna Popescu. .....
14. Precizează proveniența cuvintelor *madam* și *coniță*. .....

Scanned with OKEN Scanner

15. Scrie, în spațiul punctat, litera care corespunde formulelor reverențioase de adresare din stânga, pentru a arăta în relație cu cine se utilizează:

... Alteța Sa	**A.** suverani, monarhi
... Preafericirea Sa	**B.** înalții demnitari
... Maiestatea Sa	**C.** papă
... Preasfinția Sa	**D.** preoți
... Sfinția Sa	**E.** patriarhi
... Sanctitatea Sa	**F.** familii domnitoare
... Excelența Sa	**G.** demnitarii Bisericii catolice
... Eminența Sa	**H.** directori de instituții
	I. demnitarii Bisericii ortodoxe

16. Numește personajele din textul dat, notând pentru fiecare dintre ele un cuvânt/ o structură care le individualizează.

.....

17. Selectează, din fragmentul de text dat, elementele de caracterizare directă a lui Ionel:
a. realizată de autor: .....
b. realizată de alte personaje: .....

.....

18. Precizează ipostaza în care apare personajul-narator, adăugând date despre relația lui cu mama sărbătoritului.

.....

19. Numește tehnicile narative prezente în textul dat. Alege din următoarea serie: *înlănțuirea*, *inserția*, *alternanța*.

.....

20. Scrie două argumente pentru a justifica faptul că textul citat mai sus este un fragment.

.....

II Citește fiecare dintre următoarele afirmații și încercuiește litera A, dacă o consideri corectă, sau litera G, dacă o consideri greșită; scrie, în spațiul rezervat, afirmația corectă:

1. **A G** În fragmentul dat, primul enunț anunță începutul povestirii.

.....

2. **A G** Modurile de expunere din fragmentul dat sunt narațiunea și dialogul.

.....

3. **A G** *Inserția*, *înlănțuirea* și *alternanța* sunt tehnici de legare a secvențelor narative.

.....

4. **A G** Schema **a+b+c**, unde **a, b, c** reprezintă secvențe narative, corespunde *înlănțuirii*, ca tehnică narativă.

.....

5. **A G** Pentru inserție, formula este **a+b+c**, unde **a, b, c** reprezintă secvențe narative.

.....

Scanned with OKEN Scanner

6. A G Alternanța se poate reprezenta cu formula **a↔c**, unde **a, b** reprezintă secvențe narative.

.....

7. A G Pentru *opera epică*, elementele definitorii sunt: *personajele, naratorul, firul narativ/ acțiunea propriu-zisă, cadrul acțiunii, limbajul folosit și modurile de expunere.*

.....

8. A G În schița *Vizită...* naratorul este implicat, subiectiv.

.....

III Exersează

Citește cu atenție următorul text:

Maiorul și-a fumat țigareta până la carton. Apoi se repede la mingea pe care i-am adus-o eu și-ncepe s-o trântească. Mingea sare până la policandrul din tavanul salonului, unde turbură grozav liniștea ciucurilor de cristal.

— Ionel! astâmpără-te, mamă! Ai să spargi ceva... Vrei să mă superi? vrei să moară mama?

Dar maiorul s-a-ndârjit asupra ghiulelei săltătoare, care i-a scăpat din mână: o trântește cu mult necaz de parchet. Eu aduc spre gură ceașca, dar, vorba francezului, entre la coupe et les lèvres... *mingea îmi zboară din mână ceașca, opărindu-mă cu cafeaua, care se varsă pe pantalonii mei de vizită, coloarea oului de rață.*

— Ai văzut ce-ai făcut?... Nu ți-am spus să te-astâmperi... Vezi? ai supărat pe domnul!... aldată n-o să-ți mai aducă nicio jucărie! Apoi, întorcându-se către mine, cu multă bunătate:

— Nu e nimic! iese... Cafeaua nu pătează! iese cu nițică apă caldă!... Dar n-apucă să termine, și deodată o văd schimbându-se la față ca de o adâncă groază. Apoi dă un țipăt și, ridicându-se de pe scaun:

— Ionel! mamă! ce ai?

Mă-ntorc și văz pe maiorul, alb ca varul, cu ochii pierduți și cu drăgălașa lui figură strâmbată. Mama se repede spre el, dar până să facă un pas, maiorul cade lat.

— Vai de mine! țipă mama. E rău copilului!... Ajutor! moare copilul!

(I.L. Caragiale, *Vizită...*)

Dicționar: *entre la coupe et les lèvres* (fr.) – în traducere, „între pahar și gură"; (în text).

1. Numește problematica fragmentului dat mai sus.

.....

2. Transcrie cuvântul repetat de narator pentru a-l numi pe Ionel. Motivează.

.....

.....

3. Identifică personajele din textul dat.

.....

Scanned with OKEN Scanner

4. Rescrie, în viziunea ta, „atacul" copilului cu mingea asupra musafirului.

.....

.....

.....

5. Transcrie, din fragmentul dat, două enunțuri care conțin reacția mamei la leșinul fiului ei.

.....

.....

6. Motivează, oral, întrebarea pe care doamna Popescu i-o adresează lui Ionel: *Vrei să mă superi? vrei să moară mama?*

7. Notează un dezavantaj al educației prea permisive sau defectuoase pe care părinții o dau uneori copiilor lor.

.....

.....

8. Numește tehnica narativă prezentă în secvența dată.

.....

9. Continuă, într-o frază, fragmentul de text dat, prezentându-i deznodământul (cel realizat de autor sau unul imaginat de tine).

.....

.....

10. Transformă vorbirea directă din secvența următoare în vorbire indirectă:

— Ai văzut ce-ai făcut?... Nu ți-am spus să te-astâmperi... Vezi? ai supărat pe domnul!... aldată n-o să-ți mai aducă nicio jucărie! Apoi, întorcându-se către mine, cu multă bunătate:

— Nu e nimic! iese... Cafeaua nu pătează! iese cu nițică apă caldă!... Dar n-apucă să termine, și deodată o văd schimbându-se la față ca de o adâncă groază. Apoi dă un țipăt și, ridicându-se de pe scaun:

.....

.....

.....

.....

Test I: **I. 12**-2p, **17**-3p, **18**-1p, **19**-1p, **20**-2p. [oficiu: 1p] **Total** – 10p — 20 minute
Test II: **I. 1, 2, 3, 5, 6, 8, 10, 13, 15**-câte 1p. [oficiu: 1p] **Total** – 10p — 20 minute

Scanned with OKEN Scanner

Opera epică (II)
Autor – Narator – Personaj

Citește cu atenție următorul text:

Sunt, după cum știți, un prozator de ocazie. Nu scriu decât pentru voi, dragi prieteni, și pentru mine. Meseria mea adevărată e anostă, dar mie îmi place și îi cunosc foarte bine trucurile. Trucurile scrisului însă mă lasă rece. De un an și ceva, de când asist la întâlnirile voastre duminicale, aș fi putut să învăț enorm în privința tehnicii prin care se încheagă o povestire. Oricum însă, mi-era teamă că nu aș fi avut mare lucru de spus. De fapt, până în noaptea când am visat ceea ce vreau să vă povestesc, am fost convins că nu există nimic în viața mea care să merite să fie scos la lumină. Deci nu încerc să fac o punere în abis, ci vreau doar să iau lucrurile de la început, pentru că sunt convins că, și în viață, și în ficțiune, începutul dă tonul. Ba chiar și în nebunie. Îmi amintesc cum a început s-o ia razna un fost prieten al meu. A venit într-o seară foarte agitat în garsoniera mea și mi-a povestit ciudat de coerent ce i se întâmplase cu o oră înainte: „M-am suit în tramvai ca să merg la o cunoștință. Din cauza frigului de afară geamurile vagonului erau aburite. Pe scaun, în fața mea, stătea o femeie cam de la țară, într-o canadiană maro murdară și cu o broboadă verde. Nici n-am observat-o până ce nu a ridicat mâna înmănușată grosolan și a șters o porțiune din geamul aburit. Tocmai mă uitam afară prin pata devenită transparentă, când tramvaiul a intrat în pasaj și pata s-a făcut neagră ca smoala pe fondul alb al restului geamului. Ei bine, pata reproducea perfect profilul lui Goethe din cunoscuta umbră chinezească.“ [...]

(Mircea Cărtărescu, *Mendebilul*)

I Completează spațiile punctate.

1. Scrie, în spațiul punctat, sensul din dicționar al cuvintelor:
   anostă .....
   truc .....
   coerent .....
   grosolan .....

2. Găsește echivalentul (sinonimul) expresiilor și al locuțiunilor de mai jos și scrie-l în spațiile punctate:
   de ocazie .....
   mă lasă rece .....
   să fie scos la lumină .....
   a o lua razna .....

II Redactează, pe baza textului, răspunsuri pentru fiecare dintre cerințele care urmează:

1. Transcrie patru cuvinte din câmpul lexical al literaturii.
   .....

2. Împarte textul în două fragmente, în funcție de conținutul exprimat, și formulează câte o idee principală pentru fiecare.
   a. În primul fragment .....
   b. În al doilea fragment.....

Scanned with OKEN Scanner

3. Indică persoana la care se narează. .....

4. Explică, în cel mult trei rânduri, atitudinea naratorului față de cititor, referindu-te la prima afirmație din text: *Sunt, după cum știți, un prozator de ocazie.*

.....

.....

.....

5. Explică la cine se referă formula *dragi prieteni.*

.....

6. Numește o meserie care, din punctul tău de vedere, poate fi considerată *anostă.*

.....

Motivează alegerea. .....

7. Prezintă câteva *trucuri* sau tehnici care duc la reușita unei povestiri.

.....

.....

.....

8. Exprimă-ți opinia despre credibilitatea afirmației *am fost convins că nu există nimic în viața mea care să merite să fie scos la lumină.*

.....

.....

.....

9. Motivează de ce prima sursă de inspirație a naratorului este povestea pe care i-o spune *un fost prieten.*

.....

.....

10. Explică de ce sugerează naratorul că a desluși profilul lui Goethe în pata de pe geamul tramvaiului poate fi un semn că prietenul a luat-o razna.

.....

.....

.....

.....

III Citește fiecare dintre următoarele afirmații și încercuiește litera A, dacă o consideri adevărată, sau litera G, dacă o consideri greșită; scrie, în spațiul rezervat, afirmația corectă:

1. A G A fi un prozator de ocazie înseamnă a scrie rar, cu prilejul unor evenimente deosebite.

.....

2. A G Prezența personajului-narator la întrunirile duminicale indică apartenența sa la un grup interesat de tehnicile narative.

.....

Scanned with OKEN Scanner

3. A G Pentru naratorul care se pregătește să devină scriitor, lumea visului este mai interesantă decât realitatea de zi cu zi.

.....

4. A G În opinia naratorului, viața, ficțiunea și nebunia au un element comun.

.....

5. A G În text apar doi naratori. .....

6. A G Există deosebiri esențiale între *lumea visului* (despre care intenționează să scrie primul narator) și *viziunea* pe care o are al doilea narator.

.....

7. A G Este posibil ca acela care a văzut conturată figura lui Goethe să fi devenit *fost prieten* al naratorului datorită diferențelor de concepție în ceea ce trebuie să prezinte literatura.

.....

8. A G Autorul textului nu se confundă cu niciunul dintre naratori.

.....

IV Pe baza textului, scrie, în spațiul punctat, litera care corespunde enunțurilor din stânga:

1. Principala sursă de inspirație a primului narator este ...
2. Fostul prieten preferă realitatea ...
3. Afirmația *mi-a povestit ciudat de coerent ce i se întâmplase cu o oră înainte* trădează o nuanță de ...
4. Detaliile de vestimentație și mediul în care se petrece acțiunea produc, la primul narator, o reacție de ...

A. pe care o poate deforma
B. respingere, repulsie
C. lumea visului, oniricul
D. ironie

V Exersează

Citește cu atenție următorul text:

Pe lângă umbra Măriucăi, pe lângă vântul ce bate prin păr, pe lângă chipurile trecutului ce se învârtesc în ochii-mi și în inima mea, deasupra satului aud ridicându-se un huiet; alte huiete răspund și clocotesc pe dealuri și prin văi; huiete vesele de fete și flăcăi ce vin cu flori și cu cordele; zi-întâi mai a sosit în sat și bate la toate ușile, la bordeie, la case și la curte; ziua armindinei în care pelinului se dă cep!...

(Alecu Russo, *Amintiri*)

Utilizează metoda de lucru numită *Cubul*, pentru a descifra secretele textelor literare.

1. Descrie, în trei rânduri, atmosfera unei zile de sărbătoare.

.....
.....
.....

Scanned with OKEN Scanner

2. Analizează trăirile naratorului.

.....

.....

3. Asociază imaginile vizuale și auditive cu anumite stări de spirit.

.....

.....

4. Compară tonul implicat al evocării din fragment cu tonul obiectiv, neimplicat.

.....

5. Aplică noțiunile autor, narator, personaj la textul dat. Formulează-ți concluziile în 10-15 rânduri, documentându-te în legătură cu autorul.

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

6. Argumentează, în cinci rânduri, că titlul *Amintiri* este potrivit conținutului textului.

.....

.....

.....

.....

.....

Pentru portofoliul tău

1. Imaginează-ți că un prieten îți adresează întrebarea: *Dacă ai fi prozator, ai prefera să scrii despre realitatea care te înconjoară sau despre lumea visului?*
   Scrie un text de 10 rânduri în care să răspunzi la întrebare și să îți motivezi opțiunea.
2. Dă-i colegului tău/ colegei tale de bancă să citească textul.
3. Comparați-le și discutați despre trăsăturile de personalitate pe care le oglindesc opțiunile voastre.
4. Documentează-te și notează câteva informații despre personalitatea lui Goethe.

Test I: **I.** 1, 2-câte 1p; **II.** 1, 2, 5, 6-câte 1p; **III.** 1, 3, 5-câte 1p. [oficiu: 1p] **Total** – 10p — 20 minute
Test II: **I.** 5, 6-câte 2p; **II.** 3, 4-câte 1p; **III.** 5-3p. [oficiu: 1p] **Total** – 10p — 20 minute

Scanned with OKEN Scanner

Lexicul [53-67]
Mijloace de îmbogățire a vocabularului – Actualizare [53]
Rolul sufixelor în realizarea sensului cuvintelor [54]
Mijloace de îmbogățire a vocabularului [55-56]
Sinonime. Tipuri de sinonime. Antonime. Paronime [57-58]
Omonimele. Tipuri de omonime. Cuvinte polisemantice. Polisemia și omonimia.
Asemănări și deosebiri [59-60]
Cuvintele polisemantice [61]
Unitățile frazeologice [62-63]
Pleonasmul (actualizare) [64]
Omonimele. Paronimele. Pleonasmul [65]
Teste sumative [66-67]
Fonetica [68-71]
Noțiuni de fonetică. Actualizare [68]
Greșeli de pronunțare provocate de tendințele din limba română contemporană [69]
Pronunțare și scriere corectă [70]
Test sumativ [71]
Verbul [72-85]
Actualizare. Modul. Timpul. Funcții sintactice [72-74]
Test sumativ [75-76]
Verbe copulative. Verbe predicative [77]
Verbe personale. Verbe impersonale. Diatezele verbului. Propoziția fără subiect [78-79]
Locuțiunea verbală [80]
Teste sumative [81-85]

Scanned with OKEN Scanner

Lexicul (I)
Mijloace de îmbogățire a vocabularului – Actualizare

Citește cu atenție următorul text:

Cum nu se dă scos ursul din bârlog, țăranul de la munte strămutat la câmp și pruncul dezlipit de la sânul mamei sale, așa nu mă dam eu dus din Humulești în toamna anului 1855, când veni vremea să plec la Socola, după stăruința mamei.

(Ion Creangă, *Amintiri din copilărie*)

I **Citește fiecare dintre următoarele afirmații și încercuiește litera A, dacă o consideri adevărată sau litera G, dacă o consideri greșită.**

1. A G Cuvântul *strămutat* s-a format prin derivare cu sufix.
2. A G Substantivul *țăran* s-a format prin compunere de la cuvântul de bază *țară*.
3. A G Substantivul *stăruința* s-a format prin derivare cu prefix.
4. A G Numeralul *1855* s-a format prin compunere.
5. A G În seria de cuvinte *țărănesc, țărănește, țărănoi, țărișoară*, există un augmentativ și un diminutiv.
6. A G Substantivul *mamei* este derivat cu sufixul *-ei*.
7. A G Substantivul *vremea* s-a format prin derivare.
8. A G Cuvântul *humă* este un neologism.
9. A G Cuvântul *mama* este format prin conversiune.

II **Încercuiește litera corespunzătoare fiecărui răspuns corect.**

1. Aparțin aceleiași familii lexicale cuvintele din seria:
   a. *(a) lipi, a dezlipi, lipire;*
   b. *lipan, lipitoare, lipici;*
   c. *(a) lipi, lipa-lipa, lipan.*
2. Sunt formate prin derivare cuvintele din seria:
   a. *țăran, dezlipit, stăruința;*
   b. *cum, când, vremea;*
   c. *câmp, strămutat, scos.*
3. Adjectivul pronominal *sale* s-a format prin:
   a. derivare;
   b. compunere;
   c. conversiune.
4. Prepoziția *de la* este compusă prin:
   a. abreviere;
   b. alăturare fără cratimă;
   c. alăturare cu cratimă.
5. Aparțin aceleiași familii lexicale cuvintele din seria:
   a. *stare, stat, stăruință;*
   b. *(a) stărui, stăruință, stăruitor;*
   c. *stăruință, stare, stâncă.*

Test I: **I.** **1**-1p, **2**-2p, **5**-2p, **8**-2p; **II.** **1**-2p. [oficiu: 1p] **Total** – 10p — 04 minute
Test II: **I.** **9**-1p; **II.** **1**-2p, **2**-2p, **3**-2p, **5**-2p. [oficiu: 1p] **Total** – 10p — 05 minute

Scanned with OKEN Scanner

Lexicul (II)
Rolul sufixelor în realizarea sensului cuvintelor

I **Încercuiește litera corespunzătoare fiecărui răspuns corect.**

1. Sunt derivate cu sufixe de agent cuvintele din seria:
   a. *bucătar, fotbalist, poștaș;*
   b. *macaragiu, propriu, învățătură;*
   c. *dirjor, dirijare, păpușică.*

2. Sunt derivate cu sufixe folosite pentru denumirea unei noțiuni abstracte cuvintele din seria:
   a. *floricea, lemnos, cutezanță;*
   b. *bunătate, îndrăzneală, bucurie;*
   c. *bucureștean, speranță, realism.*

3. Sunt derivate cu sufixe colective cuvintele din seria:
   a. *brădet, tufiș, țărănime;*
   b. *orădean, porumbiște, jucăuș;*
   c. *ursoaică, studențime, făget.*

4. Sunt derivate cu sufixe adjectivale cuvintele din seria:
   a. *auriu, oltean, barcagiu;*
   b. *bucurie, pescăruș, mofturos;*
   c. *osos, oltenesc, fumuriu.*

5. Sunt derivate și cu sufix și cu prefix cuvintele din seria:
   a. *necredință, preșcolar, reînsufletire;*
   b. *încăpățânare, rentabil, îngăduință;*
   c. *împădurit, păduros, dorință.*

II **Concurs**

Lucrați individual. Completați seria cu câte două cuvinte derivate cu sufixe folosite pentru denumirea:

1. **agentului** (autor al acțiunii)
   grădinar .....
2. **colectivității**
   tineret .....
3. **însușirii** (sufixe adjectivale)
   lemnos .....
4. **unei noțiuni abstracte**
   bunătate .....
5. **modalității** (sufixe adverbiale)
   ardelenește .....

Pentru portofoliul tău

Descrie o ființă apropiată în a cărei prezentare să folosești trei cuvinte derivate cu sufixe diminutivale și două cuvinte derivate cu sufixe augmentative. Subliniază aceste cuvinte și formulează o concluzie asupra rolului lor.

Test I: I. 1-2p, 2-2p, 3-2p, 4-2p, 5-1p. [oficiu: 1p] **Total** – 10p → 20 minute
Test II: II. 1-2p, 2-2p, 3-2p, 4-2p, 5-1p. [oficiu: 1p] **Total** – 10p → 20 minute

Scanned with OKEN Scanner

Lexicul (III)
Mijloace de îmbogățire a vocabularului

Citește cu atenție următorul text:

A fost odată ca niciodată.

A fost odată o pereche de oameni muncitori. [...] *Și ar fi vrut să aibă un copilaș, dar fu peste poate. Nimeni nu știa să-i învețe ceva.* [...]

Vrăjitorul n-așteptă multă rugă, și, după ce se învoiră, îi dete un măr. [...]

Ea primi mărul cu bucurie. Și după ce plecă bărbatul în trebile sale, se așeză în pragul ușii, curăță mărul și-l mâncă. Iepșoara ieșise din grajd și veni la stăpână-sa, că era învățată la traista cu grăunțe. Negăsind nimic de rontăit, luă cojile de măr pe care le lăsase stăpână-sa și le mâncă cu poftă.

(Petre Ispirescu, *Făt-Frumos cel rătăcit*)

I **Citește fiecare dintre următoarele afirmații și încercuiește litera A, dacă o consideri adevărată, iar dacă o consideri greșită, litera G, și scrie, în spațiul rezervat, afirmația corectă:**

1. A G Mijloacele interne de îmbogățire a vocabularului sunt derivarea, compunerea, schimbarea valorii gramaticale și împrumuturile din alte limbi.

.....

2. A G Derivarea este procedeul intern de îmbogățire a vocabularului care constă în formarea unor cuvinte noi, de la un cuvânt de bază, cu ajutorul prefixelor și al sufixelor.

.....

3. A G Cuvintele compuse se formează prin alăturarea (cu sau fără cratimă), contopirea sau abrevierea unor termeni.

.....

4. A G Termenii obținuți de la același cuvânt de bază formează o familie lexicală.

.....

5. A G Sunt scrise corect toate cuvintele compuse din seria: *niciodată, după-masă, astă-seară, roșu-portocaliu.*

.....

6. A G Sunt scrise corect următoarele derivate cu sufixe (chiar dacă sunt formate de la cuvinte scrise cu cratimă sau separat): *albaiulian, târgumureșean, băimărean, newyorkez.*

.....

7. A G Se scriu cu cratimă cuvintele formate dintr-un substantiv denumind un punct cardinal + adjectiv (*est-european, nord-american, sud-dunărean*).

.....

8. A G Se scriu cu cratimă cuvintele compuse dintr-un substantiv articulat + substantiv în genitiv (*floarea-soarelui, pasărea-paradisului*).

.....

Scanned with OKEN Scanner

II Scrie, în spațiul rezervat, răspunsuri potrivite pentru fiecare cerință:

1. Numeşte mijlocul intern de îmbogăţire a vocabularului prin care s-a format cuvântul *odată*.
   compunere
2. Scrie patru termeni din familia lexicală a cuvântului *împărat*.
   împărătească, împărătesc, împărăteşte, împărăţie
3. Explică modul în care s-a format cuvântul *copilaş*.
   ~~odată~~ derivare cu sufix diminutival
4. Transcrie un cuvânt format prin compunere.
   odată ~~= o dată~~
5. Precizează valoarea morfologică pe care o au în text cuvintele:
   şi: .....
   dar: .....
   un: .....
   muncitori: .....
6. Alcătuieşte propoziţii în care cuvintele date să fie folosite cu valoarea morfologică indicată:
   şi – adverb: .....
   dar – substantiv: Am primit în dar un cățel.
   un – numeral: Doar un soare este pe cer.
   muncitori – substantiv: Muncitorii luc
7. Scrie câte două cuvinte compuse prin:
   a. contopirea termenilor: dupămasă, demult
   b. alăturare cu cratimă: floarea-soarelui, după-masă
   c. alăturare fără cratimă: Valea Lupului
   d. abreviere: CFR RATP
8. Alcătuieşte propoziţii în care să existe câte un substantiv provenit (prin conversiune) din:
   a. adjectiv: .....
   b. pronume: .....
   c. verb: .....
   d. adverb: .....
   e. interjecţie: .....
9. Scrie cum se numeşte cel care locuieşte în:
   Baia Mare: Băimărean
   Cluj-Napoca: Clujean
   Londra: Londonez
   Madrid: Spaniol

Test I: I. 1-2p, 2-2p, 3-2p, 4-2p, 5-1p. [oficiu: 1p] Total – 10p 15 minute
Test II: II. 1-2p, 2-2p, 3-2p, 4-2p, 5-1p. [oficiu: 1p] Total – 10p 15 minute

Scanned with OKEN Scanner

Lexicul (IV)
Sinonime. Tipuri de sinonime. Antonime. Paronime

I **Scrie, în spațiul liber din dreptul fiecărei cifre, litera care corespunde sinonimului neologic:**

1.	*amănunțit*	...	A. juvenil
2.	*asemănător*	J.	B. nociv
3.	*copilăresc*	C.	C. infantil
4.	*dăunător*	B	D. avar
5.	*fățarnic*	...	E. inocent
6.	*nevinovat*	E.	F. detaliat
7.	*tineresc*	...	G. ipocrit
8.	*uimit*	J.	H. etern
9.	*veșnic*	H.	I. similar
10.	*zgârcit*	G.	J. stupefiat
			K. fidel

II **Citește fiecare dintre următoarele afirmații și încercuiește litera A, dacă o consideri adevărată, sau litera G, dacă o consideri greșită:**

1. (A) G Sinonimele sunt totale atunci când sensurile lor sunt identice.
2. (A) G Sinonimele sunt parțiale dacă sensurile lor sunt asemănătoare.
3. (A) G Sinonimele aproximative corespund unor sensuri figurate, metaforice, specifice limbajului artistic.
4. A (G) Perechile de cuvinte: *natriu/ sodiu* și *lexic/ vocabular* sunt sinonime aproximative.
5. (A) G Următoarea serie cuprinde sinonime frazeologice ale verbului *a fugi*: *a o rupe la fugă, a-și lua picioarele la spinare, a o lua la sănătoasa.*

III **Concurs**

Scrie câte un sinonim frazeologic pentru fiecare dintre cuvintele date. Câștigă elevul/ eleva care rezolvă corect cerința în cel mai scurt timp.

1. *amintiri* .....
2. *regrete* .....
3. *a vorbi* ...a sta la taclale.....
4. *a aprinde* .....
5. *a permite* .....
6. *a năvăli* ...a intra în bucluc.....
7. *a observa* .....
8. *a ironiza* .....
9. *a se naște* .....a lua viața.....
10. *a se rostogoli* .....a se da de-a dura.....

Scanned with OKEN Scanner

IV **Scrie, în spațiul liber din dreptul fiecărei cifre, litera care corespunde prefixului potrivit pentru a obține antonimul cuvântului scris în stânga paginii:**

1. *acord* — A. ne-
2. *firesc* — B. in-
3. *real* — C. a-
4. *corect* — D. des-
5. ... *poetic* — E. dez-
6. *războinic* — F. anti-
   G. i-

V **Completează spațiul liber din dreptul fiecărui enunț cu antonimul frazeologic după modelul dat:**

1. Prietenul meu este *aiurit.*
   Prietenul meu este *cu picioarele pe pământ.*
2. Tu ești un om *cumsecade.*
   Tu ești un om rău.
3. *Oprește-te* când mă observi!
   .....
4. *Uită* de întâmplările neplăcute!
   .....

VI **Completează spațiul liber din dreptul fiecărui enunț cu paronimul corect utilizat:**

1. Ideea nouă se introduce în text printr-un *aliniat/ alineat.* .....
2. Mama se *inervează/ se enervează* ușor. .....
3. Arheologii *au eludat/ au elucidat* misterul. .....
4. Părinții mei *au investit/ au învestit* mult într-o nouă afacere. .....
5. Ai luat o decizie *arbitrară/ arbitrală.* .....
6. Locuința noastră are multe *dependențe/ dependințe.* .....
7. E rău să ai *lacune/ lagune* în cunoștințe. .....
8. Nu plecăm de la școală din motive *familiare/ familiale.* .....
9. Concertul începe cu *un adagio/ un adagiu.* .....
10. Prea mulți români *imigrează/ emigrează* în Spania. .....

Test I: II. 1-2p, 3-2p, 4-2p; III. 1-2p, 2-1p. [oficiu: 1p] **Total** – 10p — 04 minute
Test II: II. 5-1p; III. 4-2p, 7-2p, 8-2p; VI. 1-2p. [oficiu: 1p] **Total** – 10p — 05 minute

Scanned with OKEN Scanner

Lexicul (V)

Omonimele. Tipuri de omonime. Cuvinte polisemantice. Polisemia și omonimia. Asemănări și deosebiri

I **Încercuiește litera corespunzătoare fiecărui răspuns corect.**

1. Sunt omonime totale cuvintele care:
   a. sunt diferite în flexiune;
   b. sunt identice în flexiune;
   c. se scriu la fel și se pronunță diferit.

2. Sunt omonime parțiale cuvintele care:
   a. sunt identice în flexiune;
   b. sunt diferite în flexiune;
   c. au formă diferită, dar sens asemănător.

3. Sunt polisemantice cuvintele care au:
   a. două sau mai multe sensuri legate între ele;
   b. aceeași formă, dar între ele nu există nicio relație de sens;
   c. două sau mai multe sensuri fără relație între ele.

4. Sunt omofone cuvintele care:
   a. se pronunță la fel și se scriu diferit;
   b. se scriu la fel și se pronunță diferit;
   c. se scriu și se pronunță la fel.

5. Sunt omografe cuvintele care:
   a. se scriu și se pronunță diferit;
   b. se scriu și se pronunță la fel;
   c. se scriu la fel și se pronunță diferit.

6. Cuvintele *broască* și *broască* sunt:
   a. omonime lexicale, totale;
   b. omonime lexicale, parțiale;
   c. omonime lexico-gramaticale.

7. Cuvintele *sare* și *sare* sunt:
   a. omonime lexico-gramaticale;
   b. omonime lexicale, totale;
   c. omonime lexicale, parțiale.

II **Scrie, în spațiul rezervat, valoarea morfologică a omonimelor subliniate din fiecare enunț.**

1. *Eu <u>calc</u> apăsat.* .....
2. *Schița a fost realizată pe hârtie de <u>calc</u>.* .....
3. *Motocicliștii poartă în mod obligatoriu <u>cască</u>.* .....
4. *El <u>cască</u> mereu de plictiseală.* .....
5. *Voi împrumuta de la <u>bancă</u> o sumă importantă.* .....
6. *Nu poți sta nemișcat în <u>bancă</u> toată ora.* .....

Scanned with OKEN Scanner

7. *El se comportă acum altfel.* .....
8. *Aş vrea să ai alt fel de a fi.* .....
9. *Dă-mi toate acele din trusă!* .....
10. *Acele probleme se rezolvă cu uşurinţă.* .....

III Exersează

Consultă un dicţionar explicativ al limbii române sau un dicţionar de omonime şi scrie, în spaţiul liber, sensul omonimelor din următoarele enunţuri:

1. *Masa* din sufragerie ocupă prea mult spaţiu. ...mobilier.....
2. *Masa* de oameni din faţa primăriei şi-a încetat protestul. ...mulţime.....
3. Medicul *masa* cu grijă glezna sportivului. .....
4. Spre armata învingătorilor se îndreaptă un *sol* de pace. .....
5. Pentru o recoltă bună, e nevoie de un *sol* fertil. .....
6. A scris pe portativ numai nota *sol*. .....
7. Ai *râs* cam prea mult! .....
8. La această grădină zoologică nu am văzut niciun *râs*. ....animal.....
9. La intrarea în curte e o *poartă* veche. .....
10. Laura *poartă* azi o rochie verde. .....

IV Scrie, în spaţiul liber din dreptul fiecărei cifre, litera care corespunde sensului cuvintelor polisemantice subliniate.

1. Mama a cumpărat *pânză* pentru cearşafuri. ...A. Sens propriu de bază
2. *Pânza* oricărei corăbii e rezistentă. ...B. Sens propriu secundar
3. O *pânză* de nori a acoperit soarele. ...C. Sens figurat

V Concurs

Lucraţi în perechi. Alcătuiţi propoziţii în care să ilustraţi polisemantismul cuvintelor *stea*, *gură* şi *picior*, folosindu-le pe rând cu sens propriu de bază, sens propriu secundar şi cu sens figurat. Câştigă perechea care rezolvă corect cerinţele în cel mai scurt timp.

Pentru portofoliul tău

1. Transcrie un fragment dintr-o descriere literară şi alege trei cuvinte folosite cu sens figurat. Alcătuieşte apoi câte un enunţ în care să le foloseşti:
   a. cu sens propriu de bază;
   b. cu sens propriu secundar.
2. Formulează o concluzie asupra folosirii cuvintelor cu sens figurat.

Test I: I. 1-2p, 2-2p, 3-2p; II. 1-1p, 2-1p, 3-1p. [oficiu: 1p] **Total** – 10p — 06 minute
Test II: I. 4-2p, 5-2p; III. 1-1p, 2-1p; IV. 1-2p, 2-1p. [oficiu: 1p] **Total** – 10p — 05 minute

Scanned with OKEN Scanner

Lexicul (VI)
Cuvintele polisemantice

I Scrie, în spațiul rezervat, răspunsuri potrivite pentru fiecare cerință:

1. Selectează cuvintele monosemantice: *benzină, catetă, dulce, ipotenuză, foc, lexic, masă, prag, trei, surâs.*

.....

2. Alcătuiește propoziții în care verbul *a crește* să aibă:
   a. sens propriu de bază
   .....
   b. sens propriu secundar
   .....
   c. sens figurat
   .....

3. Explică sensul pe care îl are cuvântul polisemantic *a ieși* în următoarele enunțuri:
   a. *Am ieșit în oraș cu prietenii.*
   .....
   b. *Acum au ieșit din modă întâlnirile cu prietenii.*
   .....
   c. *Mihai a ieșit al doilea la concursul național de fizică.*
   .....
   d. *A ieșit grâul pe care l-am însămânțat astă-toamnă.*
   .....
   e. *Cei care încalcă legea nu ies prea ușor din închisoare.*
   .....
   f. *Nu iese nimic din ceea ce nu facem temeinic.*
   .....

II Încercuiește litera corespunzătoare fiecărei afirmații corecte.

1. În enunțul: *Vorba dulce mult aduce*, cuvântul *dulce* este folosit cu sens:
   a. propriu de bază;
   b. propriu secundar;
   c. figurat.

2. Într-un text literar cuvintele sunt folosite:
   a. numai cu sens propriu;
   b. numai cu sens figurat;
   c. atât cu sens propriu, cât și cu sens figurat.

3. În realizarea figurilor de stil cuvintele au sens:
   a. propriu de bază;
   b. propriu secundar;
   c. figurat.

III Exersează

Alcătuiește propoziții în care să ilustrezi polisemantismul cuvintelor: *a crește, legătură, mediu.*

Test I: **I. 1**-1p; **3**-5p; **II. 1, 2, 3**-câte 1p. [oficiu: 1p] **Total** – 10p — 15 minute
Test II: **I. 2**-1p; **3**-5p; **II. 1, 2, 3**-câte 1p. [oficiu: 1p] **Total** – 10p — 15 minute

Scanned with OKEN Scanner

Lexicul (VII)
Unitățile frazeologice

I **Scrie, în spațiul liber din dreptul fiecărei cifre, litera care corespunde unității frazeologice:**

1. *a nu-i fi boii acasă*
2. *a lua (pe cineva) peste picior*
3. *a fi cu ochii-n patru*
4. *cu scaun la cap*
5. *a trage clapa*
6. *a-și lua inima-n dinți*
7. *(om) dat dracului*
8. *sine qua non*
9. *călcâiul lui Ahile*
10. *sabia lui Damocles*

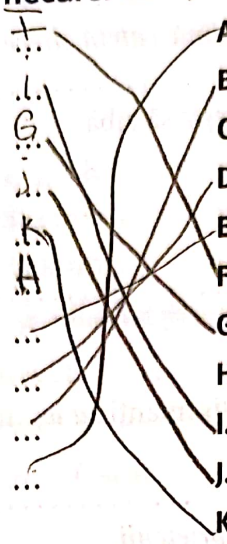

A. pericol iminent
B. punct vulnerabil
C. a funcționa fără probleme
D. fără care nu se poate
E. afurisit
F. a fi indispus
G. a fi atent
H. a îndrăzni
I. a ironiza
J. așezat, înțelept
K. a păcăli

II **Încercuiește litera corespunzătoare fiecărui răspuns corect.**

1. Din expresia *a fi în... cer* lipsește numeralul:
   a. *al patrulea;*
   b. *al optulea;*
   c. *al nouălea.*

2. Din expresia *a fi... roată la car* lipsește numeralul:
   a. *a șasea;*
   b. *a cincea;*
   c. *a șaptea.*

3. Din expresia *a da din colț în...* lipsește cuvântul:
   a. *colț;*
   b. *bară;*
   c. *margine.*

4. Sensul expresiei *a da bir cu fugiții* este:
   a. a plăti o taxă;
   b. a fugi;
   c. a merge.

5. Expresia metaforică *brâul cerului* se referă la:
   a. *nori;*
   b. *soare;*
   c. *curcubeu.*

6. Sinonimul expresiei *a tăia frunză la câini* este:
   a. a lenevi;
   b. a cosi;
   c. a fugi.

Scanned with OKEN Scanner

7. Sensul expresiei *a strica orzul pe gâşte* este:
   a. a hrăni păsările de curte;
   b. a irosi ceva valoros pentru cineva nemerituos;
   c. a permite alterarea cerealelor.

III Exersează

1. Indică enunțul în care expresiile subliniate sunt corect integrate în text:
   a. *A indicat cu manu propria toate erorile ortoepice.*
   b. *Este o situație sine qua non, dacă vrei să reușești.*
   c. *La examen, el a vorbit ad litteram cum a învățat.*
   d. *S-au prezentat in corpore la vizita medicală.*
2. Indică enunțul care conține o expresie corect integrată din punctul de vedere al sensului:
   a. *Am un alter ego pe care refuz să-l schimb, indiferent de consecințe.*
   b. *Cuvântarea sa nu a fost, în fond, decât o pledoarie pro domo.*
   c. *S-a prezentat post festum la petrecere, dar nu a mai întâlnit niciun cunoscut.*
   d. *Sărbătoriții au organizat o petrecere têtê-à-têtê la care numeroșii invitați s-au simțit excelent.*
3. Indică enunțul în care formula subliniată este corect integrată din punctul de vedere al sensului:
   a. *Îl dureau tare picioarele, dar și-a revenit ca Pasărea Phoenix din propria suferință.*
   b. *Noaptea petrecută în Patul lui Procust i-a provocat lui Ladima multe necazuri.*
   c. *Sabia lui Damocles atârna deasupra capului colegului meu, îmbiindu-l să o atingă.*
   d. *Sfaturile primite l-au călăuzit pe drumul dificil al vieții asemeni Firului Ariadnei.*
4. Indică enunțul în care expresia este corect integrată din punctul de vedere al sensului:
   a. *Darul luat cu japca de la bunul său prieten i s-a părut minunat și l-a emoționat.*
   b. *Eram prieteni buni și am hotărât să plătim nemțește tot ce am mâncat la restaurant.*
   c. *Mașina din fața mea făcea fițe, încât nu am putut să o depășesc cu niciun chip.*
   d. *Vedea totul în negru, fiind convins de reușita demersurilor sale.*
5. Indică enunțul în care expresia este corect integrată din punctul de vedere al sensului:
   a. *Conversația s-a încheiat în coadă de pește.*
   b. *De atâtea necazuri, trăia ca peștele în apă.*
   c. *Frumusețea peisajului îl făcea să se zbată ca peștele pe uscat.*
   d. *Stătea în stație de o jumătate de oră, dar până la urmă tramvaiul a sosit cât ai zice pește.*

Test I: **I.** 1-1p, 2-1p, 3-1p, 4-1p; **II.** 1-2p, 2-2p, 3-1p. [oficiu: 1p] **Total** – 10p — 05 minute
Test II: **II.** 4-1p, 5-1p; **III.** 1-2p, 2-3p, 3-2p. [oficiu: 1p] **Total** – 10p — 10 minute

Scanned with OKEN Scanner

Lexicul (VIII)
Pleonasmul (actualizare)

I **Citește fiecare dintre următoarele enunțuri și rescrie-le eliminând pleonasmele:**

1. *Membrii unei grupe conlucrează împreună pentru rezolvarea exercițiului.*
   .....
2. *Prin firma proprie voi exporta multe jucării în afara granițelor țării.*
   .....
3. *Eu nu mai cumpăr mașinuțe teleghidate la distanță.*
   .....
4. *La ora de desen mi-am făcut propriul autoportret.*
   .....
5. *Am convenit de comun acord că nu vom participa la acest proiect.*
   .....
6. *Mihai Eminescu este un mare geniu al literaturii române.*
   .....
7. *Pompierii aveau un singur extinctor de incendiu.*
   .....
8. *Filmul vizionat ieri are un happy-end fericit.*
   .....
9. *Aș prefera mai bine să merg la munte.*
   .....
10. *Am ajuns în locul în care drumul se bifurcă în două.*
    .....
11. *Am programat desfășurarea viitoare a întrecerilor.*
    .....
12. *Și-au reluat iarăși povestea.*
    .....

Pentru portofoliul tău

Explică de ce sunt pleonastice următoarele construcții:

1. *alegeri electorale;*
2. *intercondiționare reciprocă;*
3. *a-și aduce aportul;*
4. *identic la fel;*
5. *exemplu pilduitor;*
6. *a extermina în masă;*
7. *a intra înăuntru;*
8. *a se sinucide singur;*
9. *procent la sută;*
10. *protagonist principal.*

Test I: **I.** 1-2p, 2-2p, 3-2p, 4-2p, 5-1p. [oficiu: 1p] **Total** – 10p — 06 minute
Test II: **I.** 5-1p, 6-2p, 7-2p, 8-2p, 9-2p. [oficiu: 1p] **Total** – 10p — 05 minute

Scanned with OKEN Scanner

Lexicul (IX)
Omonimele. Paronimele. Pleonasmul

I **Citește fiecare dintre următoarele afirmații și încercuiește litera A, dacă o consideri adevărată, sau litera G, dacă o consideri greșită:**

1. A G Omonimele sunt cuvinte cu aceeași formă și cu sens complet diferit.
2. A G Cuvintele *iar* și *i-ar* sunt omografe.
3. A G Cuvintele *véselă* și *veséla* sunt omofone.
4. A G În versul *Cobori în jos, Luceafăr blând* apare un pleonasm.
5. A G Cuvintele *oral* și *orar* sunt paronime.

II **Scrie, în spațiul rezervat, valoarea morfologică a omonimelor subliniate din fiecare enunț:**

1. *Decizia lor a fost o greșeală <u>capitală</u>.* .....
2. *Să mergi în <u>capitală</u> este o plăcere.* .....
3. *Aș vrea să-ți <u>cer</u> o carte.* .....
4. *Pe <u>cer</u> erau cinci zmee.* .....
5. *Ionel e un copil <u>șiret</u>.* .....
6. *S-a dezlegat un <u>șiret</u>.* .....

III **Încercuiește litera corespunzătoare răspunsului corect:**

Identifică seria de enunțuri în care omografele sunt corect întrebuințate:

a. *Acopăr mâncarea cu o fólie de aluminiu. – Petrecerea a fost o fólie.*
b. *Ei comédie! – O scrisoare pierdută este o comedíe scrisă de I.L. Caragiale.*
c. *Postúrile lor erau ridicole. – Pósturile cele mai lungi sunt înaintea Crăciunului și a Paștelui.*

IV **Exersează**

Alcătuiește propoziții în care să folosești paronimele:

1. *calitate* .....
2. *caritate* .....
3. *a emigra* .....
4. *a imigra* .....
5. *a evalua* .....
6. *a evolua* .....

Transcrie, în caietul tău, propozițiile, eliminând pleonasmele:

1. *Dacă nu avansăm înainte, nu vom trece de perioada de tranziție.*
2. *Vor urma în continuare exemple care ilustrează cele spuse.*
3. *Vom rezuma pe scurt ceea ce am învățat până acum.*
4. *Voi reciti din nou cartea aceasta.*
5. *Mijloacele mass-media au prezentat situația.*

Test I: **I.** 1-1p, 2-1p, 3-1p, 4-1p, 5-1p; **II.** 5-0,5p, 6-0,5p; **IV.** 1-3p. [oficiu: 1p] **Total** – 10pp — 06 minute
Test II: **II.** 1-1p, 2-1p, 3-1p, 4-1p, 5-1p, 6-1p; **IV.** 1-2p, 2-1p. [oficiu: 1p] **Total** – 10p — 08 minute

Scanned with OKEN Scanner

Lexicul (IX)
Omonimele. Paronimele. Pleonasmul

I **Citește fiecare dintre următoarele afirmații și încercuiește litera A, dacă o consideri adevărată, sau litera G, dacă o consideri greșită:**

1. A G Omonimele sunt cuvinte cu aceeași formă și cu sens complet diferit.
2. A G Cuvintele *iar* și *i-ar* sunt omografe.
3. A G Cuvintele *véselă* și *veséla* sunt omofone.
4. A G În versul *Cobori în jos, Luceafăr blând* apare un pleonasm.
5. A G Cuvintele *oral* și *orar* sunt paronime.

II **Scrie, în spațiul rezervat, valoarea morfologică a omonimelor subliniate din fiecare enunț:**

1. *Decizia lor a fost o greșeală <u>capitală</u>.* .....
2. *Să mergi în <u>capitală</u> este o plăcere.* .....
3. *Aș vrea să-ți <u>cer</u> o carte.* .....
4. *Pe <u>cer</u> erau cinci zmee.* .....
5. *Ionel e un copil <u>șiret</u>.* .....
6. *S-a dezlegat un <u>șiret</u>.* .....

III **Încercuiește litera corespunzătoare răspunsului corect:**

Identifică seria de enunțuri în care omografele sunt corect întrebuințate:

a. *Acopăr mâncarea cu o fólie de aluminiu. – Petrecerea a fost o fólie.*
b. *Ei comédie! – O scrisoare pierdută este o comedíe scrisă de I.L. Caragiale.*
c. *Postúrile lor erau ridicole. – Pósturile cele mai lungi sunt înaintea Crăciunului și a Paștelui.*

IV **Exersează**

Alcătuiește propoziții în care să folosești paronimele:

1. *calitate* .....
2. *caritate* .....
3. *a emigra* .....
4. *a imigra* .....
5. *a evalua* .....
6. *a evolua* .....

Transcrie, în caietul tău, propozițiile, eliminând pleonasmele:

1. *Dacă nu avansăm înainte, nu vom trece de perioada de tranziție.*
2. *Vor urma în continuare exemple care ilustrează cele spuse.*
3. *Vom rezuma pe scurt ceea ce am învățat până acum.*
4. *Voi reciti din nou cartea aceasta.*
5. *Mijloacele mass-media au prezentat situația.*

Test I: **I.** 1-1p, 2-1p, 3-1p, 4-1p, 5-1p; **II.** 5-0,5p, 6-0,5p; **IV.** 1-3p. [oficiu: 1p] **Total** – 10pp — 06 minute
Test II: **II.** 1-1p, 2-1p, 3-1p, 4-1p, 5-1p, 6-1p; **IV.** 1-2p, 2-1p. [oficiu: 1p] **Total** – 10p — 08 minute

Scanned with OKEN Scanner

Lexicul (IX)
Test sumativ (1)

Citește cu atenție următorul text:

Atunci păsărica aruncă o rochie și mai frumoasă decât cea din ajun. Și când veni fata la petrecere, îmbrăcată în mândrețea aceea de rochie, se minunară toți de frumusețea ei nemaivăzută. Pasămite, feciorul de împărat stătuse până atunci ca pe ghimpi și-o tot așteptase să vină... Când o văzu apărând, i se luă o piatră de pe inimă și, ieșindu-i în întâmpinare, o pofti îndată la joc.

(Frații Grimm, *Cenușăreasa*)

I Scrie, în spațiul rezervat, răspunsuri potrivite pentru fiecare cerință:

1. Transcrie patru termeni formați prin derivare.

.....

2. Transcrie doi termeni formați prin conversiune.

.....

.....

3. Scrie, pentru un cuvânt ales din acest text, un derivat atât cu sufix, cât și cu prefix.

.....

4. Transcrie un cuvânt care, în alt context, poate avea o valoare gramaticală diferită de cea din fragmentul citat.

.....

5. Transcrie un derivat cu sufix diminutival.

.....

6. Transcrie două unități frazeologice.

.....

7. Numește procedeul intern de îmbogățire a vocabularului prin care s-a format cuvântul *nemaivăzută*.

.....

8. Scrie câte un sinonim pentru sensul din text al grupurilor de cuvinte *ieșindu-i în întâmpinare* și *i se luă o piatră de pe inimă*.

.....

9. Scrie câte un antonim pentru sensul din text al cuvintelor *frumusețea*, *apărând*.

.....

Scanned with OKEN Scanner

Lexicul (X)
Test sumativ (2)

Citește cu atenție următorul text:

Mic cât un fir de linte, mișca picioruşele fragede şi ocolea, pe de margini, frunzişoara care-l adăpostise. Într-o zi încercă o pornire lăuntrică: ieşi de sub umbra răcoroasă şi dădu buzna afară, în ploaia de lumină. Atunci rămase pe loc, orbit de atâta strălucire. Încetul cu încetul, îi veni inima la loc şi îndrăzni: deschise ochişorii mai mult, mai tare, mai mari, îi deschise în sfârşit bine-bine şi privi în sus. Se făcuse parcă mai mititel decât fusese. Cu câtă strălucire [...] se dezvelea cerul!

(Emil Gârleanu, *Gândăcelul*)

I **Scrie, în spațiul rezervat, răspunsuri potrivite pentru fiecare cerință.**

1. Transcrie patru cuvinte derivate cu sufixe diminutivale.
   .....
2. Transcrie două cuvinte derivate cu prefixe.
   .....
3. Scrie câte un sinonim potrivit în text pentru fiecare dintre cuvintele:
   fragede: .....
   adăpostise: .....
4. Scrie câte un antonim al următorilor termeni:
   mic: .....
   ieşi: .....
5. Alcătuieşte câte o propoziție în care cuvintele *mare* şi *roşii*, folosite în text cu valoare adjectivală, să aibă valoare substantivală:
   mare: .....
   roşii: .....
6. Alcătuieşte o propoziție în care cuvântul *şi* să fie folosit cu o valoare gramaticală diferită de cea din text şi precizează această valoare:
   .....
7. Alcătuieşte propoziții în care cuvântul *ochi*, folosit în text cu sens propriu de bază, să aibă:
   a. sens propriu secundar
   .....
   b. sens figurat
   .....
8. Transcrie două cuvinte care au în text sens figurat:
   .....
9. Exprimă-ți, într-un text de două-trei rânduri, părerea despre rolul diminutivelor în fragmentul citat.
   .....
   .....
   .....

Timp de lucru: 25 de minute.
Se acordă câte 1p pentru fiecare cerință corect rezolvată şi 1p din oficiu.

Scanned with OKEN Scanner

Fonetica (I)
Noțiuni de fonetică. Actualizare

I **Încercuiește litera corespunzătoare fiecărui răspuns corect.**

1. Cuvântul *banchet* conține:
   a. șase sunete și șapte litere;
   b. șapte sunete și șapte litere;
   c. șapte sunete și șase litere.
2. În cuvântul *osteneală* există:
   a. patru consoane, patru vocale și o semivocală;
   b. patru consoane și cinci vocale;
   c. patru consoane, cinci vocale și o semivocală.
3. Cuvântul *voință* conține:
   a. un diftong;
   b. un triftong;
   c. un hiat.
4. În cuvântul *sirenă*, accentul cade pe:
   a. ultima silabă;
   b. penultima silabă;
   c. prima silabă.
5. Cuvântul *reeducare* se desparte în silabe în modul următor:
   a. re-e-du-ca-re;
   b. ree-du-ca-re;
   c. re-ed-u-ca-re.

II **Citește fiecare dintre următoarele afirmații și încercuiește litera A, dacă o consideri adevărată, sau litera G, dacă o consideri greșită. Scrie, în spațiul rezervat, afirmația corectă.**

1. A G În cuvântul *răzbunare*, silaba accentuată este *bu*.
   .....
2. A G În cuvântul *reporter*, accentul cade pe a doua silabă.
   .....
3. A G În cuvântul *a roi* există un diftong.
   .....
4. A G În structura *m-am*, cratima este folosită cu rolul de a uni două silabe într-una, urmând ca acestea să fie pronunțate împreună.
5. A G La despărțirea în silabe a cuvintelor compuse se ține seama de unitățile lexicale din care sunt alcătuite.
   .....
6. A G Cuvântul *nouăsprezece* se desparte în silabe *nouă-spre-ze-ce*.
   .....
7. A G Cuvântul *dezgheț* se desparte în silabe *dez-ghe-țat*.
   .....

Test I: **I.** 1-2p, 2-2p, 4-2p, 5-2p; **II.** 5-1p. [oficiu: 1p] **Total** – 10p — 06 minute
Test II: **I.** 5-2p; **II.** 1-2p, 2-1p, 3-2p, 6-2p. [oficiu: 1p] **Total** – 10p — 06 minute

Scanned with OKEN Scanner

Fonetica (II)
Greșeli de pronunțare provocate de tendințele din limba română contemporană

I **Redactează răspunsuri pentru fiecare dintre următoarele cerințe.**

1. Subliniază pronunția corectă a următoarelor cuvinte:
   a. *eu/ ieu*;
   b. *Europa/ Ieuropa*;
   c. *epocă/ iepocă*;
   d. *ele/ iele*;
   e. *plaje/ plajă*;
   f. *bătrânețe/ bătrâneță*;
   g. *start/ știart*;
   h. *perpetuiez/ perpetuez*;
   i. *iepure/ epure*;
   j. *trimete/ trimite*.
2. Rescrie următoarele nume de localități sau nume de personalități, știind că pronunția acestora este următoarea:
   a. *Filadelfia* .....
   b. *Uașingtăn* .....
   c. *Briucsel* .....
   d. *Strazburg* .....
   e. *Ludvig fon Betovăn* .....
   f. *Hărmăn Melvil* .....
   g. *Tom Cruz* .....
   h. *Anghel Salini* .....

II **Alege prin subliniere substantivele corect accentuate:**

1. *Bógdan/ Bogdán*;
2. *Brátislava/ Bratisláva*;
3. *Dimitríe/ Dimítrie*;
4. *Hógaș/ Hogáș*;
5. *Hómer/ Homér*;
6. *Nárcis/ Narcís*;
7. *Rússo/ Russó*;
8. *Sófia/ Sofía*;
9. *Vénera/ Venéra*.

Test I: **II.** **1**-1p, **2**-1p, **5**-2p, **6**-2p, **8**-2p, **9**-1p. [oficiu: 1p] **Total** – 10p — 04 minute
Test II: **II.** **1**, **2**, **3**, **4**, **5**, **6**, **7**, **8**, **9**-câte 1p. [oficiu: 1p] **Total** – 10p — 04 minute

Scanned with OKEN Scanner

I **Transcrie formele scrise corect:** *(Confruntă soluțiile tale cu acelea din DOOM, ediția a II-a)*

1. *Albă-ca-Zăpada/ Albă-ca-zăpada/ Albă ca Zăpada;*
2. *Evul mediu/ evul mediu/ Evul Mediu;*
3. *Student la litere/ student la Litere/ student la litere;*
4. Cumpăr *chibrituri/ chibrite.*
5. Părinții mei au plecat la *servici/ serviciu.*
6. Mama mea e *doctoră/ doctoriță.*
7. Spălăm bine coaja *ouălor/ ouălelor* înainte de a le pune în frigider.
8. El e în clasa *a doisprezecea/ a douăsprezecea.*
9. Părinții tăi au donat unui ONG *două procente la sută/ două procente* din venitul lor.
10. N-a venit *niciunul/ nici unul.*
11. Nu cumpăr *nicio/ nici o* carte.
12. *Vroiam/ Voiam* să mă odihnesc.
13. Eu *continuu/ continui* să lucrez.
14. Va *apare/ apărea* o nouă ediție a acestei lucrări.
15. Mi-ar *place/ plăcea* să ne întâlnim în vacanță.
16. *Nemaiștiind/ Ne mai știind* ce să scrie, a închis caietul.
17. Nu *traversăm/ tranversăm* prin locuri nepermise.
18. Nu e bine să vorbești *întruna/ într-una.*
19. Nu-i supăr *niciodată/ nici o dată* pe colegii mei.
20. Ne întâlnim *după-amiază/ după amiază.*

Test I: **I. 1, 2, 5, 7, 9, 10, 12, 14, 17**-câte 1p. [oficiu: 1p] **Total** – 10p — 15 minute
Test II: **I. 3, 4, 6, 8, 11, 13, 15, 16, 19**-câte 1p. [oficiu: 1p] **Total** – 10p — 15 minute

Scanned with OKEN Scanner

Fonetica (IV)
Test sumativ

I **Citește fiecare dintre următoarele afirmații și încercuiește litera A, dacă o consideri adevărată sau litera G, dacă o consideri greșită, și scrie, în spațiul rezervat, afirmația corectă.**

1. A G Este permisă despărțirea în silabe la capăt de rând a numelor proprii de persoane.

.....

2. A G Nu se despart la capăt de rând:
   a. cuvintele monosilabice;
   b. secvențele inițiale și finale alcătuite dintr-un singur sunet (ex.: *a-er, sublini-a*);
   c. notațiile care cuprind abrevieri: (*5 km, art. 8*);
   d. abrevierile (*UNESCO, SNCFR*);
   e. numeralele ordinale scrise cu cifre și litere (*...V-lea*).

.....

3. A G Folosirea adverbului *decât* (*doar, numai*) este permisă atât în construcții afirmative (ex.: *Am decât zece prieteni*), cât și în construcții negative (*N-am decât zece prieteni*).

.....

4. A G Pronumele și adjectivul pronominal negativ se scriu într-un singur cuvânt la toate formele: *niciunul, niciuna, niciun, nicio, niciunii, niciunele, niciunui, niciunei, niciunora.*

.....

5. A G Sunt acceptate formele *întâi/ întâia* ale numeralului ordinal după substantiv.

.....

6. A G Sunt considerate corecte ambele forme ale adverbului: *deseară/ diseară.*

.....

7. A G Se acceptă mai multe variante libere de plural: *căpșune/ căpșuni*; *cireșe/ cireși* (pentru nume de fructe); *coarde/ corzi*; *coperte/ coperți*; *niveluri/ nivele*; *râpe/ râpi*; *seminarii/ seminare.*

.....

8. A G Se admite o singură formă de plural la: *chibrituri, monede, gagici, țigănci.*

.....

9. A G Forma corectă de plural a verbului *a continua* la indicativ și la conjunctiv prezent, persoana I și a II-a este *continui.*

.....

Timp de lucru: 30 de minute. Se acordă câte 1p pentru fiecare cerință corect rezolvată și 1p din oficiu. Confruntă soluțiile tale cu acelea din *DOOM*².

Scanned with OKEN Scanner

I Activitate cu toată clasa: Loteria verbelor

Scrieți fiecare pe o bucată de hârtie forme verbale la unul dintre moduri. Adunați toate biletele împăturite într-o cutiuță. Fiecare elev/ elevă va extrage câte un bilet și va preciza pentru forma verbală respectivă: modul, timpul, numărul, persoana. Puneți separat biletele pe care sunt scrise forme verbale compuse.

II Alegeți dintre biletele cu forme verbale compuse și precizați elementele componente.

Ex.: *aș fi plecat* = verb auxiliar de mod + verb auxiliar de timp + verb predicativ.

III Activitate pe grupe (10 minute)

Grupa 1: Magazinul verbelor: alcătuiți un dialog cu un posibil vânzător de la care să cumpărați cele mai neobișnuite produse, folosind verbe la modul condițional-optativ.

Grupa 2: Salonul invențiilor trăsnite: scrieți etichete pentru posibile obiecte dintr-un salon de invenții, folosind structura substantiv + adjectiv provenit din participiu + verb la supin (ex.: *cană gradată pentru măsurat fericirea*).

Grupa 3: Grădina Paradis: descrieți un apus de soare într-un loc exotic, folosind verbe la modul indicativ, timpul imperfect.

Grupa 4: Decalogul profesorului: scrieți zece reguli hazlii pentru profesori, folosind verbe la modul conjunctiv.

Grupa 5: Decalogul elevului: scrieți zece reguli hazlii pentru elevi, folosind doar verbe la modul infinitiv (forma negativă și afirmativă).

Grupa 6: Rețeta fericirii: scrieți o rețetă a fericirii prin amestecul celor mai neobișnuite ingrediente, folosind verbe la modul imperativ.

Grupa 7: Oracolul elevului: scrieți observații hazlii din viața de elev, folosind structura verb la gerunziu + verb la modul indicativ, timpul viitor (ex.: *Copiind mai des îți vei dezvolta atenția!*).

IV Exersează

Scrie, în spațiul liber din dreptul fiecărei cifre, litera care corespunde modului și timpului verbelor:

1. *am fi fost* ...
2. *a descoperi* ...
3. *să fi dorit* ...
4. *urcaseră* ...
5. *trepidând* ...
6. *la pescuit* ...
7. *săpat* ...
8. *am să închid* ...
9. *primii* ...
10. *creează* ...

A. indicativ, perfect simplu
B. participiu
C. condițional-optativ, perfect
D. infinitiv
E. indicativ, mai-mult-ca-perfect
F. indicativ, prezent
G. gerunziu
H. supin
I. conjunctiv, perfect
J. indicativ, viitor
K. indicativ, imperfect

Scanned with OKEN Scanner

V Scrie răspunsuri pentru fiecare cerință.

1. Identifică seria care conține numai perechi de forme corecte ale imperativului afirmativ-negativ:
   a. *fă! – nu fă!; fii! – nu fi!; stai! – nu sta!; plecați! – nu plecați!*
   b. *fi – nu fii!; du-te! – nu te du!; bei! – nu bei!; stai! – nu stai!*
   c. *fiți! – nu fiți!; scriți – nu scriți!; citiți! – nu citiți!; veniți! – nu veniți!*
   d. *fă! – nu face!; pune! – nu pune!; du! – nu duce!; scrieți! – nu scrieți!*

2. Sunt corect accentuate toate formele verbale din seria:
   a. (*voi*) *báteți*, (*voi*) *credéți*, (*voi*) *fáceți*, (*voi*) *mergéți*, (*voi*) *táceți*;
   b. (*voi*) *báteți*, (*voi*) *fáceți*, (*voi*) *tăcéți*, (*voi*) *crédeți*, (*voi*) *mérgeți*;
   c. (*voi*) *pláceți*, (*voi*) *refáceți*, (*voi*) *tréceți*, (*voi*) *ținéți*, (*voi*) *umpléți*;
   d. (*voi*) *cădéți*, (*voi*) *displáceți*, (*voi*) *revedéți*, (*voi*) *ședeți*, (*voi*) *compăréți*.

3. Indică seria în care conjugarea verbului *a povesti* la perfect simplu este corectă:
   a. *eu povesti, tu povestișsi, el povesti, noi povestim, voi povestiți, ei povestiră*;
   b. *eu povestii, tu povestii, el povestii, noi povestim, voi povestiți, ei povestiră*;
   c. *eu povesti, tu povesti, el povestii, noi povestirăm, voi povestirăți, ei povesteau*;
   d. *eu povestii, tu povestișsi, el povesti, noi povestirăm, voi povestirăți, ei povestiră*.

4. Forma verbală *mobilă* se accentuează corect:
   a. *móbilă*;
   b. *mobílă*;
   c. *mobilá*.

5. Identifică seria în care toate formele verbale sunt corect scrise:
   a. *n-am ce știi, vei ști, ai să știi, ai ști*;
   b. *să ști, vei ști, ai știi, știi* (*tot*);
   c. *vei știi, ai să știi, ai ști, ști* (*tot*);
   d. (*vrei*) *să știi, vei ști, ai să știi, știi* (*tot*).

6. În fraza *Când îl văzu, omul se făcu alb la față și îi întoarse spatele*, verbele sunt, în ordine:
   a. copulativ, auxiliar, predicativ;
   b. predicativ, predicativ, predicativ;
   c. predicativ, copulativ, predicativ;
   d. predicativ, copulativ, copulativ.

7. În fraza *Se încinse cu el, se dete de trei ori peste cap, gândind să se facă o pasăre și îndată se făcu*, există verbe de conjugările:
   a. I, a II-a și a III-a;
   b. I, a III-a și a IV-a;
   c. a II-a, a III-a și a IV-a.

VI Precizează modul și funcția sintactică pentru verbele subliniate din următoarele enunțuri:

1. *Mă sperie posibilitatea <u>de a greși</u>.* .....
2. *Am avut <u>de ales</u> între cele două soluții.* .....
3. *Nu pot <u>accepta</u> soluția aceasta.* .....
4. *E greu <u>a uita</u> eșecurile.* .....
5. *<u>Intrând</u> pe ușă, a auzit telefonul.* .....

Scanned with OKEN Scanner

— Asta e culmea!... culmea!... strigă d. Lefter, ștergându-și fruntea de sudoare, pe când madam Popescu, consoarta sa, caută fără preget în toate părțile... Nu e și nu e!...

— Femeie, trebuie să fie-n casă... Dracu' n-a venit să le ia!...

— Dar ce au pierdut? Ce caută?

(I.L. Caragiale, *Două loturi*)

VII Exersează

A. Citește fiecare dintre următoarele afirmații și încercuiește litera A, dacă o consideri adevărată, iar dacă o consideri greșită, litera G, și scrie, în spațiul rezervat, afirmația corectă:

1. A G Sintagma *e culmea* are funcția sintactică de predicat verbal.

.....

2. A G Verbul *strigă* are funcția sintactică de predicat nominal.

.....

3. A G În fraza *Femeie, trebuie să fie-n casă* există două predicate verbale.

.....

4. A G Predicatele din fraza *Dracu' n-a venit să le ia* sunt *a venit* și *să le ia*.

.....

5. A G Verbul *ștergându-(și)* are funcția sintactică de complement circumstanțial de mod.

.....

B. Încercuiește litera corespunzătoare fiecărui răspuns corect:

1. Cuvântul subliniat din structura *e culmea* este:
   a. verb copulativ;
   b. verb predicativ;
   c. nume predicativ.
2. În fraza *Femeie, trebuie să fie-n casă*, predicatele sunt, în ordine:
   a. *trebuie + să fie-n*;
   b. *trebuie + să fie-n casă*;
   c. *trebuie + să fie*.
3. Predicatul propoziției *Dar ce au pierdut?* este:
   a. *ce au pierdut*;
   b. *au pierdut*;
   c. *pierdut*.
4. Structura verbală *au pierdut* este formată din:
   a. verb copulativ + verb predicativ;
   b. verb auxiliar + verb copulativ;
   c. verb auxiliar + verb predicativ.
5. În textul dat, numărul predicatelor este:
   a. nouă;
   b. zece;
   c. unsprezece.

Test I: IV. 2, 5; V. 5, 7; VI. 1, 5; VII. A. 2, 4; B. 3-câte 1p. [oficiu: 1p] **Total** – 10p 10 minute
Test II: IV. 1, 9; V. 3, 6; VI. 2, 3; VII. A. 3, 5; B. 6-câte 1p. [oficiu: 1p] **Total** – 10p 10 minute

Scanned with OKEN Scanner

Verbul (II)
Test sumativ

Citește cu atenție următorul text:

Este o imensă speranță în fiecare om să își împlinească dorințele. A visa la viitor înseamnă însă a înțelege prezentul, altfel viitorul rămâne o simplă himeră ce pare a se îndepărta cu fiecare clipă.

Mi-am însemnat în jurnalul meu câteva idei de viitor, mi-am conturat, în linii generale, traseul vieții. Știu că împlinirea proiectelor mele nu se face doar cu vise, ci cu multă perseverență și dăruire. Când sunt în fața foii albe din jurnalul meu și încep să scriu ea devine asemenea unui videoclip în care gândurile și sentimentele mele încep să danseze melodia magică a imaginației, a trecutului, a prezentului și a viitorului. Aș vrea ca acest moment să-l pot eterniza pe ecranul imaginației mele.

(*Fragment din jurnalul unui elev*)

I **Scrie, în spațiul liber din dreptul fiecărei cifre, litera care corespunde tipului de verb:**

1. ... *Este*
2. ... *să (își) împlinească*
3. ... *A visa*
4. ... *am (însemnat)*
5. ... *Aș vrea*

A. verb predicativ, condițional-optativ
B. verb predicativ, infinitiv
C. verb predicativ, indicativ
D. verb auxiliar de timp;
E. verb copulativ, condițional-optativ
F. verb predicativ, conjunctiv

II **Scrie răspunsuri pentru fiecare cerință:**

1. Transcrie un predicat nominal format dintr-un verb copulativ și un nume predicativ exprimat printr-un verb la infinitiv.
   .....
2. Precizează structura predicatului din propoziția *altfel viitorul rămâne o simplă himeră.*
   .....
3. Scrie verbele copulative din al doilea enunț al textului. .....
4. Alcătuiește două enunțuri în care verbul *a rămâne* să fie predicativ, respectiv, copulativ:
   .....
   .....
5. Alcătuiește un enunț în care verbul din propoziția *Mi-am însemnat în jurnalul meu câteva idei de viitor* să aibă altă valoare morfologică.
   .....
6. Analizează morfologic și sintactic structura *nu se face.* .....
   .....
7. Alcătuiește un enunț în care verbul *nu se face* să aibă altă valoare morfologică decât în textul dat.
8. Scrie un enunț în care verbul *este* să aibă valoare predicativă.
   .....

Scanned with OKEN Scanner

III Încercuiește litera corespunzătoare fiecărui răspuns corect.

1. În propoziția *Este o imensă speranță*, predicatul este format din:
   a. verb copulativ + adjectiv + substantiv articulat nehotărât;
   b. verb predicativ;
   c. verb copulativ + substantiv articulat nehotărât.
2. Predicatul propoziției *A visa la viitor înseamnă însă a înțelege prezentul* este:
   a. *a visa*;
   b. *înseamnă*;
   c. *înseamnă a înțelege*.
3. În fraza *altfel viitorul rămâne o simplă himeră ce pare a se îndepărta cu fiecare clipă*, predicatele sunt, în ordine:
   a. nominal, verbal;
   b. nominal, nominal;
   c. verbal, nominal.
4. Verbul *a se îndepărta* are funcția sintactică de:
   a. subiect;
   b. complement direct;
   c. nume predicativ.
5. Verbul *am conturat* este:
   a. copulativ;
   b. predicativ;
   c. auxiliar.
6. În fraza *Când sunt în fața foii albe din jurnalul meu și încep să scriu* există:
   a. trei verbe predicative;
   b. un verb copulativ și două verbe predicative;
   c. un verb predicativ și două verbe copulative.
7. Structura *Aș vrea* cuprinde:
   a. un verb auxiliar și un verb predicativ;
   b. un verb copulativ și un verb predicativ;
   c. două verbe copulative.
8. Numărul predicatelor din propoziția *Aș vrea ca acest moment să-l pot eterniza pe ecranul imaginației mele* este:
   a. două;
   b. trei;
   c. patru.

Test I: **I. 1, 2, 3**-câte 1p; **II. 1, 2, 3**-câte 1p; **III. 4, 5, 6**-câte 1p. [oficiu: 1p] **Total** – 10p — 15 minute
Test II: **I. 4, 5**-câte 1p; **II. 1, 2, 5, 6**-câte 1p; **III. 1, 2, 8**-câte 1p. [oficiu: 1p] **Total** – 10p — 20 minute

Scanned with OKEN Scanner

Verbul (III)
Verbe copulative. Verbe predicative

I **Precizează, în spațiul liber, valoarea morfologică (verb predicativ/ verb copulativ) a cuvintelor subliniate:**

	verb predicativ	verb copulativ
1. *Domnul Lefter <u>este</u> nervos.*	.....	...✓...
2. *El <u>va deveni</u> șomer.*	.....	...✓...
3. *Doamna Popescu <u>era</u> acasă.*	...✓...	.....
4. *Am înțeles că în univers totul <u>devine</u>, nu e static.*	...✓...	.....
5. *Biletele <u>nu au ieșit</u> câștigătoare.*	.....	...✓...
6. *Lefter Popescu <u>a ieșit</u> furios pe ușă.*	...✓...	.....
7. *El <u>a ajuns</u> la serviciu.*	...✓...	.....
8. *Doamna Popescu <u>a ajuns</u> călugăriță.*	.....	...✓...
9. *Averea <u>se face</u> cu multă muncă.*	...✓...	.....
10. *Când aude vestea, el <u>se face</u> palid.*	.....	...✓...
11. *Chivuța <u>părea</u> nedumerită.*	.....	...✓...
12. *<u>Se părea</u> că avea lozul câștigător.*	...✓...	.....
13. *Lefter Popescu <u>a rămas</u> șomer.*	.....	...✓...
14. *Chivuțele <u>nu au rămas</u> la poliție.*	...✓...	.....
15. *Loteria <u>înseamnă</u> șansă.*	.....	...✓...
16. *Domnul Popescu <u>nu a însemnat</u> corect numerele.*	...✓...	.....

II

Citește cu atenție următorul text:

— Am fost bolnav, domnule șef.

— Mofturi!... [...]

D. Turtureanu <u>se-nvoiește</u> numai după ce amicul <u>își dă cuvântul</u> solemn de onoare că <u>n-are să mai fie</u> violent, <u>n-are să mai facă</u> nimica femeilor arestate.

(I.L. Caragiale, *Două loturi*)

Citește fiecare dintre următoarele afirmații și încercuiește litera A, dacă o consideri adevărată, sau litera G, dacă o consideri greșită:

1. A G Verbul subliniat din structura *<u>Am fost</u> bolnav* este predicativ.
2. A G În propoziția *după ce amicul își dă cuvântul solemn de onoare*, există un verb copulativ.
3. A G Cuvântul subliniat din structura *n-are <u>să</u> mai <u>fie</u> violent* este verb copulativ.
4. A G În structura *n-are să mai facă*, nu există niciun verb copulativ.
5. A G În ultima frază există numai verbe predicative.

Test I: I. 1, 3, 5, 7, 9, 11-câte 1p; II. 2, 3, 5-câte 1p. [oficiu: 1p] **Total** – 10p — 07 minute
Test II: I. 2, 4, 6, 10, 12, 16-câte 1p; II. 1, 2, 4-câte 1p. [oficiu: 1p] **Total** – 10p — 07 minute

Scanned with OKEN Scanner

Verbul (IV)

Verbe personale. Verbe impersonale. Diatezele verbului. Propoziția fără subiect

Citește cu atenție următorul text:

E o vară ploioasă. În fiecare zi tună și fulgeră de se cutremură văzduhul. Este neplăcut să-mi petrec vacanța privind cum plouă. E adevărat că în astfel de zile se doarme mai bine, dar trebuie să ies și la plimbare că mi-a ajuns statul în casă în timpul anului școlar când aveam de învățat.

Grupează verbele în tabelul de mai jos:

verbe personale	verbe impersonale

I **Pune următoarele verbe la diateza reflexivă și explică natura modificărilor făcute:**

Poți avea în vedere următorul model:

diateza activă	**diateza reflexivă**
Mă bucură succesul tău.	*Mă bucur de succesul tău.*
1. *Te duc la școală.*	.....
2. *Ne corectează greșelile.*	.....
3. *O ridic de jos.*	.....
4. *Îl laud.*	.....
5. *Îmi amintește.*	.....

II **Subliniază verbele la diateza activă din propozițiile de mai jos. Rescrie propozițiile, punând verbele la diateza pasivă și explică natura modificărilor făcute. Poți avea în vedere următorul model:**

diateza activă	**diateza pasivă**
Judecătorul l-a achitat pe inculpat.	*Inculpatul a fost achitat de judecător.*
1. *Oamenii vor afla vestea cea bună.*	.....
2. *Paul repară mașina.*	.....
3. *Aș fi găsit soluția mai repede.*	.....
4. *Ploaia udase pământul.*	.....
5. *Soarele încălzea inimile oamenilor.*	.....

III **Scrie, în spațiul liber din dreptul fiecărei cifre, litera care corespunde complementului de agent potrivit:**

1. *Nota este dată …*	**A.** *de părinți*
2. *Copiii sunt îngrijiți …*	**B.** *de antrenor*

Scanned with OKEN Scanner

3. *Florile vor fi ofilite …*
4. *Sportivii erau antrenați …*
5. *Rețetele sunt eliberate …*

C. *de către profesor*
D. *de brumă*
E. *de primăvară*
F. *de către medici*

IV **Pune următoarele forme verbale (de la diateza activă) la diateza reflexivă și pasivă, după modelul de mai jos:**

diateza activă	diateza reflexivă	diateza pasivă
plânge	*se plânge*	*este plâns*
rugăm	.....	.....
a citi	.....	.....
va învăța	.....	.....
umple	.....	.....

V **Scrie, în spațiul liber, diateza verbelor și subliniază propozițiile fără subiect:**

1. *Plouă de trei zile.* .....
2. *Simțiți-vă ca acasă!* .....
3. *Se înnorează iar.* .....
4. *Nu mă tem de nimic.* .....
5. *Vei fi ajutat de mine.* .....

VI **Mai exersează**

Alcătuiește propoziții punând verbele date la cele trei diateze. Poți avea în vedere exemplul dat:

Verbul	Diateza activă	Diateza reflexivă	Diateza pasivă
a lovi	*Eu lovesc mingea.*	*Mă lovesc pe mine.*	*Mingea este lovită de mine.*
a întreba			
a spăla			
a ajuta			
a întinde			

VII **Rescrie, în caietul tău, următorul text, punând verbele la diateza activă:**

Biletul câștigător fusese pus de către domnul Popescu în buzunarul unei jachete care a fost dată de către doamna Popescu unor chivuțe. Biletele au fost cumpărate de domnul Popescu cu bani împrumutați. Numerele biletelor câștigătoare au fost încurcate de bietul funcționar.

Test I: **I.** 1, 3; **II.** 2, 4; **III.** 1; **V.** 1, 3-câte 1p; **VI**-2p. [oficiu: 1p] **Total** – 10p — 10 minute
Test II: **I.** 2, 4; **II.** 3, 5; **III.** 3-câte 1p; **IV**-2p; **V.** 4-2p. [oficiu: 1p] **Total** – 10p — 10 minute

Scanned with OKEN Scanner

I Scrie sinonimul pentru fiecare locuțiune verbală:

1. *a da foc* .....
2. *a lua loc* .....
3. *a pune la cale* .....
4. *a face rost* .....
5. *a trage pe sfoară* .....
6. *a pune în vedere* .....
7. *a avea loc* .....
8. *a trage chiulul* .....
9. *a-și da seama* .....
10. *a-și arunca ochii* .....

II Concurs

Lucrați în perechi. Fiecare pereche alege cinci locuțiuni verbale dintre cele de mai sus sau găsește și altele. Scrieți un text de 8-10 rânduri cu aceste locuțiuni. Puneți un titlu potrivit.

III Exersează

Citește cu atenție următorul text:

— Țin minte bine; le-am pus în buzunarul de la piept înăuntru... Acolo sunt!... sigur!... Adu-mi jacheta! Pe cât își aducea mai limpede aminte domnul Lefter, pe atâta madam Popescu se turbura, se roșea, se-ngălbenea...

(I.L. Caragiale, *Două loturi*)

Încercuiește litera corespunzătoare fiecărui răspuns corect:

1. În propoziția *Țin minte bine*, predicatul este:
   a. *țin*;
   b. *țin minte*;
   c. *țin minte bine*.
2. Verbul subliniat din propoziția *Acolo sunt* este:
   a. copulativ;
   b. predicativ;
   c. auxiliar.
3. În propoziția *Pe cât își aducea mai limpede aminte domnul Lefter*, predicatul este exprimat prin:
   a. locuțiune verbală;
   b. verb predicativ;
   c. verb copulativ și nume predicativ.
4. În ultimul enunț, toate verbele sunt la diateza:
   a. activă;
   b. reflexivă;
   c. pasivă.

Test I: I. 1, 4, 7, 8, 9-câte 1p; III. 1-2p, 3-2p. [oficiu: 1p] **Total** – 10pp — 07 minute
Test II: I. 2, 3, 4, 5, 6, 10-câte 1p; III. 2, 3, 4-câte 1p. [oficiu: 1p] **Total** – 10p — 20 minute

Scanned with OKEN Scanner

Verbul (VI)
Test sumativ (1)

Citește cu atenție următorul text:

Cum aude cuvântul viceversa, d. Lefter se face vânăt ca ficatul și se ridică izbucnind cu o volubilitate supremă.

— Viceversa! Nu se poate, domnule! peste poate! Viceversa! Asta-i șarlatanie, mă-nțelegi! Vă-nvăț eu minte pe dv. să umblați d-acu-ncolo cu infamii și să vă bateți joc de oameni, fiindcă este o exploatare și nu vă mai săturați ca vampirii, pierzând toată sudoarea unui om onest. [...]

Dacă aș fi unul dintre acei autori cari se respectă și sunt foarte respectați aș încheia povestirea mea astfel...

(I.L. Caragiale, *Două loturi*)

I Scrie răspunsuri la fiecare cerință:

1. Transcrie câte un verb aparținând fiecărei conjugări. .....
2. Precizează diateza verbului *se respectă*. .....
3. Transcrie două locuțiuni verbale. .....
4. Rescrie propoziția *Cum aude cuvântul viceversa*, punând verbul la diateza pasivă.

   .....

5. Există numai verbe la moduri personale în seria:
   a. *aude, se face, se ridică, izbucnind*;
   b. *aude, se ridică, izbucnind*;
   c. *aude, se face, se ridică*.
6. În enunțul *Asta-i șarlatanie, mă-nțelegi!*, predicatele sunt, în ordine:
   a. verbal, nominal;
   b. verbal, verbal;
   c. nominal, verbal.
7. În propoziția *Dacă aș fi unul dintre acei autori*, verbul subliniat este:
   a. predicativ;
   b. copulativ;
   c. auxiliar.
8. Verbul *nu vă săturați* este la diateza:
   a. activă;
   b. reflexivă;
   c. pasivă.
9. În fraza *fiindcă este o exploatare și nu vă mai săturați ca vampirii, pierzând toată sudoarea unui om onest*, numărul verbelor care au funcția sintactică de predicat este:
   a. două;
   b. trei;
   c. patru.

Timp de lucru: 30 de minute.
Se acordă câte 1p pentru fiecare cerință corect rezolvată și 1p din oficiu.

Scanned with OKEN Scanner

Verbul (VII)
Test sumativ (2)

Citește cu atenție următorul text:

Sunt, după cum ştiţi, un prozator de ocazie. Nu scriu decât pentru voi, dragi prieteni, şi pentru mine. Meseria mea adevărată e anostă, dar mie îmi place şi îi cunosc foarte bine trucurile. Trucurile scrisului însă mă lasă rece. De un an şi ceva, de când asist la întâlnirile voastre duminicale, aş fi putut să învăţ enorm în privinţa tehnicii prin care se încheagă o povestire. Oricum însă, mi-era teamă că nu aş fi avut mare lucru de spus. De fapt, până în noaptea când am visat ceea ce vreau să vă povestesc, am fost convins că nu există nimic în viaţa mea care să merite să fie scos la lumină. Deci nu încerc să fac o punere în abis, ci vreau doar să iau lucrurile de la început, pentru că sunt convins că, şi în viaţă, şi în ficţiune, începutul dă tonul. Ba chiar şi în nebunie. Îmi amintesc cum a început s-o ia razna un fost prieten al meu. A venit într-o seară foarte agitat în garsoniera mea şi mi-a povestit ciudat de coerent ce i se întâmplase cu o oră înainte…

(Mircea Cărtărescu, *Mendebilul*)

I **Citește fiecare dintre următoarele afirmații și încercuiește litera A, dacă o consideri adevărată, sau litera G, dacă o consideri greșită și scrie, în spațiul rezervat, afirmația corectă.**

1. **A G** Predicatele din prima propoziție sunt: *Sunt* şi *ştiţi.*

.....

2. **A G** Verbul *Nu scriu* este de conjugarea a II-a.

.....

3. **A G** În propoziția *Meseria mea adevărată e anostă*, există un predicat verbal.

.....

4. **A G** Verbele din propoziția *dar mie îmi place şi îi cunosc foarte bine trucurile* sunt la diateza activă.

.....

5. **A G** Verbul *aş fi putut* este la diateza pasivă.

.....

6. **A G** Verbul *se încheagă* este la diateza reflexivă.

.....

7. **A G** În fraza *De fapt, până în noaptea când am visat ceea ce vreau să vă povestesc*, verbele sunt, în ordine, la modul: indicativ, infinitiv, conjunctiv.

.....

8. **A G** În forma verbală *am fost convins* verbul *am fost* este auxiliar.

.....

9. **A G** În fraza *am fost convins că nu există nimic în viaţa mea care să merite să fie scos la lumină*, există patru predicate verbale.

.....

10. **A G** Verbele din fraza *am fost convins că nu există nimic în viaţa mea care să merite să fie scos la lumină* sunt, în ordine, la modul: indicativ, indicativ, conjunctiv, conjunctiv.

.....

Scanned with OKEN Scanner

II Scrie, în spațiul rezervat, răspunsuri potrivite pentru fiecare cerință.

1. Selectează un verb copulativ, modul indicativ, timpul prezent, persoana a II-a, numărul singular:
.....
2. Transcrie o locuțiune verbală: .....
3. Scrie trei enunțuri în care verbul *a fi* să fie predicativ, respectiv, auxiliar și copulativ:
.....
.....
.....
4. Transcrie o structură verbală în care verbul *a fi* să fie auxiliar de timp. .....
5. Scrie formele verbului *a lua* la modul conjunctiv, timpul prezent, diateza pasivă:
.....
.....
6. Precizează modul și diateza verbului *se întâmplase*: .....
7. Transcrie un verb la diateza reflexivă, însoțit de pronume reflexiv în cazul dativ:
.....
8. Precizează valoarea morfologică a cuvântului subliniat din structura *am visat*:
.....
9. Precizează valoarea morfologică a structurii *s-o ia razna*: .....
10. Scrie formele verbului *să învăț* la modul:

infinitiv: .....
gerunziu: .....
supin: .....
participiu: .....

III Scrie un text de 6-8 rânduri în care să folosești locuțiunile verbale: *a da târcoale, a da cu capul de pereți, a da drumul, a da lovitura.*

.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....

Test I: I. 1, 2, 3, 4, 5, 8-câte 1p; II. 1, 2, 5-câte 1p. [oficiu: 1p] **Total** – 10p — 15 minute
Test II: I. 4, 5-câte 1p; II. 3, 4, 7, 8, 10-câte 1p; III-2p. [oficiu: 1p] **Total** – 10p — 20 minute

Scanned with OKEN Scanner

Verbul (VIII)
Test sumativ (3)

Citește cu atenție următorul text:

Ne-am dus apoi la școala de filologie, unde trei profesori se consultau cu privire la perfecționarea limbii vorbite în țara lor.

Primul proiect propunea să se scurteze vorbirea reducând polisilabele la una singură și renunțând la verbe și participii, căci, de fapt, toate lucrurile care se pot imagina nu sunt decât substantive.

Celălalt proiect propunea, pur și simplu, desființarea tuturor cuvintelor, ceea ce, după cum se arăta, ar fi fost foarte prielnic sănătății și ar însemna o mare economie de timp. Se știe că fiecare cuvânt pe care-l rostim micșorează într-o oarecare măsură plămânii prin roadere și, în felul acesta, ne grăbește sfârșitul. Or, cum cuvintele nu sunt decât „nume ale lucrurilor", ar fi mult mai potrivit ca toți oamenii să poarte la ei lucrurile de care au nevoie pentru a se face înțeleși. […] *Mulți învățați și înțelepți se folosesc de noua metodă de a se exprima cu ajutorul lucrurilor, metodă care are un singur neajuns, și anume acela că, atunci când cineva trebuie să rezolve o chestiune foarte importantă și variată în aspectele ei, e nevoie să poarte în spate o legătură mult prea mare, afară doar dacă își poate îngădui să umble cu câțiva servitori după el.*

(Jonathan Swift, *Călătoriile lui Gulliver*)

I Încercuiește litera corespunzătoare fiecărui răspuns corect.

1. În structura *Ne-am dus*, verbul este la modul:
   a. indicativ;
   b. infinitiv;
   c. condițional-optativ.

2. În fraza *toate lucrurile care se pot imagina nu sunt decât substantive*, numărul predicatelor este:
   a. două;
   b. trei;
   c. patru.

3. Indică seria care cuprinde structura corectă pentru forma verbală *ar fi fost foarte prielnic*:
   a. verb auxiliar de mod + verb auxiliar de timp + verb copulativ + adverb la gradul superlativ absolut;
   b. verb auxiliar de mod + verb auxiliar de mod + verb copulativ + adverb la gradul superlativ absolut;
   c. verb auxiliar de mod + verb auxiliar de timp + verb predicativ + adverb la gradul superlativ absolut.

4. În propoziția *ar însemna o mare economie de timp*, verbul subliniat este:
   a. predicativ;
   b. auxiliar;
   c. copulativ.

5. Verbele din fraza *Se știe că fiecare cuvânt pe care-l rostim micșorează într-o oarecare măsură plămânii prin roadere* sunt, în ordine, la persoana:
   a. a III-a, singular, I, plural, a III-a singular;
   b. a III-a, plural, I, plural, a III-a, plural;
   c. a III-a, plural, I, singular, a III-a, singular.

Scanned with OKEN Scanner

6. Verbul *să poarte* este la conjugarea:
   a. I;
   b. a II-a;
   c. a III-a.

7. Funcția sintactică a verbului *(de) a se exprima* este:
   a. predicat verbal;
   b. predicat nominal;
   c. atribut verbal.

8. Ultimul verb din fraza *toate lucrurile care se pot imagina nu sunt decât substantive* intră în structura:
   a. unui predicat nominal;
   b. unui predicat verbal;
   c. altei funcții sintactice.

9. Verbele din fraza *e nevoie să poarte în spate o legătură* sunt, în ordine, la modul:
   a. infinitiv și conjunctiv;
   b. indicativ și condițional-optativ;
   c. indicativ și conjunctiv.

Scanned with OKEN Scanner

Comunicare
Sumar

Comunicarea scrisă [89-103]
Organizarea textului scris [89-96]
Exerciții de alcătuire a planului unei lucrări pe o temă dată [89-91]
Exerciții de construire a unui text narativ prin expansiune sau restrângere [92-95]
Cererea [96]
Scrierea despre textul literar și nonliterar [97-103]
Scrierea despre textul literar [97-99]
Rezumatul unui text științific [100-103]
Comunicarea orală [104-115]
Situația de comunicare [104-113]
Raportul dintre ideea principală și detaliile aferente [104-105]
Modalitățile textuale argumentative [106-109]
Înlănțuirea elementelor verbale și nonverbale în context [110-113]
Textul dialogat și cel monologat [114-115]
Organizarea monologului expozitiv și demonstrativ. Relatarea [114-115]

Scanned with OKEN Scanner

Comunicarea scrisă – organizarea textului scris (I)

Exerciții de alcătuire a planului unei lucrări pe o temă dată

I Context

În școală, scrierea este o activitate frecventă. De când ești elev/ elevă, scrii la toate materiile și în diverse contexte (exerciții, teme, teste, proiecte etc.). Sunt situații, însă, când scrii și în afara școlii.

Cerințe:

1. Răspunde, în scris, la următoarele întrebări, ținând cont de toate situațiile în care scrii (acasă și la școală):
— *Cum ai învățat să scrii?*
— *Enumeră cât mai multe dintre motivele pentru care îți place/ nu-ți place să scrii.*
— *Numește cât mai multe tipuri de texte pe care îți place/ nu-ți place să le scrii.*
— *Te afli în situația de a scrie ceva care îți place; numește câteva dintre posibilele surse de inspirație în această situație.*
— *Unde îți place cel mai mult să scrii?*
— *Care este părerea ta despre ceea ce scrii?*
2. Cei/ cele care doresc vor citi în clasă răspunsurile la întrebări, așezați pe „scaunul autorului".

Timp pentru rezolvarea cerințelor: 15 minute

II Context

Scrisul este o activitate care te ajută să-ți clarifici gândurile, să-ți ordonezi ideile, să-ți formulezi mai clar dorințele etc. **Jurnalul** este o formă de exprimare personală și de autoexaminare.

Cerințe:

1. Scrie, zilnic, timp de o săptămână, câte o pagină de **jurnal** în care să consemnezi la alegere: evenimente cotidiene, gânduri legate de activitatea de la școală etc. Poți sublinia sau evidenția cu diferite culori lucrurile care ți se par foarte importante pentru a le relua mai târziu.
2. Citește colegilor paginile din jurnal alese de tine.
3. Recitește-ți jurnalul și caută subiecte pe care le-ai putea transforma într-o povestire, descriere, poezie etc.

III Context

În timpul orelor sau după ore când te gândești la ziua care a trecut, ai dori să adresezi profesorului de limba română anumite întrebări referitoare la textul studiat; ai avea și unele propuneri pentru efectuarea diferitelor sarcini de lucru. Pentru toate acestea poți folosi **jurnalul dialogat**.

Cerință:

1. Notează, ori de câte ori este cazul, întrebările, problemele, propunerile pe care ai dori să i le comunici profesorului tău/ profesoarei tale. În scrierea jurnalului trebuie să ții cont de faptul că între tine și profesor există o relație oficială, ceea ce implică un ton adecvat, precum și subiecte potrivite acestei relații.

Scanned with OKEN Scanner

IV Context

Citeşti diverse texte – literare sau nonliterare – care îţi sunt recomandate la şcoală sau texte pe care le alegi tu.

Cerințe:

1. Scrie, timp de o lună, un **jurnal de lectură** în care să-ţi notezi impresii, informaţii, idei despre textele pe care le citeşti (indiferent dacă sunt texte literare sau nonliterare). În jurnal îţi vei nota gândurile despre textele citite, experienţa pe care ai trăit-o citind, ce te-a impresionat, ce nu ţi-a plăcut etc. Pentru că este un jurnal, vei data însemnările pe care le faci. Lasă loc pentru întrebări şi comentarii, la fiecare intrare a jurnalului.
2. Schimbă jurnalul tău cu al colegului/ colegei de bancă la datele fixate de profesor/ profesoară. În spaţiul rezervat din jurnalul colegului/ colegei, fă comentarii, aprecieri, pune întrebări etc.

V Context

Ai citit opera literară *Două loturi* de I.L. Caragiale. Tema pe care ai primit-o este să argumentezi că acest text este o nuvelă.

Cerințe:

1. Formaţi echipe de câte patru elevi/ eleve şi alcătuiţi un plan conform căruia să argumentaţi că *Două loturi* de I.L. Caragiale este o nuvelă; este bine să alcătuiţi un plan cât mai detaliat, pentru ca, ulterior, să-l dezvoltaţi într-o compunere.
2. Afişaţi planurile realizate şi faceţi observaţii asupra lor, completând următorul tabel:

Criterii	Calificativ*		
Existenţa celor trei părţi ale unei compuneri: introducere, cuprins şi încheiere			
Introducerea cuprinde ipoteza, adică ceea ce trebuie argumentat			
În cuprins se formulează argumentele şi susţinerea lor prin exemplificări din text			
Concluzia întăreşte ipoteza prin reluarea ei în mod nuanţat			

**foarte bine: 3p; bine: 2p; satisfăcător: 1p.*

Timp pentru rezolvarea cerinţelor: 15 minute

VI Context

Tema pe care o ai este să caracterizezi un personaj preferat din textele studiate.

Cerințe:

1. Alcătuieşte un plan destinat caracterizării unui personaj.
   *În alcătuirea planului vei avea în vedere următoarele aspecte:
   • rolul personajului în textul ales (principal, secundar, episodic);
   • modalităţi de caracterizare (directă/ indirectă);

Scanned with OKEN Scanner

- identificarea trăsăturilor fizice și morale ale personajului;
- ilustrarea trăsăturilor fizice și morale cu exemple din textul ales.

2. Compară planul întocmit de tine cu cel întocmit de colegul tău/ colega ta de bancă.

Timp pentru rezolvarea cerințelor: 5 minute

VII Context

Citește cu atenție următorul text:

Frigul, scriitor pe geamuri
Cu zăpezile se joacă
Și le schimbă-n promoroacă
Atârnând ciucuri pe ramuri.

Din fereastra-mi înghețată
Stau uitându-mă la cer:
Norii, plumbuiți de ger,
S-au strâns pată lângă pată.

Trist și singur ca un greier
Vălul timpului rupându-l,
Eu aștept să-mi toarcă gândul
Într-un colț mai cald de creier.

Iar afară numai fumul
Subțiratec își ia zborul;
Eu îmi leg de dânsul dorul
Și-n văzduhuri îi dau drumul.

(Duiliu Zamfirescu, *Ianuarie*)

Cerințe:

1. Completează tabelul următor:

O expresie care mi-a plăcut	Motivul pentru care mi-a plăcut expresia

2. Completează următoarea fișă de lectură, referindu-te la textul citit:

Tema textului	Ideile sau sentimentele evidențiate în text	Mărcile eului liric	Mijloacele artistice prin care sunt puse în evidență ideile sau sentimentele din text

3. Alcătuiește planul unei lucrări în care să argumentezi că *Ianuarie* de Duiliu Zamfirescu este o creație lirică.
   * În alcătuirea planului vei avea în vedere următoarele aspecte:
   - lucrarea trebuie să aibă introducere, cuprins, încheiere;
   - introducerea cuprinde ipoteza, adică ceea ce va trebui argumentat;
   - în cuprins se află argumentarea propriu-zisă și exemplele care o susțin;
   - concluzia reia ipoteza în mod nuanțat.
4. Citiți în fața clasei planurile alcătuite de voi și faceți observații în ceea ce privește respectarea cerințelor unui astfel de plan.

Timp pentru rezolvarea cerințelor: 15 minute

Scanned with OKEN Scanner

Comunicarea scrisă – organizarea textului scris (II)

Exerciții de construire a unui text narativ prin expansiune sau restrângere

I Context

Ai citit în clasă opera literară *Paşa Hassan* de George Coşbuc. În text este imaginat un episod din lupta de la Călugăreni, condusă de Mihai Viteazul. Evenimentul în sine rămâne un capitol de istorie. În clasă, la ora de limba şi literatura română, discutaţi textul din punct de vedere literar.

Cerințe:

1. Completează tabelul de mai jos:

O expresie, un citat care mi-a plăcut/ nu mi-a plăcut/ m-a uimit etc.	Gândurile mele despre această expresie, acest citat etc.

2. Expresia/ citatul ales va constitui primul enunț dintr-un text narativ de tip literar sau istoric (la alegere) de 8-10 rânduri pe care va trebui să-l redactezi.
(Ex.: *Pe vodă-l zăreşte călare trecând/ Prin şiruri, cu fulgeru-n mână* este citatul pe care l-ai selectat; te poți gândi că acest citat sugerează eroismul domnitorului într-un registru de poveste; ca să scrii un text narativ, trebuie să fixezi cadrul spațio-temporal, acțiunea generată de citat, personajele; în cazul textului literar, vei putea construi o acțiune fantastică, în cazul textului istoric trebuie să construieşti o acțiune cât mai apropiată de realitate.)
3. Citiți, în fața clasei, textele scrise de voi, aşezați pe „scaunul autorului".
4. Colegii vor face observații asupra textelor completând următorul tabel:

Criterii	Calificativ*		
Respectarea cerințelor tipului de scriere (introducere, cuprins, încheiere)			
Plasarea acțiunii în spațiu şi în timp (prezența indicilor spațio-temporali)			
Descrierea personajelor/ personajului			
Folosirea unui limbaj adecvat tipului de text (literar/ istoric)			

**foarte bine: 3p; bine: 2p; satisfăcător: 1p.*

Timp pentru rezolvarea cerințelor: 15 minute

II Context

Ai citit opera literară *Două loturi* de I.L. Caragiale. Ai descoperit că eroul este un ghinionist. Deşi recunoaşte acest lucru, în momentul în care află că a câştigat la loterie, *Lefter Popescu* devine un om de acțiune. Efectele acestei transformări sunt resimțite şi de unele dintre personajele nuvelei.

Scanned with OKEN Scanner

Cerințe:

1. Scrie un text narativ despre *Lefter Popescu*, de 7-9 rânduri, din perspectiva *chivuțelor*.
2. Faceți schimb de lucrări și corectați-le reciproc.
   *În evaluare veți ține cont de:
   • respectarea cerinței (să fie un text narativ);
   • scrierea cu alineat a ideilor noi;
   • așezarea corectă în pagina de caiet;
   • respectarea normelor de ortografie și de punctuație.
   Folosiți pentru citirea în fața clasei „scaunul autorului".
3. Discutați între voi modificările intervenite în narațiune, prin schimbarea perspectivei (este vorba de *chivuțe*).

Timp pentru rezolvarea cerințelor: 15 minute

III Context

Citește cu atenție următorul text:

În sfârșit căpitanul, ce vorbea puțin franțuzește, îmi tălmăci că pământul ce se vedea de-a stânga noastră se numea Valahia și că era locuit de un neam de oameni cu totul străini de națiа otomană!... Să vă spun mirarea mea la această descoperire e peste putință! Atâta numai voi mărturisi că, de aș fi avut atunci sub mână pe profesorul meu de geografie, l-aș fi aruncat în Dunăre!

Din ceasul acela mă simții cuprins de un dor nemărginit de știință și hotărâi a studia cu de-amănuntul această țară necunoscută mie și acel neam de oameni atât de nou pentru mine. În urmare, țineam necontenit privirile mele pironite pe malul stâng al Dunării, cu sperare de a zări ceva care să-mi înmulțească cunoștințele asupra Valahiei; dar se vede că această provincie vroia să mă pedepsească, căci ea nu-mi arăta altă decât șesuri pustii ce se uneau cu cerul în depărtare.

Din vreme în vreme însă zăream câte o ființă rătăcită pe acele câmpii fără margini sau câte o adunătură de bordeie coperite cu stuh; dar nu puteam înțelege de departe dacă acea ființă era om și dacă acele locuințe primitive formau un sat. Îmi închipuiam deci Valahia ca un soi de pustiu vânturat de cârduri de fiare sălbatice și de oameni pribegi ca în sânul Africii... Râdeți, domnilor? dar bun e Dumnezeu! m-oi întâlni eu vreodată cu profesorul meu de geografie!

Oprindu-se vaporul la Brăila, mă hotărâi a mă coborî pe uscat și a întrerupe călătoria mea în Orient, pentru a mă rătăci câtăva vreme în câmpiile Valahiei. Speram să intru într-o viață nouă și plină de întâmplări originale. Mă pregăteam a-mi apăra zilele împotriva fiarelor primejdioase și a cetelor de hoți ce gândeam că aș întâlni în calea mea. Îmi încărcai deci pistoalele și sării din corabie pe pământ, cu gând de a răsturna jos pe cel întâi valah ce s-ar înainta spre mine... Niciunul din oamenii adunați pe mal nu mă băgă în seamă, și, în loc de dușmani, mă trezii față-n față cu consulul francez din Brăila, care, cunoscându-mă de compatriot, mă pofti la dânsul acasă.

(Vasile Alecsandri, *Balta-Albă*)

Cerințe:

1. Rescrie, în 7-9 rânduri, episodul, din punctul de vedere al unui călător din secolul al XXI-lea.

Scanned with OKEN Scanner

2. Citește, în fața clasei, textul scris de tine. Colegii vor face comentarii referitoare la modificările care s-au produs prin rescrierea textului din perspectiva unui călător din secolul al XXI-lea.

Timp pentru rezolvarea cerințelor: 20 minute

IV Context

Citește cu atenție următorul text:

La consulat se aflau adunați mai mulți străini care vorbeau cu mare entuziasm de o baltă făcătoare de minuni ce se descoperise în Valahia, de vro câțiva ani, și care se numea Balta-Albă.

După zisa acelor prieteni ai domnului consul, peste zece mii de oameni se găseau acum împrejurul acelei bălți și se lecuiau, văzându-i cu ochii, de tot soiul de patimi. În acel izvor de tămăduire orbii câștigau vederile, surzii auzul, ologii picioarele, bătrânii puterile! ș.c.l.

Cum auzii pomenind de o asemene minune, rugai pe dl consul să-mi înlesnească vreun chip de a mă duce îndată la Balta-Albă, și, peste o jumătate de ceas, un arnăut intră în salon vestindu-mi că trăsura era gata. Îmi luai un sac de drum și mă coborâi iute în uliță.

Când acole, ce să văd?... În loc de malpost sau de diligență, o cutioară plină de fân, pe patru roți de lemn cu spițele stricate.

Patru cai mici, numai oasele și pielea, pe care erau săpate urme adânci de bici, și un om sălbatic, bărbos, zdrențăros și înarmat cu un harapnic lung de un stânjen!... Acesta era echipajul meu!

Rămăsei încremenit la o așa de ciudată priveliște, dar consulul ce se coborâse după mine începu a râde și, încredințându-mă că acela era chipul de a călători în Valahia, mă îndemnă a mă sui în căruță.

— N-ai grijă, adăugă el; cu trăsura aceasta primitivă și cu caii aceștia care seamănă mai mult a niște mâțe postite vei face un drum de care ți-i aduce aminte cât vei trăi. Ține-te bine, însă!

Primii aceste sfaturi ca o glumă din partea compatriotului meu și, clătinând din cap, drept semn de îndoială, mă aruncai în cutie, strigând la postaș: allons!

Deodată căruța fugi de sub mine ca un șarpe! iar eu, făcând în aer o tumbă neașteptată, mă trezii pe pavea. Ce se întâmplase? nu știu. Atâta numai îmi aduc aminte că, în vreme cât m-am sculat din colb, ametit și zdruncinat, echipajul meu se făcuse nevăzut.

Consulul își ținea șoldurile de râs, și oamenii din uliță, care fuseseră față la această întâmplare comică, ziceau hohotind: neamțo dracoli.

Peste zece minute căruța veni înapoi ca să mă ia de a doua oară. Postașul se zbuciuma de râs pe cal; iar eu, astfel eram de tulburat, încât mi se părea că și roțile râdeau scârțâind de mine!

Mă urcai în sfârșit de iznoavă pe cuibul acel de fân; dar astă dată mă apucai cu mâinile țeapăn de căruță: Allons.

— Alon, domnule! strigă postașul și, înțepenindu-se în scări și chiuind ca un furios, și pocnind grozav din harapnic, el porni ca o bombă.

Ce să vă spun, domnilor?... De când sunt nu mi-am închipuit o alergare așa de infernală, un lucru atât de original!

Într-un nor de colb ce zbura pe fața pământului, caii alergau ca și când ar fi intrat dracul într-înșii; căruța fugea, încât nu mai avea vreme să scârțâie; roțile se alungau, săltând din hopuri în hopuri și azvârlindu-mă în sus ca pe o minge; surugiul țipa, vorbea, pocnea de asurzea câmpii; iar eu... dacă mi-ar fi fost cu putință să mă las cu mâna de trăsură și s-o bag în buzunarul cu pistoalele, aș fi intrat într-un păcat, negreșit. Un vârtej grozav mă cuprinsese în sânul acelui steplechasse diavolesc; ochii îmi ieșeau din cap, creierii mi se clătinau ca o apă într-o

Scanned with OKEN Scanner

garafă, şoldurile mă dureau, dinţii îmi clănţăneau, urechile îmi ţiuiau; şi de câte ori mă văitam la vreun hop mai adânc, de câte ori strigam: ai, ai! postaşul îmi răspundea: hai, hai, domnule! şi bătea caii din nou, şi chiuia încă mai sălbatic, şi căruţa fugea încă mai iute, şi eu ameţeam încă mai tare.

Deodată, cum ne coboram pe o costişă, şăuaşul se poticni; roata de dinainte se izbi de el în repejune şi se sfărâmă pe loc; iar căruţa, răsturnându-se cu mine şi lăsându-mă lat în mijlocul drumului, lângă bietul cal ce-şi sclintise piciorul, fugi înainte la vale, cu trei cai, cu trei roţi şi cu postaşul aninat ca un scai de coama lăturaşului.

Această de pe urmă întâmplare mă făcu să blestem impresiile de voiaj din Valahia. Două sprăvălituri într-o zi, fără a socoti tot colbul ce înghiţisem, durerile ce câştigasem în tot trupul şi mai ales perspectiva ce-mi rămânea de a sta pe jos, singur, în câmpiile acele pustii! Toate aceste împrejurări mă aduseseră într-o astfel de furie, că aş fi mâncat atunci cu mare mulţumire carne de valah! Stam în drum lângă nenorocitul şăuaş care zăcea la pământ şi mă gândeam ce o să mă fac, încotro să-mi îndreptez picioarele? pentru că de jur împrejurul meu nu zăream altă decât şesuri goale!... Când mă trezii iarăşi cu postaşul lângă mine. El nu păţise nimic, pentru că, precum v-am spus, se aninase de coama lăturaşului când i se poticnise calul.

Cătam la dânsul, întrebându-l prin semne ce avea de gând să facă? dar el, bodogănind din gură ca un urs supărat şi apăsându-şi căciula pe ochi cu mânie, se descinse de brâu, legă cu el spiţele roţii celei stricate şi o aşeză la locul ei; pe urmă, scoţând şaua din spinarea calului celui căzut, o puse pe lăturaş şi, mai adăugând vro câteva noduri la frânghiile ce slujeau de hamuri, încălecă şi-mi făcu semn să mă sui în căruţă.

Ce puteam să fac?... Mă urcai de iznoavă, cu capul plecat ca un osândit la moarte ce s-ar sui pe carul ghilotinei, şi pornii iarăşi în fuga mare, deşi căruţa nu mai avea decât trei roţi şi jumătate, deşi postaşul nu mai avea de bătut cu harapnicul decât trei cai, adică doi înainte şi unul la oişte, pe care el era călare. Cât pentru nenorocitul dobitoc ce-şi sclintise piciorul, el rămase singur în urma noastră, neavând altă mângâiere decât cuvintele ce-i zise postaşul când se despărţi de dânsul, adică: mânca-te-ar lupii!

(Vasile Alecsandri, *Balta-Albă*)

Cerințe:

1. Scrieţi, individual, un text de 15-20 de rânduri în care să repovestiţi textul, eliminând toate prejudecăţile personajelor.
2. Citiţi textele scrise de voi, aşezaţi pe „scaunul autorului".
3. Scrieţi, individual, un text de 15-20 de rânduri în care să descrieţi impresiile de călătorie dintr-un loc vizitat recent.

Timp pentru rezolvarea cerinţelor: 25 minute

Scanned with OKEN Scanner

Comunicarea scrisă – organizarea textului scris (III)
Cererea

I Context

Te numeşti Andrei/ Andreea Florescu, locuieşti în Ploieşti, pe strada Castanilor, nr. 26, şi eşti elev/ elevă în clasa a VII-a la Şcoala „I.L. Caragiale". Redactează, *pe o foaie distinctă*, o cerere adresată direcţiunii şcolii tale, prin care să soliciţi eliberarea unei adeverinţe de elev, necesară pentru înscrierea la cercul de ziaristică de la Palatul Copiilor din localitate.
În cerere, trebuie: • să respecţi convenţiile acestui tip de compunere; • să expui clar şi concis conţinutul solicitării; • să respecţi normele de exprimare, de ortografie şi de punctuaţie.

Atenţie! Nu folosi alte nume decât cele indicate în cerinţă! Data redactării cererii este 10. XI. 2012.
Notă! Pentru redactarea cererii se foloseşte coală A4.

Reflectează

1. După redactarea cererii, verifică dacă ai respectat următoarele reguli:
   - ai lăsat spaţiul necesar între marginea de sus a paginii şi formula de adresare;
   - ai aşezat formula de adresare la mijlocul rândului;
   - ai scris formula de adresare cu iniţiale majuscule şi ai pus virgulă după aceasta;
   - ai menţionat funcţia celui căruia îi este adresată cererea;
   - ai aranjat elementele cererii în ordinea prestabilită: (*Subsemnatul/a*, numele şi prenumele indicate în cerinţă, calitatea, adresa);
   - ai formulat clar şi concis solicitarea;
   - ai motivat solicitarea (*Menţionez că...*);
   - ai precizat locul şi data (în partea stângă, sub textul în care ai formulat solicitarea);
   - ai semnat cererea lizibil;
   - ai aşezat semnătura sub text, în partea dreaptă;
   - nu ai făcut prescurtări;
   - ai scris formula de adresare completată cu denumirea unităţii/ instituţiei (*Domnului Director al Şcolii...*).
2. Împreună cu colegul/ colega ta de bancă, stabileşte un punctaj pentru respectarea fiecărei cerinţe specifice redactării unei cereri.
   Veţi acorda punctaj pentru:
   a. convenţiile specifice unei cereri:
   – formula de adresare iniţială;
   – formula de adresare finală;
   – semnătura, locul şi data;
   – aşezarea corectă în pagină.
   b. conţinutul şi structura cererii:
   – formula consacrată: (*Subsemnatul/a*);
   – calitatea în care adresezi cererea (*elev/ elevă la...*);
   – formularea solicitării şi a motivului solicitării.
   c. corectitudinea limbii utilizate:
   – exprimare clară, concisă;
   – ortografie şi punctuaţie.
3. Recitеşte cererea redactată de tine şi stabileşte punctajul pe care l-ai obţinut.

Scanned with OKEN Scanner

Scrierea despre textul literar și nonliterar (I)

Scrierea despre textul literar

I Context

Citește cu atenție următorul text:

La poalele Carpaților,
Sub vechiul tău mormânt,
Dormi, erou al românilor,
O! Ștefan, erou sfânt!
Ca sentinele falnice
Carpații te păzesc,
Și de sublima-ți glorie
Cu secolii șoptesc.

În cer apune soarele
Stingând razele lui,
Dar într-a noastre suflete
În veci tu nu apui!
Prin negura trecutului,
O! soare-nvingător,
Lumini cu raze splendide
Prezent și viitor.

Când tremurau popoarele
Sub aprigii păgâni,
Tu le-apărai cu brațele
Vitejilor români.
Cu drag privindu-ți patria
Și moartea cu dispreț,
Măreț în sânul luptelor,
Și-n pace-ai fost măreț.

Pe timpul vitejiilor,
Cuprins de-un sacru dor,
Visai unirea Daciei
Cu-o turmă ș-un păstor;
O! mare umbră-eroică,
Privește visul tău:
Uniți suntem în cugete,
Uniți în Dumnezeu.

În poalele Carpaților,
La vechiul tău mormânt,
Toți în genunchi, o! Ștefane,
Depunem jurământ:
„Un gând s-avem în numele
Românului popor,
Aprinși de-amorul gloriei
Ș-al patriei amor!“

(Vasile Alecsandri, *Imn lui Ștefan cel Mare*)

Cerințe:

1. Ordonează caracteristicile imnului în ordinea general – particular: *limbajul este solemn, sunt elogiate personalități istorice, sentimente nobile, idei măreațe sau evenimente importante din istoria unei națiuni, conține și îndemnuri adresate contemporanilor, specie lirică, mai conține o invocație inițială, realizată prin substantive în vocativ, însoțite sau nu de interjecții, discursul are un caracter retoric.*

Scanned with OKEN Scanner

2. Consideră fiecare segment drept o ipoteză pe care trebuie să o demonstrezi. Redactează o compunere de 5-7 rânduri în care să argumentezi un segment la alegere (de exemplu: *specia lirică* constituie ipoteza; introducerea argumentului: *pentru că întrunește trăsăturile acestui tip de creație*). În exemplificare te vei referi și la elemente de versificație, prezența eului liric etc.
3. Citiți în fața clasei, așezați pe „scaunul autorului", câte o compunere pentru fiecare caracteristică.
4. Colegii vor face observații, completând următorul tabel:

Criterii	Calificativ*		
Formularea argumentului			
Exemplificarea, explicarea			
Coerența textului			
Claritatea exprimării (folosirea unui limbaj adecvat tipului de text)			

**foarte bine: 3p; bine: 2p; satisfăcător: 1p.*

Timp pentru rezolvarea cerințelor: 15 minute

II Context

Citește cu atenție următorul text:

Azi am văzut, înfiripată, ființa ploii mlădioase:
Avea o haină cenușie și foșnitoare de mătase.

Purta pe umeri mii de lanțuri subțiri, de-argint, până la brâu,
Dar le zvârlea pe rând, în treacăt, pe apa turbure de râu. [...]

Lângă răzoare, prin grădină, trecea foșnind de-atâtea ori!
Și răsturna cu poala rochii, pe brazdă, proaspetele flori.

Dar ploaia cea strălucitoare, pe umăru-i, ca un urcior,
Întunecat și plin de apă, purta neistovitul nor.

Și-n toate inimile noastre, pe rând, trecând ca un paharnic,
Turna ca-n cupe fără număr, dintr-însul, plânsul cel zadarnic.

(Alice Călugăru, *Ploaia*)

Scanned with OKEN Scanner

Cerințe:

1. Lucrând în echipe de câte patru elevi/ eleve, exemplificați informațiile de mai jos, pe baza poeziei *Ploaia* de Alice Călugăru.

a) **Genul liric** se caracterizează prin exprimarea unor stări sau a unor sentimente exprimate prin vocea eului liric.

Opera lirică este creația literară în care sunt exprimate în mod direct idei, impresii, sentimente. „Vocea" care exprimă ideile, impresiile și sentimentele se numește eu liric.

Eul liric este „vocea" prin intermediul căreia autorul își exprimă stări sufletești și idei. Acestea pot să depășească experiența de viață a autorului și să exprime sentimente general umane, precum iubirea, tristețea, bucuria etc.

Mărcile lexico-gramaticale ale prezenței eului liric într-un text poetic sunt: pronume (și adjective pronominale) și verbe la persoana I sau a II-a, singular și plural; dativul etic; indici spațiali și temporali care se referă la vorbitor.

Notă! eul liric nu se confundă cu autorul; sunt greșite exprimările de tipul *poetul ne spune, poetul ne arată, poetul ne vorbește.*

b) **Elemente de versificație**

Versul este un rând dintr-o poezie. Dimensiunea versurilor poate fi diferită. Există versuri care pot fi formate chiar și dintr-un singur cuvânt.

Măsura reprezintă numărul de silabe dintr-un vers.

Strofa este un grup de două sau mai multe versuri delimitate între ele printr-un spațiu alb.

Rima reprezintă potrivirea ultimelor sunete ale versurilor dintr-o strofă. În funcție de poziția în strofă, rima poate fi:

- împerecheată (aabb);
- încrucișată (abab);
- îmbrățișată (abba);
- monorimă (aaaa).

Ritmul este armonia poetică obținută prin alternanța regulată a unor silabe accentuate și neaccentuate (trohaic, iambic).

Piciorul metric este unitatea de ritm alcătuită dintr-un grup de două, trei sau patru silabe accentuate și neaccentuate care se repetă în mod regulat într-un vers.

Picioarele metrice bisilabice sunt: **troheul** (picior metric alcătuit dintr-o silabă accentuată și o silabă neaccentuată) și **iambul** (picior metric alcătuit dintr-o silabă neaccentuată și o silabă accentuată).

c) **Elemente de compoziție**

Tema este unitatea de sens a diverselor elemente dintr-o operă. Tema se identifică prin întrebarea *despre ce* este vorba în text; răspunsul se dă în 3-4 cuvinte, fără să se folosească sintagma: *în text este vorba despre.*

Motivul este unitatea structurală minimală, constând dintr-o situație tipică și având o semnificație proprie.

Timp pentru rezolvarea cerințelor: 20 minute

Scanned with OKEN Scanner

Scrierea despre textul literar și nonliterar (II)

Rezumatul unui text științific

I Context

În clasa a șasea ai învățat regulile rezumării.

Cerințe:

1. Formați echipe de câte doi elevi/ două eleve și scrieți regulile așa cum vi le amintiți.
2. Citiți în clasă listele pe care le-ați întocmit în echipe și completați-le cu eventuale informații noi.

Timp pentru rezolvarea cerințelor: 4 minute

II Context

Citește cu atenție următorul text:

Doi amici se întâlnesc. Se întreabă, se cercetează de sănătate. Apoi unul din ei zise:

— Ei! ce faci tu azi? Unde o să petreci seara?

— Astăzi sunt invitat la masă la un amic al meu intim. Dacă vrei, vino și tu; el șade în strada Frântă, nr. ...; avem să petrecem bine la el.

— Dară eu cunosc pe amicul tău numai din auzite, cum o să merg eu la masă la el?

— Ce-ți pasă? El este un om cumsecade și te va primi bine când va auzi că-mi ești amic. La 6 ore punct să fii acolo.

Amicul acesta se întâlnește cu altul și, crezând că în puterea amiciției amicului său va putea fi primit la masă și cestălalt amic, îl invită dară și îi spuse și ora prescrisă.

Acesta iară, bazat pe ce îi spusese amicul său, invită și el pe altul, și așa mai departe, până veni seara.

La ora mesei, amfitrionul nostru aștepta cu mare mulțumire să-i vie amicul, carele nu întârzie de a veni. Dară rămase surprins când văzu că după dânsul vine altul; după acesta altul, până ce se află în fața a doisprezece musafiri.

Ca să se domirească de această neașteptată onoare, amfitrionul se adresă către invitatul său:

— Cine este domnul, amice?

— Domnul este un amic al meu, pe care l-am invitat însumi, încredințat de bunătatea dumitale și bazat pe amiciția noastră.

— Prea bine. Dară domnul cine este?

— Este un amic al amicului meu.

— Și asta bine. Dară domnul?

— Amicul amicului acestui domn, care și el îmi este amic.

În astfel de chip se făcură recomandațiile, până la cel din urmă.

Văzând că astfel merge treaba, domnul casei se coboară în cuhnie și dă ordinile trebuincioase pentru ospăț.

După câtva timp, gazda își pofti la masă pe toți musafirii, cunoscuți și necunoscuți.

Aceștia, cum văzură arangiamentele mesei, se așteptau la un ospăț foarte elegant și copios. Curățenia mesei, a serviciului și regula cu care erau așezate lucrurile fiecare la locul său le ațâța și mai mult apetitul.

Se așezară la masă și bucatele începură a sosi în castroane mari, curate și scumpe.

— Ce este asta ce se puse pe masă, scumpul meu amic? întrebă invitatul pe gazdă.

— Aceasta este păpară, dragul meu prieten. Ea deschide apetitul.

Scanned with OKEN Scanner

— Prea bine; dară ceea ce se aduse acum în cestălalt castron ce este?
— Păpara păpărei.
— Bine. Dară ceea ce vine după aceasta?
— O păpară a unei păpare a păpării.
Şi tot astfel merse lucrul până la castronul al doisprezecelea.
Musafirii, de unde se aşteptau la cine ştie ce, fură nevoiţi a mânca păpara.

(Petre Ispirescu, *Păpara*)

Cerințe:

1. Rezumă textul citit.
2. Schimbă rezumatul cu al colegului/ al colegei şi corectaţi-le reciproc.

Timp pentru rezolvarea cerinţelor: 10 minute

I Context

Rezumarea unui text ştiinţific – exemplificare

Citeşte cu atenţie următorul text:

Mare parte din aerul pe care îl respirăm este poluat de substanţele din el. Cea mai mare parte a poluării din aer provine de la combustibilii arşi în fabrici, în vehicule, în sistemele de încălzire şi în centralele energetice care produc electricitate şi care ard combustibili minerali (fosili), cărbune, petrol, gaze naturale.

Tehnologia ne face viaţa mai uşoară. Această tehnologie se bazează însă pe energie şi în mare parte această energie provine din arderea combustibililor. Când sunt arşi, combustibilii cum ar fi cărbunele, petrolul şi gazul eliberează în aer milioane de tone de gaze, printre care se numără şi monoxidul de carbon, dioxidul de carbon, dioxidul de sulf şi oxidul de azot, împreună cu cenuşa, praful şi funinginea. Pe lângă deteriorarea sănătăţii oamenilor, acestea dăunează şi faunei sălbatice.

Ceţurile groase care au învăluit numeroase oraşe europene în secolul al XIX-lea erau, de fapt, un amestec de ceaţă şi fum de la arderea cărbunilor. În prezent, problema o reprezintă ceaţa de fum (smogul)... Smogul fotochimic constituie un pericol pentru sănătate în multe oraşe, în special acolo unde soarele străluceşte mult.

(*Ştiinţa. Enciclopedie pentru întreaga familie*)

Sugestii:

Pentru realizarea unui rezumat corect trebuie să parcurgi următoarele etape:

1. Lectura atentă a textului însoţită de identificarea şi explicarea cuvintelor necunoscute.
2. Precizarea temei textului; tema se identifică prin întrebarea *Despre ce este vorba în text?* (Răspunsul nu va cuprinde sintagma: *În text este vorba despre...*).
3. Citirea textului a doua oară şi identificarea ideilor principale; în funcţie de ele îţi vei organiza paragrafele rezumatului.
4. Scrierea rezumatului conform convenţiilor (adică într-un anumit număr de rânduri sau de cuvinte). De obicei, un rezumat presupune reducerea textului la un sfert din cel iniţial. (În cazul de faţă textul are 14 rânduri – rezumatul ar trebui să aibă 3-4 rânduri.)
5. În scrierea rezumatului nu vei emite opinii personale, nu vei folosi citate, vei folosi cu precădere verbe la timpul prezent sau perfect compus.

Scanned with OKEN Scanner

Aplicație:

1. Dicționar: *poluare, combustibil, fosil, mineral, deteriorare.*
2. Tema textului: *poluarea.*
3. Prima idee principală: *De unde provine poluarea.*
   A doua idee principală: *Cum se produce poluarea.*
   A treia idee principală: *Care sunt efectele poluării.*

Cerințe:

1. Rezumă textul citit în 4-5 rânduri, pornind de la aplicația dată.
2. Corectați-vă reciproc rezumatele, conform setului de reguli enunțate la **Sugestii**.

Timp pentru rezolvarea cerințelor: 7 minute

IV Context

Citește cu atenție următorul text:

Reptilele au apărut pe Pământ la sfârșitul erei primare, acum 300 de milioane de ani. Reptilele erau foarte bine adaptate condițiilor din acele vremuri și au prosperat mult în timpul erei secundare: au devenit foarte numeroase și foarte diversificate. Erau reprezentate pe atunci mai ales de dinozauri, pe care îi știi, cu siguranță, foarte bine. Majoritatea speciilor din această perioadă au dispărut la sfârșitul erei secundare. [...] În prezent, există pe Pământ aproximativ 6 000 de specii de reptile. Exceptând șerpii și câteva șopârle, care nu au membre, reptilele (broaște-țestoase, șopârle, crocodili) sunt tetrapode (au 4 membre). Cu toate acestea, reptilele mai mult se târăsc decât merg.

(*Enciclopedia animalelor. Reptilele*)

Cerințe:

1. Lucrați în perechi; alcătuiți o listă de cuvinte necunoscute și consultați un dicționar pentru explicarea lor.
2. Identificați tema textului citit.
3. Notați informațiile esențiale din textul citit sub forma următoarei scheme:
   Când au apărut reptilele .....
   .....
   Cum s-au adaptat la mediu .....
   .....
4. Adăugați câte o idee secundară fiecărei informații notate la exercițiul **3**.

Timp pentru rezolvarea cerințelor: 7 minute

V Context

Citește cu atenție următorul text:

Păsările au apărut pe Pământ spre sfârșitul erei secundare (acum 150 de milioane de ani). Ele se trag din reptile. Cea mai veche dintre păsările fosile este arheopterixul. Acesta era un animal foarte ciudat: avea o coadă ca a șopârlelor, o podoabă de pene ca cea a păsărilor actuale și un cioc prevăzut cu dinți. Păsările actuale numără circa 9 000 de specii. Ele sunt perfect adaptate vieții aeriene: sunt acoperite cu pene și membrele lor anterioare s-au transformat în aripi. În afară de acestea, majoritatea oaselor lor sunt pline cu aer și se numesc „oase pneumatice". Această particularitate face ca scheletul să fie mult mai ușor, ceea ce este un avantaj evident pentru zbor.

(*Enciclopedia animalelor. Păsările*)

Scanned with OKEN Scanner

Cerințe:

1. Rezumați textul citit.
2. În perechi, faceți schimb de caiete și corectați-vă reciproc rezumatele, ținând cont de următoarele aspecte:

   În raport cu textul de bază:
   - a fost menținută echivalența informativă;
   - nu s-a deformat textul prin adăugare sau comentariu;
   - nu s-a omis nimic important.

   În raport cu regulile rezumării:
   - au fost identificate ideile (fundamentale/ generale; principale/ secundare);
   - s-au folosit conectorii pentru marcarea articulațiilor logice (argumente, exemple, concluzii);
   - s-a făcut economie de cuvinte (formulări impersonale, de tipul înlocuirea diatezei active cu cea pasivă, folosirea participiilor în locul propozițiilor subordonate, folosirea verbelor la prezent).
3. Citiți rezumatele corectate în fața clasei.

Timp pentru rezolvarea cerințelor: 10 minute

VI Exersează

Citește cu atenție următorul text:

Mamiferele au apărut pe Pământ în timpul erei secundare, în urmă cu 200 de milioane de ani, dar s-au răspândit și s-au diversificat mai ales în timpul erei terțiare (acum 50 de milioane de ani), după dispariția dinozaurilor. Ele au cucerit toate mediile de viață: sunt terestre (ca lupul). Subterane (precum cârtița), aeriene (ca liliacul), sau acvatice (ca delfinul). Mamiferele actuale numără 5 000 de specii. Ele sunt animale vivipare: ouăle lor se dezvoltă în parte sau complet, în pântecele femelei, iar puii care se nasc seamănă cu părinții lor (ei nu trebuie să treacă prin procesul de metamorfoză pentru a deveni adulți); în cazul marsupialelor, cum sunt cangurul și koala, nou-născutul trebuie să-și termine dezvoltarea în punga ventrală a mamei sale.

(*Enciclopedia animalelor. Mamiferele*)

Cerințe:

1. Rezumă textul citit.
2. Fă-ți evaluarea rezumatului, aplicând grila de la contextul anterior.

Pentru portofoliul tău

Completează următorul tabel:

Ce am învățat?	Cum am învățat (metodele folosite pentru a învăța)?
Regulile rezumării unui text științific	

Scanned with OKEN Scanner

Comunicarea orală – Situația de comunicare (I)

Raportul dintre ideea principală și detaliile aferente

I Context

Citește cu atenție următorul text:

— De! domnule ministru, zic eu, știu eu ce să mai cred și ce să nu mai cred? De exemplu, istoria cu evaziunea bulgarului.

— Care bulgar?

— Care a fost prins aseară la Valea Largă și închis la cazarma vânătorilor din deal... zice că a reușit să fugă. Ministrul și toată lumea încep să râdă. [...]

— Și anarhistul pe care l-au scăpat la Bușteni, care venea din America cu patru kilograme de dinamită...

— Nu v-am spus eu, zice d. ministru, că o să sminteasca lumea?... Uite-n ce stare l-au adus chiar pe un om ca dumnealui, care de! orișicât... om cu condei...

Zicând acestea, d. ministru ne salută frumos și după ce mă mai îmbărbătează încă o dată, asigurându-mă că războiul nici n-a început, nici n-are să-nceapă, se depărtează.

(I.L. Caragiale, *Ultima oră!...*)

Cerințe:

1. Indică ideea principală din textul citit.
2. Numește trei detalii care dezvoltă ideea principală.
3. Expimă-ți opinia, în fața clasei, în legătură cu utilitatea detaliilor într-o operă epică.

Timp pentru rezolvarea cerințelor: 3 minute

II Context

Ești acasă și te vizitează un prieten.

Cerințe:

1. Exprimă în fața clasei contextul dat, în două idei principale.
2. Într-un scurt monolog descriptiv, exprimă situația din context, utilizând detalii pentru fiecare moment al acțiunii (De exemplu: Când a sosit? Cum a sosit? Ce făceai tu când a sosit? etc.).
3. Exprimă-ți opinia în legătură cu utilitatea detaliilor într-o discuție din viața cotidiană.

Timp pentru rezolvarea cerințelor: 8 minute

III Context

Citește cu atenție următorul text:

Pe un deal răsare luna, ca o vatră de jăratic
Rumenind străvechii codri și castelul singuratic
Ș-ale râurilor ape, ce sclipesc fugind în ropot;
De departe-n văi coboară tânguiosul glas de clopot.
Pe deasupra de prăpăstii sunt zidiri de cetățuie.
Acățat de pietre sure un voinic cu greu le suie;
Așezând genunchi și mână când pe-un colț când pe alt colț,
Au ajuns să rupă gratii ruginite-a unei bolți
Și pe-a degetelor vârfuri în iatacul tăinuit
Intră, unde zidul negru într-un arc a-ncremenit.

(Mihai Eminescu, *Călin – file din poveste*)

Scanned with OKEN Scanner

Cerințe:

1. Precizează ideea principală din textul citit.
2. Alege unul dintre elementele descrise în textul citit (*castelul*, *voinicul*) și indică două detalii prin care este descris. Notează în caiet detaliile identificate.
3. Alege unul dintre elementele descrise și, într-un scurt monolog, prezintă-l dintr-o perspectivă obiectivă, cât mai apropiată de realitate.
4. Prezentați în fața clasei monologurile; colegii care ascultă vor scrie observații asupra descrierii făcute.

Timp pentru rezolvarea cerințelor: 10 minute

IV Context

Citește cu atenție următorul text:

Tresărind scânteie lacul
Și se leagănă sub soare;
Eu privindu-l din pădure,
Las aleanul să mă fure
Și ascult de la răcoare
Pitpalacul.

Din izvoare și din gârle
Apa sune somnoroasă;
Unde soarele pătrunde
Printre ramuri a ei unde,
Ea în valuri sperioase
Se azvârle.

(Mihai Eminescu, *Freamăt de codru*)

Cerințe:

1. Precizează detaliile din text prin care poate fi motivat titlul.
2. Alcătuiește, în fața clasei, o prezentare cu tema *Freamătul orașului*; tu vei formula câte o idee principală, iar colegii îți vor solicita amănuntele pe care le consideră relevante.

Timp pentru rezolvarea cerințelor: 6 minute

V Context

Ai citit nuvela *Două loturi* de I.L. Caragiale și ai descoperit că autorul oferă două variante de final.

Cerințe:

1. Alege una dintre variantele de final și dezvolt-o, adăugându-i trei detalii care ți se par semnificative.
2. Prezentați în fața clasei variantele voastre, așezați pe „scaunul autorului".

Timp pentru rezolvarea cerințelor: 6 minute

Scanned with OKEN Scanner

Comunicarea orală – Situația de comunicare (II)
Modalitățile textuale argumentative

I Context

Citește cu atenție următorul text:

Nu știu alții cum sunt, dar eu, când mă gândesc la locul nașterii mele, la Humulești, la stâlpul hornului unde lega mama o șfară cu motocei la capăt, de crăpau mâțele jucându-se cu ei, la prichiciul vetrei cel humuit, de care mă țineam când începusem a merge copăcel, la cuptorul pe care mă ascundeam, când ne jucam noi, băieții, de-a mijoarca, și la alte jocuri și jucării pline de hazul și farmecul copilăresc, parcă-mi saltă și acum inima de bucurie! Și, Doamne, frumos era pe atunci [...].

(Ion Creangă, *Amintiri din copilărie*)

Cerință:

Construiește, în fața clasei, un monolog în care să faci portretul cititorului (adult sau copil) căruia i se adresează povestitorul.

Timp pentru rezolvarea cerințelor: 4 minute

II Context

Citește cu atenție următorul text:

„Balta-Alba" este un jurnal de călătorie și o fiziologie colectivă și socială. Genul jurnalistic fusese ilustrat în acea vreme în literatura franceză. Vasile Alecsandri folosește pretextul francezului care vizitează băile de la Balta-Albă, sau motivul străinului, surprinzând exoticul și făcând observații critice.

Dicționar: *fiziologie, subst.*, specie literară care își propune observarea și studierea obiectivă a unui caracter, a unei situații semnificative.

Cerințe:

1. Fragmentul citat numește câteva trăsături distinctive ale jurnalului de călătorie, așa cum apar ele în textul *Balta-Albă* de Vasile Alecsandri. Alege una dintre trăsături și notează două argumente prin care să o susții.
2. Construiește un monolog prin care să-ți demonstrezi opinia pentru care ai adus argumente la exercițiul anterior; folosește în demonstrație exemplificarea și comparația.
   *În formularea opiniei este recomandabil să folosești verbe precum *a crede, a considera, a presupune* etc., și, de asemenea, adverbe/ locuțiuni adverbiale (*probabil, posibil, desigur, fără îndoială, cu siguranță* etc.) și conjuncții/ locuțiuni conjuncționale cu rol argumentativ (*deoarece, din cauză că, încât, ca să, așadar* etc.). Demonstrația trebuie să cuprindă: ipoteza (aici ideea pentru care ai optat), argumentele, exemplificări ale argumentelor și concluzia.
3. Susțineți, în fața clasei, câte un monolog argumentativ pentru fiecare trăsătură.

Scanned with OKEN Scanner

4. Pentru a decide care dintre colegii voştri/ colegele voastre şi-a argumentat cel mai bine opinia, completaţi tabelul următor:

Criterii	Calificativ*		
Introducerea (formularea ipotezei)			
Formularea argumentelor			
Folosirea conectorilor pentru argumentare			
Adecvarea metodei de argumentare (explicaţii/ comparaţii)			
Calitatea monologului (limbaj: fluenţă corectitudine etc.)			

**foarte bine: 3p; bine: 2p; satisfăcător: 1p.*

Timp pentru rezolvarea cerinţelor: 10 minute

III Context

Citeşte cu atenţie următorul text:

Dialogul e mai pretenţios. El presupune confruntarea unor interlocutori cu opinii diferite şi efortul colocvial de a obţine un adevăr care diferă, eventual, de toate opiniile exprimate. Dialogul implică disponibilitatea fiecăruia de a ieşi în întâmpinarea celuilalt, capacitatea de a fi receptiv faţă de punctul de vedere advers, pasiunea investigaţiei dincolo de [...] *vanităţi. Dialogul nu vrea nici el să producă un câştigător, dar vrea să ajungă la un câştig.* [...] *Dialogul e de negândit fără instituţia respectului, fără deprinderea unei atente considerări a celuilalt. Virtutea cardinală a dialogului e facultatea de a asculta.*

(Andrei Pleşu, *Regulile dialogului*)

Dicţionar: *colocviu, s.n.*, convorbire, discuţie;
a implica, vb., a presupune;
disponibil, adj., care stă la dispoziţie, care poate fi utilizat;
advers, adj., opus;
investigaţie, s.f., cercetare;
vanitate, s.f., orgoliu;
virtutea cardinală, (aici) calitatea cea mai importantă;
facultatea de a asculta, (aici) capacitatea de a asculta.

Cerinţe:

1. Precizează tema textului citit.
2. Numeşte trei reguli ale dialogului, extrase din textul citit.

Timp pentru rezolvarea cerinţelor: 10 minute

IV Context

Citeşte cu atenţie următorul text:

— De unde vii?
— Am fost pe la berării cu nişte prieteni.
— Ce mai e nou?

Scanned with OKEN Scanner

— Prost, monşer... Este o criză, mă-nţelegi, care poţi pentru ca să zici că nu se poate mai oribilă... S-a isprăvit... E ceva care poţi pentru ca...

— Lasă, Nae, că se mai şi exagerează...

— Ce se exagerează, nene? Este o criză, care, ascultă-mă pe mine, că dumneavoastră nu ştiţi, care, mă-nţelegi statul cum a devenit acuma, eu după cum văz ce se petrece, că nu sunt prost, înţeleg şi eu atâta lucru, fiindcă nu mai merge cu sistema asta, care, când te gândeşti, te-apucă groaza, monşer, groaza!...

Nae, foarte afectat, bea paharul lui de bere până-n fund, apoi după ce oftează adânc:

— Eu pot pentru ca să-ţi spui pe parola mea de onoare că-mi pare foarte rău! dar ştii?... foarte rău!! foarte rău!!! pentru ca să ajungem să vedem ţara mea, care era peste putinţă ca să prevază cineva o situaţiune foarte tristă, fiindcă le-am spus şi dumnealor...

— Cari dumnealor...

— Dumnealor cu cari am fost; zic: pot pentru ca să spui că nu se poate ceva mai trist, ca să vie un moment orişicât ai zice, când vezi că bate falimentul la uşă şi nu mai e niciun patriotism...

Nae face o figură foarte mâhnită, e aşa de obidit, încât ai crede că vrea să plângă.

— Bine, Nae, zic eu, nu trebuie să fie omul aşa de pesimist. Lucrurile or să se îndrepte... este o recoltă admirabilă.

Nae, schimbând figura şi zâmbind cu compătimire de ignoranţa mea:

— Ce recoltă, nene, ce recoltă? D-ta n-ai văzut rapiţa?

— N-am văzut-o, că n-am fost pe-afară.

— Apoi vezi!... Rapiţa, moft!

— Ei! moft.

(I.L. Caragiale, *Situaţiunea*)

Cerinţe:

1. Recitiţi fragmentul citat din eseul lui Andrei Pleşu şi extrageţi condiţiile unui dialog civilizat.
2. Într-un scurt monolog, argumentaţi-vă, în faţa clasei, opinia despre prezenţa/ absenţa regulilor dialogului în *Situaţiunea* de I.L. Caragiale. Pentru susţinerea argumentelor puteţi folosi explicarea, exemplificarea, comparaţia.
3. Pentru a decide care dintre voi şi-a argumentat cel mai bine opinia, completaţi tabelul de mai jos:

Criterii	Calificativ*		
Introducerea (formularea ipotezei)			
Formularea argumentelor			
Folosirea conectorilor pentru argumentare			
Adecvarea metodei de argumentare (explicaţii/ comparaţii)			
Calitatea monologului (limbaj: fluenţă, corectitudine etc.)			

**foarte bine: 3p; bine: 2p; satisfăcător: 1p.*

Timp pentru rezolvarea cerinţelor: 15 minute

III Context

Într-un text anterior ai citit următorul enunţ: *El* (dialogul) *presupune confruntarea unor interlocutori cu opinii diferite.* Şi tu trăieşti o asemenea experienţă acasă, în discuţiile cu părinţii, la şcoală în discuţiile cu profesorii/ profesoarele şi colegii. Ai trăit de curând o astfel de experienţă: este vorba despre o discuţie cu

Scanned with OKEN Scanner

părinții. Vineri după-amiază ai vrut să ieşi la plimbare cu prietenii, dar părinții nu ți-au dat voie, fiindcă în timpul săptămânii nu ai învățat suficient.

Cerințe:

1. Alcătuieşte o listă de argumente (două, trei) pe care le-ai oferi părinților, într-un dialog pe această temă.
2. Alcătuieşte o listă de contraargumente (două, trei) pe care crezi că ți le-ar aduce părinții tăi.
3. Formați grupe de câte trei elevi/ eleve şi comparați listele alcătuite; alegeți argumentele și contraargumentele cel mai bine formulate din listele pe care le-ați întocmit.
4. Pe baza noii liste, interpretați, pe roluri, situația prezentată în context. Nu uitați că listele cuprind doar argumentele; ele trebuie susținute prin exemple, explicații, comparații și concluzii. În susținerea argumentelor, nu neglijați componenta nonverbală a comunicării!
5. Pentru a decide care dintre voi şi-a argumentat cel mai bine opinia, oferiți calificative (F.B., B., S.) completând tabelul de mai jos:

	Punctaj			
Participanți	**1**	**2**	**3**	**4**
Calitatea argumentelor (corectitudinea şi ordonarea argumentelor)				
Adecvarea metodei de argumentare (exemple/ explicații/ comparații)				
Asumarea rolului				
Calitatea dialogului (limbaj: fluență, adecvare la partener, corectitudine etc.)				

Timp pentru rezolvarea cerințelor: 15 minute

Pentru portofoliul tău

1. Notează etapele argumentării.
2. Notează modalitățile de formulare a opiniei.
3. Completează următoarele tabele, la alegere:

La ce activități am participat? Modalități textuale argumentative	*Ce am învățat în timpul acestor activități?*	*Care sunt ocaziile din viața de zi cu zi în care pot folosi ce am învățat?*

Ce am învățat?	Cum am învățat (metodele folosite pentru a învăța)?

Scanned with OKEN Scanner

Comunicarea orală – Situația de comunicare (III)

Înlănțuirea elementelor verbale și nonverbale în context

I Context

Citește cu atenție următorul text:

Mușteriul: *Salutare, neică.*
Niță și Ghiță: *Salutare.*
M.: *Îmi dați voie?*
N.: *...Poftim.*
M.: *Nu vă deranjez, ca'vas'zică.*
G.: *...Nu.*
M.: *Vorbeați ceva secret?*
G.: *...Aș!*
(Tăcere.)
M.: *Frate... o fi târziu?... că pe-al meu l-am dat să-l dreagă...*
N.: *Unu fără un sfert.*
M.: *Umbli regulat?*
N.: *După gară.*
M.: *...Mița acu trebuie să fie... Cât ai zis că e?*
G.: *Unu fără un sfert.*
M.: *...între Ghergani și Conțești... Am lăsat-o să plece cu șeful...* (Bate tare-n masă.) *Bine, frate, eu nu beau nimic, ca'vas'zică?... Dă-mi o halbă...*
(Niță și Ghiță se uită unul la altul, întrebându-se reciproc din ochi cine este amicul.)
Amicul (ciocnește halba cu paharele amicilor și bea)*: Pardon... un moment.* (Pleacă.)

(I.L. Caragiale, *C.F.R*)

Cerințe:

1. Lucrați în grupe de câte patru elevi/ eleve. Alcătuiți o listă de elemente nonverbale care ar putea însoți replicile personajelor din fragmentul de text citat.
   *Elementele nonverbale se referă la:
   a. **Expresia feței**. Se manifestă prin mimică, grimase, zâmbete; sugerează starea de spirit și personalitatea vorbitorului.
   b. **Privire**. Pune în evidență trăsăturile de caracter (nervozitate, indiferență, modestie, optimism etc.).
   c. **Gesturi**. Urmărește mișcările capului, ale umerilor, ale mâinilor și ale picioarelor; ele sugerează conduita, exprimă agitația, nerăbdarea etc. Mișcările capului, de exemplu, punctează enunțurile, accentuează cuvintele.
   d. **Intonație**. Se manifestă prin inflexiunile vocii, accentuări; sugerează sentimentele vorbitorului, implicarea sau lipsa de implicare în ceea ce spune.
2. Pornind de la elementele nonverbale identificate în exercițiul anterior, hotărâți, în cadrul grupei, care este trăsătura dominantă a personajului observat.
3. Alcătuiți, individual, un monolg în care să demonstrați trăsătura identificată în exercițiul anterior.
4. Prezentați, în fața clasei, 3-4 dintre monologurile în care se face portretul personajelor, prin valorificarea elementelor verbale și nonverbale.
5. Colegii/ colegele vor face observații privind monologurile ascultate, completând tabelele următoare, pe grupe:

Scanned with OKEN Scanner

Participanți		
	Criterii	Calificativ*
Calitatea argumentelor/ demonstrației		
Introducerea (formularea ipotezei)		
Formularea argumentelor/ susținerea prin exemple		
Folosirea conectorilor pentru argumentare		

**foarte bine: 3p; bine: 2p; satisfăcător: 1p.*

Participanți		
	Criterii	Calificativ*
Calitatea monologului		
Limbaj: fluență, corectitudine etc.		
Privire		
Gesturi		
Mimică		

Timp pentru rezolvarea cerințelor: 15 minute

II Context

Citește cu atenție următorul text:

Mă-ntâlnesc cu amicul meu nenea Mandache pe trotuar, la berărie.
— Salutare, nene Mandache.
— Salutare, neică.
— Ce stai așa pe gânduri?
— Eu? Pe gânduri?
— Nu cumva te-a suprimat și pe dumneata?
— Ei, aș!...
— Te văz așa… distrat și cam nervos.
— Nu, frate; aștept pe soția mea, și nu mai vine; am mare nerăbdare să văz dacă a reușit și acuma.

(I.L. Caragiale, *Diplomație*)

Dicționar: *a suprima, vb.*, (aici) a demite dintr-un post.

Cerințe:

1. Împreună cu un coleg, mimați dialogul, folosind elementele adecvate fiecărei situații (întâlnirea celor doi prieteni, formulele de inițiere a dialogului, starea de spirit a vorbitorilor).
2. Ceilalți colegi își vor exprima opinia despre felul în care ați îndeplinit cerința.
*În formularea opiniei, este recomandabil să folosiți verbe precum *a crede, a considera, a presupune* etc., și, de asemenea, adverbe/ locuțiuni adverbiale (*probabil, posibil, desigur, fără îndoială, cu siguranță* etc.) și conjuncții/ locuțiuni conjuncționale cu rol argumentativ (*deoarece, din cauză că, încât, ca să, așadar* etc.).

Timp pentru rezolvarea cerințelor: 10 minute

Scanned with OKEN Scanner

Pentru portofoliul tău

Completează următorul tabel:

Ce am învățat prin intermediul acestor exerciții de la secțiunea **Înlănțuirea elementelor verbale și nonverbale în context**	*Cum am învățat/ ce am făcut ca să învăț?*	*Cum pot folosi ce am învățat?*
De exemplu: Rolul elementelor nonverbale în exprimarea sentimentelor		

III Context

Citește cu atenție următorul text:

— *Te văz așa… distrat și cam nervos.*
— *Nu, frate; aștept pe soția mea, și nu mai vine; am mare nerăbdare să văz dacă a reușit și acuma. Dacă reușește ș-acuma, halal să-i fie!... că ăla e un ciufut…*
— *Cine e ciufut?*
— *Nu-l cunoști! Unul de la care vrem să cumpărăm niște case… A propos: de ce nu ne trimiți și nouă acasă Moftul român?*
— *Ba vi-l trimit bucuros.*
— *Grozav îi place soției mele să-l citească…*
— *Vi-l trimit, nene Mandache; îl vrei pe un an sau pe șase luni?*
— *Cum, pe un an sau pe șase luni?*
— *Da, abonament.*
— *Cum, abonament?*
— *Nu zici că vrei să te abonezi?*
— *Ce abonament, monșer? De la prieteni să ceri abonament?… Ce mare lucru! Un număr mai mult sau mai puțin.*
— *Cum, nene Mandache, gratis? Se poate?… îmi pare rău...*

(I.L. Caragiale, *Diplomație*)

Dicționar: *ciufut, adj.*, zgârcit, avar, cu toane, prost dispus;
Moftul român, ziar condus de I.L. Caragiale.

Cerințe:

1. Formați grupe de câte patru elevi/ eleve, discutați și notați elementele nonverbale care considerați că ar trebui să însoțească dialogul dintre cei doi.
2. Precizați tipul de dialog (formal/ informal) care se desfășoară între cei doi parteneri de comunicare.
3. Argumentați-vă opțiunea, ținând cont de elementele verbale prezente în text și elementele nonverbale pe care le-ați identificat în exercițiul **1**.
4. Prezentați, în fața clasei, rezultatele activității pe grupe, prin intermediul unui coleg.

Scanned with OKEN Scanner

5. Faceți observații în legătură cu prezentările făcute de reprezentanții fiecărei grupe, completând următorul tabel:

Participanți			
Criterii	Calificativ*		
Identificarea elementelor nonverbale din text			
Calitatea argumentării (formularea ipotezei, formularea argumentelor, susținerea prin exemple)			
Calitatea prezentării (limbaj: fluență, corectitudine, folosirea adecvată a elementelor nonverbale)			

**foarte bine: 3p; bine: 2p; satisfăcător: 1p.*

Timp pentru rezolvarea cerințelor: 15 minute

IV Context

Citește cu atenție următorul text:

— Cu cine am onoarea? întreabă coconița pe consoartele său, arătându-mă pe mine.
Nenea Mandache mă recomandă.
— D-ta ești ăla care scoți Moftul român?
— Da! Coniță, vă place...?
— Mă nebunesc... Bine, frate, tot spune Mandache că sunteți prietini... nouă de ce nu ni-l trimeți?
— Zi-i și tu să ni-l trimeață, că pe mine m-a refuzat, zice nenea Mandache.
— Să ne refuze? Se poate? zice diplomata noastră, dându-se cu scaunul foarte aproape de mine și aruncându-mi niște priviri de acelea la cari nu se poate răspunde decât prin supunere.
— Atunci... să vi-l trimit; vă rog, doamnă, dați-mi adresa, zic eu biruit.

(I.L. Caragiale, *Diplomație*)

Cerințe:

1. Transformați dialogul informal ascultat, într-un dialog formal, operând modificările de rigoare. Pentru îndeplinirea cerinței lucrați în perechi și citiți în fața clasei textul cu modificările aferente.
2. Comparați cele două situații de comunicare (dialogul formal/ dialogul informal) și precizați modificările în ceea ce privește elementele verbale și nonverbale.

Timp pentru rezolvarea cerințelor: 4 minute

Pentru portofoliul tău

Completează următorul tabel:

Ce am învățat (subiectul învățării și informația propriu-zisă)	Cum am învățat (tipuri de exerciții, modalități de lucru etc.)
Care sunt elementele nonverbale	
Rolul elementelor nonverbale în comunicarea orală	

Scanned with OKEN Scanner

Comunicarea orală – Textul dialogat și cel monologat

Organizarea monologului expozitiv și demonstrativ. Relatarea

I Context

Gândește-te la prietena ta cea mai bună/ prietenul tău cel mai bun, având ca punct de plecare afirmația: *Consider că este o persoană specială.*

Cerințe:

1. Realizează, oral, portretul ei/ lui într-un monolog de 3-4 minute, în care să îmbini elemente ale descrierii obiective cu ale descrierii subiective.
2. Colegii vor face observații asupra modului în care s-a desfășurat monologul demonstrativ, completând următorul tabel:

Criterii	Calificativ*
Folosirea formulelor argumentării	
Exemplificarea argumentelor	
Respectarea cerințelor descrierii (perspectiva, ordinea, mijloacele lexicale specifice)	
Respectarea regulilor specifice descrierii obiective și descrierii subiective	

**foarte bine: 3p; bine: 2p; satisfăcător: 1p.*

Timp pentru rezolvarea cerințelor: 7 minute

II Context

Citește cu atenție următorul text:

Din văzduh cumplita iarnă cerne norii de zăpadă,
Lungi troiene călătoare adunate-n cer grămadă;
Fulgii zbor, plutesc în aer ca un roi de fluturi albi,
Răspândind fiori de gheață pe ai țării umeri dalbi.

Ziua ninge, noaptea ninge, dimineața ninge iară!
Cu o zale argintie se îmbracă mândra țară;
Soarele rotund și palid se prevede pintre nori
Ca un vis de tinerețe pintre anii trecători.

Tot e alb pe câmp, pe dealuri, împregiur, în depărtare,
Ca fantasme albe plopii înșirați se perd în zare,
Și pe-ntinderea pustie, fără urme, fără drum,
Se văd satele perdute sub clăbuci albii de fum.

(Vasile Alecsandri, *Iarna*)

Scanned with OKEN Scanner

Cerințe:

1. Completează tabelul de mai jos:

O expresie care mi-a plăcut	Motivul pentru care mi-a plăcut expresia

2. Poezia este o descriere subiectivă a iernii. Fă o descriere obiectivă a iernii.
3. Discutați, în clasă, despre asemănările și deosebirile dintre o descriere obiectivă și o descriere subiectivă a iernii.
4. Numiți tipul descrierii care vă place (obiectivă sau subiectivă) și argumentați-vă opinia, într-un scurt monolog.

Timp pentru rezolvarea cerințelor: 10 minute

III Context

Citește cu atenție următorul text:

Pe un deal răsare luna ca o vatră de jăratic,
Rumenind străvechii codri și castelul singuratic
Ș-ale râurilor ape, ce sclipesc fugind în ropot –
De departe-n văi coboară tânguiosul glas de clopot.

(Mihai Eminescu, *Călin – file din poveste*)

Cerințe:

1. Consideră că textul dat constituie cadrul unei întâmplări pe care ai trăit-o chiar tu. Într-un monolog expozitiv, relatează colegilor tăi întâmplarea.
2. Trei dintre colegi/ colege își vor exprima opiniile, sub forma unui dialog, după cum urmează:
   – intenția de a cunoaște mai bine locul în care s-a petrecut întâmplarea (diverse detalii);
   – îndoiala în ceea ce privește realitatea celor relatate.
   *Pentru exprimarea intenției puteți folosi următoarele expresii: *Mă gândesc să... Cred că... Am de gând să... Intenționez să...*; pentru exprimarea îndoielii puteți folosi următoarele expresii: *Nu cred că... Poate da, poate nu... N-aș crede...*
3. Ceilalți colegi vor face observații, completând următorul tabel:

Criterii	Calificativ*
Folosirea formulelor de exprimare a intenției sau îndoielii	
Succesiunea replicilor	
Încurajarea partenerului de dialog să-și continue replica	
Clarificarea mesajului prin întrebări suplimentare	

**foarte bine: 3p; bine: 2p; satisfăcător: 1p.*

Timp pentru rezolvarea cerințelor: 7 minute

Scanned with OKEN Scanner

Test de evaluare (1)

Școala .....
Localitatea .....
Numele .....
Prenumele .....
Data .....
Nota obținută .....
Semnătura profesorului .....
Semnătura părintelui .....

- Ai de rezolvat trei exerciții care îți vor oferi ocazia să folosești ce ai învățat și ce știi din experiența ta de lectură și de viață. Citește cu atenție fiecare subiect și scrie rezolvarea conform cerințelor indicate.
- Vei primi un punct din oficiu.
- Nu uita de subiectul al IV-lea. Părerea ta contează!
- Mult succes!

DEMONSTREAZĂ CE ȘTII

I

Citește cu atenție următorul text:

Începusem a scoborî la vale spre Neagra Broștenilor. Soarele se ridicase de-o suliță și razele lui binefăcătoare spintecau seninul depărtat al unei dimineți fără de nori. Șeștina își desfășura înaintea noastră nemărginita ei întindere verde și rourată; dincolo de hotarele ei, negurile plutitoare, ca o mare frământată de vânturi, umplu cupa imensă a adâncului; mai departe, crestetele vaporoase ale munților Transilvaniei tăiau o dungă violetă și dulce ondulată pe adâncimea cerului albastru; iar dincolo de această linie – și însuflețit poate numai de ochiul lui Dumnezeu – se deschidea nesfârșitul gol și tainic... și în el neînfrânata mea închipuire se pierdea, târând în urma ei întreg sufletul și inima mea...

Soarele era la amiază și razele lui cădeau aproape drept peste capetele noastre. Căldura începuse a fi covârșitoare. Caii mergeau în voie și alene pe poteca îngustă, tăiată cotigit în iarba înflorită și adâncă a Șeștinei; nicio adiere de vânt nu răcorea văzduhul înflăcărat; cerul era limpede și aerul părea încremenit. Pe întinsa față a scânteietorului ocean de flori, zefirii obișnuiți ai locului nu mai săpau nicio undă, nicio încreștitură.

(Calistrat Hogaș, *Pe Șeștina*)

Dicționar: *cotigit, adj.*, curbat;
zefir, s.m., boare.

Scanned with OKEN Scanner

I.1. Redactează, pe baza textului, răspunsuri la următoarele cerințe:

1. Numește cele două momente ale zilei descrise în fragmentul citat.

.....

2. Transcrie o structură în care există un epitet cromatic.

.....

3. Selectează o metaforă. Explic-o, în 2-3 rânduri.

.....

.....

.....

4. Explică imaginile artistice create în următorul enunț: *Pe întinsa față a scânteietorului ocean de flori, zefirii obișnuiți ai locului nu mai săpau nicio undă, nicio încreștitură.*

.....

.....

.....

.....

.....

.....

5. Prezintă trăirile naratorului, redate prin intermediul imaginilor artistice.

.....

.....

.....

.....

.....

(20 de puncte)

I.2. Încercuiește litera corespunzătoare fiecărui răspuns corect:

1. Cuvântul *dimineți* se desparte corect în silabe astfel:
   a. *di-mi-neți*;
   b. *di-mi-ne-ți*;
   c. *dimi-neți*.

2. Cuvântul *plutitoare* s-a format prin:
   a. compunere;
   b. conversiune;
   c. derivare.

3. Sinonimul cuvântului *frământată* este:
   a. speriată;
   b. agitată;
   c. calmă.

Scanned with OKEN Scanner

4. Cuvântul *mea* (*inima mea*) este ca parte de vorbire:
   a. pronume personal;
   b. pronume posesiv;
   c. adjectiv pronominal posesiv.

5. Verbul *se ridicase* este la diateza:
   a. activă;
   b. pasivă;
   c. reflexivă.

6. Verbul *a fi (a fi covârșitoare)* este la modul:
   a. infinitiv;
   b. conjunctiv;
   c. condițional-optativ.

7. Substantivul *întindere* este:
   a. articulat nehotărât;
   b. nearticulat;
   c. articulat hotărât.

8. Cuvântul subliniat în propoziția *...se deschidea nesfârșitul gol și tainic* are funcția sintactică de:
   a. atribut substantival;
   b. complement direct;
   c. subiect.

9. În fraza *Soarele era la amiază și razele lui cădeau aproape drept peste capetele noastre*, substantivele subliniate sunt, în ordine, în cazul:
   a. acuzativ, genitiv, acuzativ;
   b. nominativ, genitiv, dativ;
   c. nominativ, nominativ, acuzativ.

10. Substantivul *de flori* (*ocean de flori*) are funcția sintactică de:
   a. atribut adjectival;
   b. atribut substantival prepozițional;
   c. complement indirect.

(30 de puncte)

DEMONSTREAZĂ CĂ POȚI SĂ SCRII

II Transpune-te în locul scriitorului. Continuă descrierea de mai sus într-un text de 8-10 rânduri:

.....

.....

.....

.....

.....

.....

Scanned with OKEN Scanner

.....

.....

.....

.....

.....

(10 puncte)

DEMONSTREAZĂ CĂ POȚI APLICA CE AI ÎNVĂȚAT

III **Scrie, pe o pagină separată, o compunere de 20-25 de rânduri în care să demonstrezi că textul de mai sus reprezintă un fragment dintr-o descriere în proză.**

În redactarea compunerii:

- vei prezenta trăsăturile unei descrieri;
- vei ilustra pe text trăsăturile identificate;
- vei explica modul cum este organizată descrierea;
- vei prezenta figurile de stil și imaginile artistice prin care se exprimă sentimentele „privitorului";
- vei explica titlul;
- vei respecta normele de ortografie și de punctuație.

(30 de puncte)

REFLECTEAZĂ

IV

1. Acordă un calificativ profesorului care a întocmit testul, în funcție de cât de mult ți-au plăcut subiectele!

2. Acordă-ți un calificativ și o notă corespunzătoare acestuia pentru corectitudinea rezolvării cerințelor.

Scanned with OKEN Scanner

Test de evaluare (2)

Școala .....
Localitatea.....
Numele .....
Prenumele.....
Data .....
Nota obținută .....
Semnătura profesorului .....
Semnătura părintelui .....

- Ai de rezolvat trei exerciții care îți vor oferi ocazia să folosești ce ai învățat și ce știi din experiența ta de lectură și de viață. Citește cu atenție fiecare subiect și scrie rezolvarea conform cerințelor indicate.
- Vei primi un punct din oficiu.
- Nu uita de subiectul al IV-lea. Părerea ta contează!
- Mult succes!

DEMONSTREAZĂ CE ȘTII

I

Citește cu atenție următorul text:

măsură = 6
ritm = iambic (accentuată silaba a doua)

De câte ori deschid portița și intru în grădină-mi pare
Că mă cuprinde-o vrajă dulce și florile-mi dezmiardă ochii.
O fantezie uriașă le-a dat un strai la fiecare.
Și fete nu-s pe tot pământul să-mbrace mai frumoase rochii.

Pe crin l-a miruit în frunte, lăsându-i hlamida regească
Să poată-mpărăți cu fală norodu-i de mironosițe,
Cicorilor le-a dat seninul strâns din privirea omenească,
Iar râsul fărâmat prin lume l-a nins pe foi de romanițe. [...]

La fiecare pas te-așteaptă câte-o minune, – ici scânteie
Ca un rubin o ghințiană, colo un stânjenel se joacă...
Slavă aceluia ce-aruncă din cer lumini de curcubeie,
Și a știut să țese nalbei un cuib din tort de promoroacă!

Slavă! Căci trist-ar fi fost viața, și-ntunecat pe veci pământul,
De n-ar fi fost măcar o floare, ce-am fi sădit noi pe morminte?
Ce-ar fi cernut, în primăvară, când trece prin grădină vântul,
Și eu ce dar ți-aș da azi ție ca să-ți aduci de mine-aminte!

(Dimitrie Anghel, *Florile*)

Scanned with OKEN Scanner

I.1. Redactează, pe baza textului, răspunsuri la următoarele cerințe:

1. Transcrie două versuri în care apar mărci ale eului liric.

   .....

2. Precizează o figură de stil existentă în versurile *La fiecare pas te-așteaptă câte-o minune, – ici scânteie/ Ca un rubin o ghințiană, colo un stânjenel se joacă.*

   .....

3. Selectează o metaforă din a doua strofă. .....

4. Transcrie numele de flori amintite în text .....

   .....

5. Explică, în 2-3 rânduri, sentimentele și trăirile eului liric exprimate în ultima strofă.

   .....

   .....

   .....

(20 de puncte)

I.2. Încercuiește litera corespunzătoare fiecărui răspuns corect:

1. În cuvântul *dezmiardă* există:
   a. diftong; **b.** triftong; **c.** hiat.

2. Cuvântul *seninul* (*Cicorilor le-a dat seninul*) s-a format prin:
   a. derivare; **b.** compunere; **c.** conversiune.

3. Sinonimul cuvântului *dulce* este:
   a. aspră; **b.** gustoasă; **c.** plăcută.

4. Antonimul cuvântului *întunecat* este:
   a. luminos; **b.** opac; **c.** senin.

5. Cuvântul *-s* (*Și fete nu-s pe tot pământul*) este verb:
   a. auxiliar; **b.** copulativ; **c.** predicativ.

6. În propoziția *trist-ar fi fost viața* predicatul este:
   a. *ar fi fost viața*; **b.** *ar fi fost*; **c.** *trist-ar fi fost.*

7. Locuțiunea verbală *să-ți aduci de mine-aminte* este la diateza:
   a. activă; **b.** pasivă; **c.** reflexivă.

8. Cuvintele subliniate în versurile *Că mă cuprinde-o vrajă dulce și florile-mi dezmiardă ochii* au, în ordine, funcția sintactică de:
   a. complement direct, complement direct;
   b. subiect, complement direct;
   c. complement indirect, atribut substantival.

9. Substantivul *cicorilor* este în cazul:
   a. acuzativ;
   b. dativ;
   c. genitiv.

Scanned with OKEN Scanner

10. Substantivul (*de*) *curcubeie* (*lumini de curcubeie*) are funcția sintactică de:
    a. atribut substantival prepozițional;
    b. atribut adjectival;
    c. complement indirect.

(30 de puncte)

DEMONSTREAZĂ CĂ POȚI SĂ SCRII

II **Imaginează-ți că te afli într-o grădină cu flori. Scrie un text de 4-5 rânduri, în care să prezinți trăirile tale din acel moment:**

.....

.....

.....

.....

.....

(10 puncte)

DEMONSTREAZĂ CĂ POȚI APLICA CE AI ÎNVĂȚAT

III **Scrie, pe o pagină separată, o compunere de 20-25 de rânduri în care să demonstrezi că textul de mai sus este o creație lirică.**

În redactarea compunerii:

- vei prezenta trăsăturile generale ale unei opere lirice;
- vei ilustra pe text trăsăturile identificate;
- vei preciza tema și compoziția textului;
- vei identifica mărcile gramaticale ale eului liric;
- vei prezenta figurile de stil și imaginile artistice prin care se exprimă sentimentele eului liric;
- vei respecta normele de ortografie și de punctuație.

(30 de puncte)

REFLECTEAZĂ

IV

1. Acordă un calificativ profesorului care a întocmit testul, în funcție de cât de mult ți-au plăcut subiectele!

☺ | 😐 | ☹

2. Acordă-ți un calificativ și o notă corespunzătoare acestuia pentru corectitudinea rezolvării cerințelor.

☺ | 😐 | ☹

Scanned with OKEN Scanner

Test de evaluare (3)

Școala .....
Localitatea.....
Numele .....
Prenumele.....
Data .....
Nota obținută .....
Semnătura profesorului .....
Semnătura părintelui .....

- Ai de rezolvat trei exerciții care îți vor oferi ocazia să folosești ce ai învățat și ce știi din experiența ta de lectură și de viață. Citește cu atenție fiecare subiect și scrie rezolvarea conform cerințelor indicate.
- Vei primi un punct din oficiu.
- Nu uita de subiectul al IV-lea. Părerea ta contează!
- Mult succes!

DEMONSTREAZĂ CE ȘTII

I

Citește cu atenție următorul text:

De la fereastra lui, Enric, în fiecare seară privea nemărginirile cerului, așteptând să vadă ploaia de artificii, jocul nebun de rachete, pulberea măruntă și impalpabilă care umple aerul și nu cade nicăierea, firele de beteală care se urzesc ca o mreajă și apoi se desfac; și ochii lui se umpleau de visuri și sufletul lui veșnic avântat se umplea de o melancolie fără de margini, vrând să scape și el și să se amestece mai curând în oceanul acesta luminos, spre care râvnea de atâta vreme.

Ușoară ca o estompă, seara întuneca vârfurile copacilor, dezlega umbrele din ramuri și le împrăștia pe drumuri, ștergea contururile florilor, amesteca laolaltă culorile.

Sus, întâile licăriri sfioase se arătau, mare și orbitor luceafărul apărea, scânteietoare constelațiile își arătau punctele lor de foc în locul obișnuit, imens șerpuitorul drum al robilor se strecura printre norodul de sori, de luceferi și de stele, brăzdând tăria și apoi, după cele mari și scăpărătoare, sfioase se arătau și cele mai mici, și cele mai mărunte, și toată pulberea de diamant a celor de-abia văzute, și tot praful stelar al celor de-abia bănuite. [...]

Tăcut se cumpănea universul cu miile-i de astre deasupra căsuței lui.

(Dimitrie Anghel, *Culegătorul de stele căzătoare*)

I.1. Redactează, pe baza textului, răspunsuri la următoarele cerințe:

1. Precizează numele personajului principal.

.....

Scanned with OKEN Scanner

2. Numește tipurile de imagini artistice existente în structura *așteptând să vadă ploaia de artificii, jocul nebun de rachete, pulberea măruntă și impalpabilă care umple aerul.*

.....

.....

3. Selectează o structură care surprinde starea sufletească a personajului.

.....

4. Transcrie o sintagmă în care există o metaforă. Explic-o, în 3-4 rânduri.

.....

.....

.....

.....

5. Scrie într-o propoziție ideea principală a fragmentului.

.....

(20 de puncte)

I.2. Citește fiecare dintre următoarele afirmații și încercuiește litera A, dacă o consideri adevărată, iar dacă o consideri greșită, litera G, și scrie, în spațiul punctat, afirmația corectă:

1. A G Cuvântul *nemărginire* înseamnă *infinit.*

.....

2. A G Sinonimul cuvântului *impalpabilă* este *minusculă.*

.....

3. A G În cuvântul *ploaia*, există un triftong.

.....

4. A G Cuvântul *rachete* are 7 litere și 6 sunete.

.....

5. A G Cuvântul *întâile* conține un diftong.

.....

6. A G Antonimul cuvântului *seară* este *amiază.*

.....

7. A G Sinonimul cuvântului *a râvni* este *a dori.*

.....

8. A G Cuvântul *lui* (*de la fereastra lui*) este articol hotărât.

.....

9. A G Cuvântul *sfioase* s-a format prin derivare.

.....

10. A G În enunțul *așteptând să vadă ploaia de artificii, jocul nebun de rachete, pulberea măruntă și impalpabilă*, virgula are rol de coordonare prin juxtapunere.

.....

(30 de puncte)

Scanned with OKEN Scanner

DEMONSTREAZĂ CĂ POȚI SĂ SCRII

II **Imaginează-ți că ești în locul lui Enric. Scrie un text de 6-8 rânduri, în care să prezinți trăirile tale din acel moment:**

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

(10 puncte)

DEMONSTREAZĂ CĂ POȚI APLICA CE AI ÎNVĂȚAT

III **Scrie, pe o foaie separată, un text de o pagină în care să prezinți rolul descrierii în textul de mai sus.**

În redactarea compunerii:

- vei încadra textul într-unul dintre genurile literare învățate;
- vei prezenta două caracteristici ale descrierii;
- vei prezenta figurile de stil și imaginile artistice prin care se exprimă sentimentele personajului;
- vei respecta normele de ortografie și de punctuație.

(30 de puncte)

REFLECTEAZĂ

IV

1. Acordă un calificativ profesorului care a întocmit testul, în funcție de cât de mult ți-au plăcut subiectele!

☺ | 😐 | ☹

2. Acordă-ți un calificativ și o notă corespunzătoare acestuia pentru corectitudinea rezolvării cerințelor.

☺ | 😐 | ☹

Scanned with OKEN Scanner

Test de evaluare (4)

Școala .....
Localitatea .....
Numele .....
Prenumele .....
Data .....
Nota obținută .....
Semnătura profesorului .....
Semnătura părintelui .....

- Ai de rezolvat trei exerciții care îți vor oferi ocazia să folosești ce ai învățat și ce știi din experiența ta de lectură și de viață. Citește cu atenție fiecare subiect și scrie rezolvarea conform cerințelor indicate.
- Vei primi un punct din oficiu.
- Nu uita de subiectul al IV-lea. Părerea ta contează!
- Mult succes!

DEMONSTREAZĂ CE ȘTII

I

Citește cu atenție următorul text:

Când am cunoscut-o, eram tânăr de tot, abia intrasem la Facultatea de Litere. Aveam toate defectele tinereții. Mă credeam frumos și întârziam bucuros la oglindă, unde îmi variam mereu pozele, printre care buza răsfrântă mi se părea un semn sigur de distincție. Îmi schimbam hainele de mai multe ori pe zi, mă pudram și dădeam chiar cu roșu. Mă comparam cu ceilalți studenți, mă găseam cel mai bine și, în dragoste, succesele mele mi se păreau indiscutabile. Totuși, până atunci, aventurile fuseseră foarte vagi. O timiditate dezastruoasă mă oprea să fac primul pas, să îndrăznesc să mă apropii de o fată fără recomandație prealabilă și îndelungi preliminarii, timiditate care – vedeam cu ciudă – îmi întârzia planurile, însă în același timp mă și consola: puneam pe seama ei singurătatea mea. Dar am izbutit cu încetul să am cunoștințe. Vorbeam cu toate fetele urâte. Curios, ca să intru în vorbă cu ele, nu simțeam nicio emoție. Voiam să fiu încântat cu orice preț, și la început n-am băgat de seamă că, în definitiv, eram tot așa de singur.

(Anton Holban, *O moarte care nu dovedește nimic*)

Dicționar: *distincție, s.f.*, finețe, eleganță în înfățișare și în comportament.

Scanned with OKEN Scanner

I.1. Redactează, pe baza textului, răspunsuri la următoarele cerințe:

1. Precizează ocupația personajului.

.....

.....

2. Numește tipul de narator existent în text.

.....

.....

3. Selectează un enunț de 6-7 cuvinte, în care personajul își exprimă părerea despre propria persoană.

.....

.....

4. Precizează motivul pentru care nu se putea apropia de vreo fată.

.....

.....

.....

.....

5. Explică, în 3-4 rânduri, semnificația enunțului *Voiam să fiu încântat cu orice preț, și la început n-am băgat de seamă că, în definitiv, eram tot așa de singur.*

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

(20 de puncte)

I.2. Citește fiecare dintre următoarele afirmații și încercuiește litera A, dacă o consideri adevărată, iar dacă o consideri greșită, litera G și scrie, în spațiul punctat, afirmația corectă:

1. A G Cuvântul *eram* este bisilabic.
2. A G Cuvintele *tinerețe* și *bucuros* s-au format prin derivare cu sufixe diminutivale.
3. A G Cuvântul *timiditate* face parte din familia lexicală a cuvântului *timid.*
4. A G Cuvântul *dezastruos* s-a format prin derivare cu prefix.
5. A G Cuvintele *preliminarii* și (*a*) *consola* sunt neologisme.
6. A G Sinonimul cuvântului *preliminarii* este *pregătiri.*
7. A G Sinonimul verbului *a consola* este *a compătimi.*
8. A G Verbul *a fi* (*eram tânăr*) are valoare copulativă.
9. A G Structura *n-am băgat de seamă* formează o locuțiune verbală.
10. A G Substantivul din fraza *am izbutit cu încetul să am cunoștințe...* este în cazul nominativ.

(30 de puncte)

Scanned with OKEN Scanner

DEMONSTREAZĂ CĂ POȚI SĂ SCRII

II **Probabil ai avut până acum un moment în care, privindu-te în oglindă, te-au surprins anumite trăsături. Scrie un text de 8-10 rânduri, în care să descrii „întâlnirea" ta cu oglinda:**

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

DEMONSTREAZĂ CĂ POȚI APLICA CE AI ÎNVĂȚAT

III **Scrie, pe o foaie separată, un text de 20-25 de rânduri în care să caracterizezi personajul din acest fragment. În realizarea caracterizării, vei avea în vedere următoarele repere:**

- precizarea mijloacelor de caracterizare;
- identificarea elementelor de portret fizic;
- identificarea elementelor de portret moral;
- exprimarea unui punct de vedere privind personajul;
- respectarea normelor ortografice și de punctuație.

(30 de puncte)

REFLECTEAZĂ

IV

1. Acordă un calificativ profesorului care a întocmit testul, în funcție de cât de mult ți-au plăcut subiectele!

☺ | 😐 | ☹

2. Acordă-ți un calificativ și o notă corespunzătoare acestuia pentru corectitudinea rezolvării cerințelor.

☺ | 😐 | ☹

Scanned with OKEN Scanner

Test de evaluare (5)

Școala .....
Localitatea.....
Numele .....
Prenumele.....
Data .....
Nota obținută .....
Semnătura profesorului .....
Semnătura părintelui .....

- Ai de rezolvat trei exerciții care îți vor oferi ocazia să folosești ce ai învățat și ce știi din experiența ta de lectură și de viață. Citește cu atenție fiecare subiect și scrie rezolvarea conform cerințelor indicate.
- Vei primi un punct din oficiu.
- Nu uita de subiectul al IV-lea. Părerea ta contează!
- Mult succes!

DEMONSTREAZĂ CE ȘTII

I

Citește cu atenție următorul text:

Tocmai când scoaseră pânile din traiste, iaca un al treilea drumeț, necunoscut, îi ajunge din urmă și se oprește lângă dânșii, dându-le ziua bună. Apoi se roagă să-i deie și lui ceva de mâncare, căci e tare flămând și n-are nimica merinde la dânsul, nici de unde cumpăra.

— Poftim, om bun, de-i ospăta împreună cu noi, ziseră cei doi drumeți călătorului străin; căci mila Domnului! unde mănâncă doi mai poate mânca și al treilea.

(Ion Creangă, *Cinci pâni*)

I.1. Redactează, pe baza textului, răspunsuri la următoarele cerințe:

1. (4p) Transcrie din textul dat două cuvinte care conțin diftongi și două cuvinte care conțin hiat.

.....
.....

2. (4p) Precizează numărul de sunete și numărul de litere pentru fiecare dintre următoarele cuvinte:

căci ..... *cinci* .....

drumeț ..... *călătorului* .....

Scanned with OKEN Scanner

3. (4p) Desparte în silabe următoarele cuvinte, precizând regulile pe care le-ai aplicat:
scoaseră .....
treilea .....

4. (4p) Scrie câte un sinonim contextual pentru cuvintele:
drumeț ..... *străin* .....
mila ..... *flămând* .....

5. (4p) Construiește câte un enunț cu omonime ale următoarelor cuvinte din text:
urmă .....
unde .....

6. (4p) Precizează valoarea morfologică a cuvântului *lui* din propoziția *să-i deie și lui ceva de mâncare.*
.....
.....

7. (4p) Alcătuiește o propoziție în care cuvântul *lui* să fie folosit cu valoare morfologică diferită de cea din text.
.....
.....

8. (4p) Precizează cazul următoarelor cuvinte din primul enunț:
pânile ..... *al treilea* .....
traiste ..... *dânșii* .....

9. (4p) Scrie funcția sintactică a cuvintelor indicate din propoziția: *Apoi se roagă să-i deie și lui ceva de mâncare, căci e tare flămând și n-are nimica merinde la dânsul, nici de unde cumpăra:*
se roagă ..... *lui* .....
merinde ..... *dânsul* .....

(36 de puncte)

I.2.

1. (2p) Scrie ideea principală din textul dat.
.....
.....

2. (2p) Precizează numărul personajelor din text.
.....
.....

3. (2p) Precizează atitudinea față de călătorul străin.
.....
.....

4. (2p) Transcrie o formulă de adresare.
.....
.....

5. (4p) Numește modurile de expunere prezente în text.
.....
.....

(12 puncte)

Scanned with OKEN Scanner

DEMONSTREAZĂ CĂ POȚI SĂ SCRII

II **Descrie, în 6-8 rânduri, portretul unui om bun, așa cum ți-l imaginezi:**

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

(10 puncte)

DEMONSTREAZĂ CĂ POȚI APLICA CE AI ÎNVĂȚAT

III **Scrie, pe o foaie separată, o compunere de una-două pagini, în care să argumentezi că un text studiat aparține genului epic.**

În redactarea compunerii, vei avea în vedere:

- precizarea a patru caracteristici ale genului epic;
- exemplificarea acestor caracteristici pe baza textului citat;
- caracterizarea succintă a personajelor.
- evidențierea modurilor de expunere.
- respectarea normelor de exprimare corectă, de ortografie și de punctuație.

Notă! Respectarea, în lucrare, a ordinii cerințelor de mai sus nu este obligatorie. Vei primi **16 puncte** pentru conținut (câte 4p. pentru rezolvarea corectă și completă a fiecărei cerințe), iar pentru redactare vei primi **16 puncte** (unitatea compoziției – 2p.; coerența textului – 3p.; registrul de comunicare, stilul și vocabularul adecvate conținutului – 3p.; ortografia – 3p.; punctuația – 2p.; așezarea corectă a textului în pagină, lizibilitatea – 3p.).

În vederea acordării punctajului pentru redactare, compunerea trebuie să aibă cel puțin o pagină sau echivalentul a 25-30 de rânduri scrise. Din oficiu – 10p.

(32 de puncte)

REFLECTEAZĂ

IV

1. Acordă un calificativ profesorului care a întocmit testul, în funcție de cât de mult ți-au plăcut subiectele!

☺ | 😐 | ☹

2. Acordă-ți un calificativ și o notă corespunzătoare acestuia pentru corectitudinea rezolvării cerințelor.

☺ | 😐 | ☹

Scanned with OKEN Scanner

Teză. Sugestii

Te pregătești pentru teză!

Teza este un moment important al evaluării muncii din acest semestru, fiind, în același timp, o treaptă în pregătirea ta.
Ai emoții? E normal să fii emoționat, dar e bine să înveți cum să le stăpânești. Cum poți face asta? Nu e prea complicat... Iată câțiva pași pe care te sfătuim să-i urmezi:

I Înainte de teză

- Citește programa pentru teză și află care sunt conținuturile pe care trebuie să le pregătești.
- Inventariază conținuturile din acest semestru, completând următorul tabel:

Știu foarte bine	*Mai am de învățat*	*Știu foarte puțin*
.....	.....	.....
.....	.....	.....
.....	.....	.....

- Stabilește-ți, cu cel puțin două săptămâni înainte, un grafic al recapitulărilor și notează în tabel:

Conținuturi de recapitulat	*Termen stabilit (data)*	*Neclarități*
Ex.: fonetică: despărțirea cuvintelor în silabe, corespondența sunet-literă; grupurile de sunete, diftong, triftong, hiat.	.....	.....
	.....	.....
	.....	.....
	.....	.....

- Pe baza acestui model, completează tabelul de mai jos, incluzând toate conținuturile din programa semestrului I. În acest fel, îți vei putea planifica riguros pregătirea pentru teză!

Conținuturi de recapitulat	*Termen stabilit (data)*	*Neclarități*
.....	.....	.....
.....	.....	.....
.....	.....	.....
.....	.....	.....
.....	.....	.....

Scanned with OKEN Scanner

- Studiază structura subiectului pentru teză, observând numărul subiectelor și tipurile de cerințe: vei primi un text la prima vedere, pe baza căruia vor fi formulate 5 cerințe de limba română (A) și 4 cerințe de înțelegerea textului (B). Aceste 9 cerințe constituie primul subiect care este notat, de obicei, cu 60 de puncte. Al doilea subiect cuprinde o cerință care poate fi formulată fie pe baza textului citat, fie pe baza unui text studiat la clasă, fiind notat, de obicei, cu 30 de puncte.
  Din oficiu, vei primi 10 puncte.
  Nota se calculează prin împărțirea punctajului total obținut la 10 (de exemplu, dacă obții 98 de puncte, nota va fi 9.80).
- E bine să știi că la subiectul al II-lea, nu vei fi depunctat pentru depășirea numărului de rânduri indicat; poți scrie mai mult, cu condiția de a nu te abate de la temă și de a te încadra în timpul de lucru stabilit.
- Pregătește-ți instrumentele de scris necesare, pe care să le iei cu tine la teză.

II În timpul tezei

- Ascultă cu atenție indicațiile de completare a foii de teză, pe care ți le oferă profesorul. În cazul unor neînțelegeri, cere explicații suplimentare.
- După primirea subiectului de teză, citește cu răbdare cerințele; astfel vei reuși să te eliberezi de emoții și să te concentrezi doar asupra rezolvării subiectului.
- Dozează-ți timpul cu atenție! În acest sens, sugestiile oferite în paginile următoare ale ghidului, pentru fiecare tip de subiect, îți vor fi de ajutor.
- Nu intra în panică dacă, pe moment, nu îți aduci aminte unele detalii.
- Acordă atenție aspectului lucrării: scris îngrijit, lizibil, corect, fără ștersături.
- Nu e permis să folosești pastă corectoare; dacă ai greșit, pune între paranteze și taie cu o singură linie.
- La final, recitește ce ai scris, făcând micile corecturi necesare.

III După teză

- Relaxează-te!
- Discută apoi cu profesoara/ profesorul de la clasă și calculează punctajul pe care crezi că l-ai obținut. În acest fel, îți vei exersa deprinderile de autoevaluare.
- Pentru o autoevaluare corectă la subiectul al II-lea, asigură-te că ai tratat toate reperele indicate.

Scanned with OKEN Scanner

SUGESTII METODOLOGICE GENERALE
pentru rezolvarea fiecărui tip de subiect

Subiectul I.A

1. Observă că toate cele cinci cerințe vizează verificarea cunoștințelor de: fonetică, vocabular, morfologie și sintaxă.
2. Fiecare cerință are același punctaj, de obicei, câte 6 puncte.
3. Citește cu atenție conținutul fiecărei cerințe.
4. Pentru a te încadra în timpul total de lucru, este indicat să nu depășești 10 minute la rezolvarea celor cinci cerințe de la punctul **I.A.**

Subiectul I.B

1. Recitește textul dat în întregime pentru a înțelege sensul global al acestuia.
2. Selectează informațiile din text, necesare rezolvării corecte a fiecărei cerințe.
3. Aplică atent cunoștințele de teorie literară dobândite prin studiul unor texte similare, aparținând genului literar în care se încadrează textul dat.
4. Exprimă-ți opinia asupra textului sau comentează un fragment indicat cu originalitate, păstrându-te însă în limitele mesajului susținut de textul dat.
5. Pentru a te încadra în timpul total de lucru, este indicat să nu depășești 15 minute la rezolvarea celor patru cerințe de la punctul **I.B.**

Subiectul al II-lea

1. Asigură-te că ai identificat corect opera literară la care trebuie să faci referire.
2. Citește cu atenție reperele care te orientează în alcătuirea compunerii; este bine să știi că aceste repere se regăsesc în baremul de corectare a lucrării.
3. Observă că punctajul pentru acest subiect este împărțit astfel:
   - **16 puncte** pentru conținut (**ce scrii**), cele patru repere fiind notate în mod egal, cu câte 4 puncte;
   - **14 puncte** pentru redactare (**cum scrii**), ceea ce înseamnă că trebuie să acorzi atenție exprimării, ortografiei, punctuației, lizibilității, așezării textului în pagină etc.
4. Respectă precizările referitoare la numărul de rânduri pe care trebuie să le aibă compunerea ta. Este totuși bine să-ți amintești că nu vei fi depunctat pentru depășirea numărului de rânduri indicat: poți scrie mai mult, cu condiția de a nu te abate de la temă și de a te încadra în timpul de lucru stabilit.
5. Nu uita că punctajul pentru redactare se acordă numai dacă ai scris numărul minim de rânduri precizate.

Scanned with OKEN Scanner

SUGESTII DE REZOLVARE PENTRU TEZĂ

Varianta 1

- **Toate subiectele sunt obligatorii.**
- **Timpul efectiv de lucru este de două ore. Se acordă 10 puncte din oficiu.**

Subiectul I (60 de puncte)

Citește cu atenție textul dat. Scrie, pe foaia de teză, răspunsul pentru fiecare dintre cerințele de mai jos:

E cald și lângă trunchiuri umbra treptat se face tot mai mică,
Văzduhul tot nu se-nfioară de niciun zbor de rândunică.
Și doar furnicile de-aleargă acuma fără de hodină,
Mărgele negre sămănate pe drumuri albe de lumină.

În straturi florile-s trudite; un crin din când în când se-ndoaie
Și lung privește-n sus, să vadă: nu se purcede-un nor de ploaie?
Dar întristat în țărnă iarăși își frânge trupul zvelt în două...
Ce n-ar da florile să aibă acum măcar un strop de rouă!

(Dimitrie Anghel, *Amiază*)

Sugestii de rezolvare

A. Limba română (30 de puncte)

Cerințe	Sugestii de rezolvare
1. Precizează numărul de litere și numărul de sunete din următoarele cuvinte: *treptat, trunchiuri, mărgele.* **6 puncte**	• Pentru a preciza numărul de litere și de sunete dintr-un cuvânt, ține cont de faptul că, în limba română, în majoritatea situațiilor, o literă notează un sunet. • Nu uita că în fiecare silabă există o vocală și numai una! • Acolo unde întâlnești grupurile *ce, ci, ge, gi, che, chi, ghe, ghi* este preferabil să desparți întâi cuvintele în silabe. Astfel vei putea identifica vocala și, în funcție de aceasta, vei putea stabili exact câte sunete notează grupurile enumerate anterior. De exemplu: */ci/-/re/-/șe/* = 6 litere, 6 sunete; */cea/-/pă/* = 5 litere, 4 sunete.
2. Precizează mijlocul intern de îmbogățire a vocabularului prin care s-au format cuvintele: *niciun, lung, a (se) întrista.* **6 puncte**	• Mijloacele interne de îmbogățire a vocabularului sunt: derivarea, compunerea și conversiunea (schimbarea valorii gramaticale). • Cuvintele derivate au în structura lor, în mod obligatoriu, sufix sau/ și prefix, care sunt adăugate cuvântului de bază. De exemplu: *tânăr – tinerețe – (a) întineri.* • Cuvintele obținute prin compunere se observă ușor, deoarece sunt formate din două sau mai multe cuvinte: *cu + minte = cuminte.* • Conversiunea (schimbarea valorii/ categoriei gramaticale) înseamnă trecerea, în anumite condiții, a unei părți de vorbire în altă parte de vorbire.

Scanned with OKEN Scanner

- De exemplu: *Lacul <u>adânc</u> mă sperie/ Lacurile <u>adânci</u>* (cuvântul *adânc* este **adjectiv**: determină substantivul, e flexibil, se acordă cu el în gen, număr și caz. În propozițiile *Copilul doarme <u>adânc</u>/ Copiii dorm <u>adânc</u>*, cuvântul *adânc* este **adverb**, parte de vorbire neflexibilă, care determină un verb predicativ.

3. Scrie sinonimul potrivit pentru fiecare dintre cuvintele: *treptat*, *trudite*, *a privi*.

6 puncte

- Sinonimele sunt cuvinte cu formă diferită și sens identic sau asemănător. De exemplu: *trist = supărat, posomorât, îndurerat.*
- Sensul sinonimelor depinde adesea de context. De exemplu: *iute = aspru, isteț, nervos, pișcător. Copil iute (la fugă)/ Copil iute (la minte)/ Om iute (din fire)/ Ardeiul este iute.*

4. Stabilește valoarea morfologică a cuvintelor subliniate: *<u>e</u> cald*; *nu <u>se</u>-nfioară*; *de niciun <u>zbor</u>*.

6 puncte

- Fii atent/ atentă și nu confunda valoarea morfologică – adică partea de vorbire, cu valoarea sintactică – adică partea de propoziție.
- Stabilirea valorii morfologice presupune identificarea corectă a acesteia dintre cele 10 părți de vorbire: 6 părți de vorbire flexibile (substantiv, articol, adjectiv, pronume, numeral, verb) și 4 părți de vorbire neflexibile (adverb, prepoziție, conjuncție, interjecție).
- Ai învățat că adjectivele pot fi *propriu-zise* sau *provenite din altă parte de vorbire*. Folosește această clasificare în precizarea valorii morfologice a adjectivului!
- Deoarece fiecare parte de vorbire cunoaște mai multe subclasificări, nu este suficient să scrii doar substantiv, pronume, numeral etc., ci trebuie să precizezi tipul de substantiv, pronume, numeral etc.
- De exemplu, pronume personal, pronume reflexiv; substantiv comun, substantiv propriu etc.
- Verbul *a fi* poate avea valoare predicativă, copulativă sau auxiliară. Fii atent/ atentă la identificarea completă a valorii morfologice!

5. Precizează funcția sintactică a cuvintelor din propoziția: *...nu se purcede-un nor de ploaie?*

6 puncte

- Pentru stabilirea corectă a funcției sintactice, mai întâi, identifică subiectul și predicatul propoziției (cine? ce face?).
- Pentru părțile secundare de propoziție, este absolut necesar să identifici corect termenul regent. Pentru aceasta, ajută-te de întrebări și de legătura de sens care se creează între cuvinte.
- **Reține! Ca regulă generală:**

⇨ orice cuvânt care determină un substantiv sau un înlocuitor al acestuia are întotdeauna funcția sintactică de **atribut**.

⇨ orice cuvânt care determină un verb, adverb, adjectiv sau interjecție are întotdeauna funcția sintactică de **complement**.

- După ce ai identificat corect funcția sintactică de bază, trebuie să mai parcurgi o etapă și să stabilești tipul de atribut sau de complement.

De exemplu, în versul *Văzduhul tot nu se-nfioară de niciun zbor <u>de rândunică</u>*, cuvântul subliniat are funcția sintactică de atribut, fiindcă determină un substantiv; atributul este unul substantival, fiindcă este exprimat prin substantiv și prepozițional, fiind precedat de prepoziția *de*.

Scanned with OKEN Scanner

B. Înțelegerea textului (30 de puncte)

6. Numește modul de expunere folosit în textul citat.

6 puncte

- Amintește-ți care sunt modurile de expunere: narațiunea, descrierea, dialogul, monologul.
- Identifică specia literară în care se încadrează textul (pastel).
- Gândește-te care este modul de expunere folosit într-un pastel: descrierea.
- Într-o descriere, se observă un număr mare de imagini artistice (preponderent vizuale) și de figuri de stil.
- Dintre părțile de vorbire, se remarcă, în special, substantivele și adjectivele, limbajul fiind plastic.

7. Transcrie un enunț care conține o personificare.

6 puncte

- Personificarea este figura de stil care atribuie obiectelor, unor abstracțiuni sau ființelor necuvântătoare însușiri și manifestări specifice omului. De exemplu: *Se joacă lumina amiezii/ În prunii cu frunza săracă.* În acest context, luminii i se atribuie un „comportament" uman.

8. Explică semnificația versului *Mărgele negre sămănate pe drumuri albe de lumină.*

6 puncte

- Semnificația unui vers sau a unui fragment din text presupune relaționarea cu mesajul întregului text. De aceea, pentru a putea da un răspuns corect, citește cu atenție întregul text. Fii atent/atentă la prezența figurilor de stil/ a imaginilor artistice!
- După ce ai identificat figurile de stil/ imaginile artistice din versurile date, explică semnificația acestora.
- De exemplu, în structura *în straturi florile-s trudite,* se creează o imagine vizuală aparținând planului terestru; aceasta surprinde starea florilor/ a grădinii provocată de căldura puternică. Epitetul personificator *trudite* accentuează impresia de moleșeală.

9. Exprimă-ți opinia, în 5-8 rânduri, despre sentimentele eului poetic transmise în acest text.

12 puncte

- Exprimarea opiniei presupune o privire personală, originală asupra textului și identificarea a cel puțin unu-două argumente extrase din text care să exemplifice și să susțină opinia formulată. Poți folosi citate care să ilustreze afirmațiile tale.
- Selectează figurile de stil/ imaginile artistice cele mai sugestive în privința sentimentelor și trăirilor eului poetic.
- Acordă atenție logicii exprimării! Formulează, mai întâi, opinia despre subiectul cerut, apoi susține această opinie cu unu-două argumente ilustrate cu citate din text. Încheie printr-o concluzie succintă și clară.

Subiectul al II-lea (30 de puncte)

Alege o operă literară studiată în acest semestru. Scrie o compunere de 15-20 de rânduri, în care *să motivezi faptul că această operă literară aparține genului epic.*

În redactarea compunerii, vei avea în vedere:

- precizarea a două caracteristici ale genului epic;
- exemplificarea acestor caracteristici, pe baza operei alese;
- prezentarea subiectului, prin referire la cel puțin două momente ale acestuia sau la două secvențe reprezentative;

Scanned with OKEN Scanner

- prezentarea sumară a unui personaj, punând în evidenţă semnificaţia comportamentului acestuia.

Notă! Respectarea, în lucrare, a ordinii cerinţelor nu este obligatorie. Vei primi **16 puncte** pentru conţinut (câte patru puncte pentru fiecare cerinţă rezolvată) şi **14 puncte** pentru redactare (*coerenţa textului* – 3p.; *registrul de comunicare, stilul şi vocabularul adecvate conţinutului* – 3p.; *ortografia* – 3p.; *punctuaţia* – 3p.; *aşezarea corectă a textului în pagină, lizibilitatea* – 3p.).

În vederea acordării punctajului pentru redactare, compunerea trebuie să aibă cel puţin 15 rânduri scrise.

Sugestii de rezolvare

Compunerea ta trebuie să conţină cele trei părţi: introducere, cuprins şi încheiere.

În introducere:
- precizează autorul şi titlul operei alese;
- încadrează opera în genul literar indicat (formulează ipoteza);
- stabileşte tema textului.

În cuprins:
- tratează detaliat fiecare dintre cele patru repere date;
- numeşte două caracteristici ale genului epic:
  - gândurile, ideile şi sentimentele autorului sunt exprimate în mod indirect;
  - există acţiune plasată în timp şi spaţiu şi săvârşită de personaje;
  - întâmplările sunt relatate de către un narator, prin îmbinarea modurilor de expunere.
- alege cele mai semnificative exemple din text pentru a ilustra trăsăturile genului epic numite;
- prezintă subiectul operei, precizând cel puţin două dintre momente, într-un mod concis, coerent şi logic;
- alege un personaj din operă pentru a-l prezenta sumar:
  - precizează rolul personajului în text;
  - numeşte două mijloace de caracterizare a acestuia;
  - numeşte două trăsături ale personajului şi ilustrează-le cu exemple semnificative din text;
  - evidenţiază semnificaţia comportamentului acestuia în relaţia cu celelalte personaje ale textului.

În încheiere:
- poţi formula într-o frază mesajul textului şi să explici titlul textului;
- reia trăsăturile genului epic, integrându-le într-un enunţ care să reprezinte concluzia compunerii tale.

Nu uita!
- punctajul pentru redactare îl obţii doar dacă te încadrezi în limita minimă de spaţiu;
- pentru depăşirea numărului de rânduri, nu vei fi depunctat, aşadar, poţi scrie mai mult, dar să te încadrezi în subiect, să nu scrii lucruri irelevante pentru tema dată;
- organizează textul în paragrafe şi alineate;
- reciteşte textul pentru a corecta eventualele greşeli de ortografie şi de punctuaţie;

Scanned with OKEN Scanner

- exprimă-te clar, urmărind legătura între idei;
- folosește ghilimelele pentru fragmente citate;
- utilizează doar cuvinte al căror sens îl cunoști;
- scrie ordonat, îngrijit, fără ștersături.

SUGESTII DE REZOLVARE PENTRU TEZĂ

Varianta 2

- **Toate subiectele sunt obligatorii.**
- **Timpul efectiv de lucru este de două ore. Se acordă 10 puncte din oficiu.**

Subiectul I (60 de puncte)

Citește cu atenție textul dat. Scrie, pe foaia de teză, răspunsul pentru fiecare dintre cerințele de mai jos:

— Ioane, cată să nu dăm cinstea pe rușine și pacea pe gâlceavă!... Ai să pleci unde zic eu. Și Zaharia lui Gâtlan merge cu tine. Luca Moșneagu, megieșul nostru, vă duce cu căruța cu doi cai ca niște zmei. Ia, mai bine, răpezi-te până la el de vezi, gata-i de drum? Că mâine des-dimineață, cu ajutorul Domnului, plecați.

— Nu mă duc, mamă, nu mă duc la Socola, măcar să mă omori! ziceam eu, plângând cu zece rânduri de lacrimi. Mai trăiesc ei oamenii și fără popie.

— Degeaba te mai sclifosești, Ioane, răspunse mama cu nepăsare! la mine nu se trec acestea... Pare-mi-se că știi tu moarea mea... Să nu mă faci, ia acuș, să ieu culeșerul din ocniță și să te dezmierd cât ești de mare! Apoi cheamă pe tata și-i zice hotărâtor:

— Spune-i și d-ta băietului, omule, ce se cuvine, ca să-și ia nădejdea și să-și caute de drum.

— Mai rămâne vorbă despre asta? zise tata posomorât. Are să urmeze cum știm noi, nu cum vrea el, că doar nu-i de capul său. Când m-ar bate numai atâta grijă, măi femeie, ce mi-ar fi? Dar eu mă lupt cu gândul cum să-i port de cheltuială, căci banii nu se culeg de la trunchi, ca surcelele. Și la iști vro șese, afară de dânsul, dacă rămân acasă, nu le mai trebuie nimica? Dar fiind el cel mai mare, norocul său; trebuie să căutăm a-l zburătăci, căci nu se știu zilele omului! Și poate vreodată să fie și el sprijin pentru ișialalți. Văzând eu că nu-i chip de stat împotriva părinților, începui a mă gândi la pornire, zicând în sine-mi cu amărăciune: Ce năcaz pe capul mieu! [...]

În sfârșit, ca să nu-mi uit vorba, toată noaptea cea dinainte de plecare, până s-au revărsat zorile, m-am frământat cu gândul, fel și chip, cum aș putea îndupleca pe mama să mă dea mai bine la mănăstire; și tocmai când eram hotărât a spune mamei acestea, iaca și soarele răsare, vestind o zi frumoasă, și Luca Moșneagu, însurățel de-al doilea, a cărui tânără nevastă avusese grijă să-l trezească la timp și să-l pregătească de pornire... se și aude strigând afară: „Gata sunteți? Haidem! că eu vă aștept cu caii înhămați“. [...]

Era dimineață, în ziua de Tăierea capului lui Ioan Botezătorul, când ieșeam din Humulești, și fetele și flăcăii, gătiți frumos, ca în zi de sărbătoare, foiau prin sat în toate părțile, cu bucurie zugrăvită pe fețe! Numai eu cu Zaharia, ghemuiți în căruța lui moș Luca, ne duceam surgun, dracului pomană, că mai bine n-oi putea zice.

— Rogu-te, mână mai tare, moș Luca, zic eu, să nu se mai uite satul ca la urs la noi! Luca Moșneagu, însă, mâna cum știa el, căci smârțoagele lui de cai erau vlăguiți din cale-afară, și slabi, și ogârjiți ca niște mâți de cei leșinați, nu zmei, cum zicea mama, care nu știa cum să mă urnească mai degrabă din casă.

Scanned with OKEN Scanner

— Fire-ar afurisit să fie cine a mai desființat și catihețiile cele, tocmai acum în vremea noastră! zise Zaharia lui Gâtlan, plin de năduh, după ce-am ieșit la drum, afară. Când să-ți petreci și tu tinerețea, apucă-te de cărturărie: parcă are omul zece vieți! Tot umblând noi din școală în școală, mai mult, ia, așa „de frunza frăsinelului", mâine poimâine avem să ne trezim niște babalâci gubavi și oftigoși numai buni de făcut popi, ieșiți din Socola.

— Ce zici dumneata, moș Luca, despre unele ca aceste?

— Ce să zic, dascăle Zaharia; știm noi cum ni-s formele? Eu trebuie să vă duc la locul hotărât, și, de-aici încolo, cum v-a sluji capul. Hi, căluții tatei, să ne întoarcem cât mai degrabă acasă!

Cum auzeam noi pe moș Luca pomenind cu drag de casă și când mai vedeam cum rămân satele și locurile frumoase în urmă, și tot altele necunoscute se înfățoșază înainte-ne, supărarea noastră creștea la culme! Pentru fiecare fântână, pârâu, vâlcică, dumbravă și alte locuri drăgălașe ce lăsam în urmă-ne scoteam câte-un suspin adânc din piepturile noastre! Și, după mintea ce-o aveam, ne-am fi întors înapoi chiar atunci, de nu eram dați în seama lui moș Luca, de care ne rușinam ca și de părinții noștri.

(Ion Creangă, *Amintiri din copilărie*)

Dicționar:

megieșul, s.m. – vecinul;
moarea, s.f. – felul de a fi al unui om supărăcios și manifestările lui;
culeșerul, s.n. – făcălețul;
ogârjit, adj. – slab de i se văd coastele;
gubav, adj. – slăbănog, bolnăvicios;
surgun/ surghiun, s.n. – exil.

Sugestii de rezolvare

A. Limba română (30 de puncte)

Cerințe	Sugestii de rezolvare
1. Subliniază diftongii și vocalele în hiat din următoarele cuvinte: *Zaharia, zmei, școală.* **6 puncte**	• Pentru a sublinia diftongii și vocalele în hiat, desparte mai întâi cuvintele în silabe. • Nu uita că diftongul este compus dintr-o vocală și o semivocală, prezente obligatoriu amândouă în aceeași silabă. De exemplu: /școa /-lă/; /zmei/. • Vocalele în hiat sunt alăturate, dar fac parte din silabe diferite. De exemplu: /Za/-/ha/-ri/-/a/.
2. Precizează câte un antonim potrivit cu sensul din text al cuvintelor *posomorât, afară, necunoscute.* **6 puncte**	• Antonimele sunt cuvinte cu formă diferită și sens opus. De exemplu: *posomorât – vesel, jovial; afară – înăuntru; necunoscute – cunoscute, familiare.* • Ele se pot obține și prin eliminarea prefixului: *necunoscute – cunoscute.* • Nu uita! Antonimul precizat de tine trebuie să respecte partea de vorbire a cuvântului dat.

Scanned with OKEN Scanner

3. Precizează mijlocul intern de îmbogățire a vocabularului prin care s-au format cuvintele: *însurățel, Botezătorul, (gătiți) frumos.*

6 puncte

- Mijloacele interne de îmbogățire a vocabularului sunt: derivarea, compunerea și schimbarea valorii gramaticale.
- Cuvintele derivate au în structura lor, în mod obligatoriu, sufix sau/ și prefix, care sunt adăugate cuvântului de bază. De exemplu: *însurat* + *el*; *Botez* + *tor*(*ul*).
- Nu uita! Sufixele diminutivale exprimă o apreciere afectivă din partea vorbitorului, având conotație afectivă sau ironică.
- Schimbarea valorii gramaticale presupune ca același cuvânt să aibă valori morfologice diferite în contexte de comunicare variate. De exemplu, adjectivul își schimbă valoarea morfologică în adverb dacă determină un verb, adverb, interjecție sau alt adjectiv: *cum gătiți? – frumos.*
- E indicat să precizezi cele două valori morfologice diferite pentru cuvântul obținut prin schimbarea valorii gramaticale: *frumos* – din adjectiv și-a schimbat valoarea gramaticală în adverb.

4. Stabilește valoarea morfologică a cuvintelor subliniate: *<u>înstrăinarea noastră</u> este <u>hotărâtă</u> cine știe pentru câtă vreme!*

6 puncte

- Fii atent/ atentă și nu confunda valoarea morfologică – adică partea de vorbire, cu valoarea sintactică – adică partea de propoziție.
- Stabilirea valorii morfologice presupune identificarea corectă a acesteia dintre cele 10 părți de vorbire: 6 părți de vorbire flexibile (substantiv, articol, adjectiv, pronume, numeral, verb) și 4 părți de vorbire neflexibile (adverb, prepoziție, conjuncție, interjecție).
- Substantivul este numele unui obiect (în mod generic) și se recunoaște prin posibilitatea acestuia de a fi numărat (*o înstrăinare – două înstrăinări*) și de a deveni termen regent pentru un adjectiv (*înstrăinarea definitivă*).
- Nu uita să precizezi denumirea completă a substantivului: de exemplu, *substantiv comun* sau *substantiv propriu.*
- Adjectivul pronominal posesiv *noastră* poate fi confundat cu pronumele posesiv. Pentru a evita această confuzie, reține că adjectivul posesiv înlocuiește doar numele posesorului, pe când pronumele posesiv este alcătuit din două cuvinte. De exemplu: *a noastră*, care înlocuiește atât numele obiectului posedat (*a*), cât și numele posesorului (*noastră*).
- Forma verbului la modul participiu poate avea atât valoare adjectivală, cât și valoare verbală. Când intră în structura predicatului nominal, are valoare adjectivală; când intră în structura predicatului verbal exprimat prin verb la diateza pasivă, are valoare verbală.

5. Stabilește cazul cuvintelor subliniate: *Spune-i și <u>d-ta</u> <u>băietului, omule</u>...*

6 puncte

- Pentru stabilirea corectă a cazului, trebuie, mai întâi, să identifici funcția sintactică. E indicat să identifici părțile principale de propoziție, deoarece astfel sensul propoziției devine mai clar: de exemplu, *spune d-ta*; deci, pronumele de politețe *d-ta* este subiect, fiind astfel în cazul nominativ.

Scanned with OKEN Scanner

- Pentru părțile secundare de propoziție, este absolut necesar să identifici corect termenul regent. Pentru aceasta, ajută-te de întrebări și de legătura de sens care se creează între cuvinte.

- **Reține! Ca regulă generală:**

⇨ orice cuvânt care determină un substantiv sau un înlocuitor al acestuia are întotdeauna funcția sintactică de **atribut**;

⇨ orice cuvânt care determină un verb, adverb, adjectiv sau interjecție are întotdeauna funcția sintactică de **complement**.

- Pentru a preciza funcția sintactică a cuvântului *băietului*, pune întrebarea *cui?* adresată cuvântului *spune*. Ca atare, cuvântul *băietului* determină verbul *spune*, deci este complement indirect în cazul dativ, deoarece întrebarea *cui?* este specifică doar cazului dativ.
- Cazul vocativ al cuvântului *omule* este indicat de forma specifică, de prezența virgulei care marchează separarea de restul propoziției, precum și de sensul de adresare directă.

B. Înțelegerea textului (30 de puncte)

6. Numește autorul și naratorul textului *Amintiri din copilărie.* **6 puncte**

- Autorul unui text este persoana reală care a scris textul, numele lui fiind dat, între paranteze, la finalul textului citat (ex.: Ion Creangă).
- Naratorul este „vocea" din text care povestește la persoana I sau la persoana a III-a. În textul dat, naratorul povestește la persoana I, fiind întruchipat de autor la vârsta adultului; în acestă operă naratorul este și personaj, Nică, autorul la vârsta copilăriei.

7. Precizează două trăsături care să justifice faptul că textul aparține unei opere epice. **6 puncte**

- Textul epic se recunoaște prin faptul că are un narator, personaje, acțiune, narațiunea; ca mod de expunere specific, se îmbină cu descrierea și dialogul.

8. Explică semnificația sintagmei *să nu se mai uite satul ca la urs la noi!* **6 puncte**

- Semnificația unei sintagme sau a unui fragment din text presupune relaționarea cu mesajul întregului text. De aceea, pentru a putea da un răspuns corect, citește cu atenție întregul text. Fii atent/ atentă la prezența figurilor de stil!

9. Exprimă-ți opinia, în 5-8 rânduri, despre atitudinea tatălui față de comportamentul băiatului. **12 puncte**

- Exprimarea opiniei presupune identificarea a cel puțin unu-două argumente extrase din text care să exemplifice și să susțină opinia formulată. Poți folosi citate care să ilustreze propriile afirmații.
- Acordă atenție logicii exprimării! Formulează, mai întâi, opinia despre subiectul cerut, apoi susține această opinie cu unu-două argumente ilustrate cu citate din text. Încheie printr-o concluzie succintă și clară.

Scanned with OKEN Scanner

Subiectul al II-lea (30 de puncte)

Scrie o compunere de 15-20 de rânduri, în care să caracterizezi personajul principal din textul dat la **Subiectul I**, *Amintiri din copilărie* de Ion Creangă.
În redactarea compunerii, vei avea în vedere:
- precizarea, însoțită de exemple, a două mijloace/ procedee de caracterizare existente în opera epică dată;
- numirea a două trăsături ale personajului pentru care ai optat;
- ilustrarea celor două trăsături, prin citate comentate sau prin referire la întâmplări/ la situații semnificative;
- prezentarea relației dintre personajul ales și un alt personaj al operei.

Notă! Respectarea, în lucrare, a ordinii cerințelor nu este obligatorie. Vei primi **16 puncte** pentru conținut (câte patru puncte pentru fiecare cerință rezolvată) și **14 puncte** pentru redactare (*coerența textului* – 3p.; *registrul de comunicare, stilul și vocabularul adecvate conținutului* – 3p.; *ortografia* – 3p.; *punctuația* – 3p.; *așezarea corectă a textului în pagină, lizibilitatea* – 3p.).
În vederea acordării punctajului pentru redactare, compunerea trebuie să aibă cel puțin 15 rânduri scrise.

Sugestii de rezolvare

Compunerea ta trebuie să conțină cele trei părți: introducere, cuprins și încheiere.
În introducere:
- precizează autorul și titlul operei alese;
- încadrează opera în genul și specia din care face parte;
- stabilește locul personajului în text: principal, secundar.

În cuprins:
- tratează detaliat fiecare dintre cele patru repere date;
- numește două procedee/ mijloace de caracterizare:
  - caracterizare directă: realizată de către alte personaje, de către narator, autocaracterizare; nu uita să dai citate semnificative!
  - caracterizare indirectă: trăsături reieșite din fapte, atitudini, limbaj;
- alege cele mai importante și semnificative trăsături ale personajului;
- rezumă și comentează secvențe semnificative care ilustrează trăsăturile personajului sau comentează atitudinile și limbajul acestuia;
- comentează detaliat relația personajului ales cu unul dintre personajele din text, în așa fel încât să ilustrezi trăsăturile numite de tine.

În încheiere:
- reia trăsăturile personajului, integrându-le într-un enunț care să exprime opinia personală despre personaj;
- poți face comparație cu alte personaje din opere literare studiate.

Nu uita!
- punctajul pentru redactare îl obții doar dacă te încadrezi în limita minimă de spațiu;
- organizează textul în paragrafe și alineate;
- recitește textul pentru a corecta eventualele greșeli;
- exprimă-te clar, urmărind legătura între idei;
- folosește ghilimelele pentru fragmente citate;
- utilizează doar cuvinte al căror sens îl cunoști;
- scrie ordonat, îngrijit, fără ștersături.

Scanned with OKEN Scanner

Varianta 3

- **Toate subiectele sunt obligatorii.**
- **Timpul efectiv de lucru este de două ore. Se acordă 10 puncte din oficiu.**

Subiectul I (60 de puncte)

Citește cu atenție textul dat. Scrie, pe foaia de teză, răspunsul pentru fiecare dintre cerințele de mai jos:

Nopți de veghe, nopți cu cerul
Limpede cum e cleștarul...
Umblă ziua alb ca varul
Cine v-a-nțeles misterul!

Albe nopți de insomnie,
Nopți de vis și doruri pline,
Mi-ați vrăjit, o, nopți senine,
Trista mea copilărie!

Și de-atuncea, nopți albastre,
Baldachinuri prinse-n stele,
Toate gândurile mele
Sunt la voi, sunt ale voastre...

Cu pleoapele deschise
Stau și astăzi lângă storuri,
Chinuit de-aceleași doruri,
Fermecat de-aceleași vise,

Până roșii prin perdele
Intră zorile și-anină
Fluturi palizi de lumină
De pereții casei mele...

(Șt.O. Iosif, *Nopți de veghe*)

Sugestii de rezolvare

A. Limba română (30 de puncte)

Cerințe	Sugestii de rezolvare
1. Precizează numărul de litere și numărul de sunete din următoarele cuvinte: *atuncea, chinuit, aceleași, cheamă.* **6 puncte**	• Pentru a preciza numărul de litere și de sunete dintr-un cuvânt, ține cont de faptul că, în limba română, în majoritatea situațiilor, o literă notează un sunet. • Nu uita că în fiecare silabă există o vocală și numai una! • Acolo unde întâlnești grupurile *ce, ci, ge, gi, che, chi, ghe, ghi*, este preferabil să desparți întâi cuvintele în silabe. Astfel vei putea identifica vocala și, în funcție de ea, vei putea stabili exact câte sunete notează grupurile enumerate anterior. De exemplu: */a/-/tun/-/cea/* = 7 litere, 6 sunete; */chi/-/nu/-/it/* = 7 litere, 6 sunete; */chea/-/mă/* = 6 litere, 4 sunete. • Observă că grupurile *ce, ci, ge, gi, che, chi, ghe, ghi* notează un număr variabil de sunete, în funcție de obligativitatea existenței unei vocale în silabă.

Scanned with OKEN Scanner

2. Scrie sinonimul potrivit pentru fiecare dintre cuvintele: (*aţi*) *vrăjit*, *chinuit*, *anină*.

6 puncte

- Sinonimele sunt cuvinte cu formă diferită şi sens identic sau asemănător. De exemplu: (*aţi*) *vrăjit* = (*aţi*) *fermecat*; *chinuit* = *frământat*, *măcinat*; *anină* = *atârnă*, *agaţă*.
- Deoarece sensul sinonimelor depinde adesea de context, nu uita să verifici dacă ai găsit sinonimul potrivit, introducându-l în context. De exemplu: *iute* = *rapid*, *picant* (*mers iute/ ardei iute*).

3. Alcătuieşte familia lexicală a cuvântului *vrăjit* (4 derivate), indicând cuvântul de bază şi radicalul acestei familii.

6 puncte

- Familia lexicală cuprinde toate cuvintele formate, de la un cuvânt de bază, prin derivare, compunere şi schimbare a valorii gramaticale. De exemplu: *vrăjit – vrajă*, *a vrăji*, *vrăjire*, *vrăjeală*, *vrăjitorie*, *vrăjitor*, *nevrăjit* etc.
- Ţine cont de faptul că în familia lexicală nu se includ variantele de feminin sau de plural ale aceluiaşi cuvânt şi nici întreaga conjugare a verbului! Deci nu vei putea introduce în lista cuvintelor derivate variantele: *vrăjită*, *vrăjesc*, *vrăjind*, *vrăjitoare*, *vrăjeli*, *vrăjitori*, *nevrăjiţi* etc.
- Cuvântul de bază este cuvântul de la care se formează întreaga familie lexicală.
- Radicalul sau rădăcina este grupul de litere care rămâne neschimbat în toate cuvintele familiei lexicale.

4. Alcătuieşte câte un exemplu în care cuvintele subliniate să aibă altă valoare morfologică decât cea din text: *cerul <u>limpede</u>*; *umblă <u>ziua</u> alb*; *trista <u>mea</u> copilărie*.

6 puncte

- Fii atent/ atentă şi nu confunda valoarea morfologică – adică partea de vorbire – cu valoarea sintactică – adică partea de propoziţie.
- Stabilirea valorii morfologice presupune identificarea corectă a acesteia dintre cele 10 părţi de vorbire: 6 părţi de vorbire flexibile (substantiv, articol, adjectiv, pronume, numeral, verb) şi 4 părţi de vorbire neflexibile (adverb, prepoziţie, conjuncţie, interjecţie).
- Ai învăţat că adjectivele arată o însuşire a unui substantiv sau a unui înlocuitor al acestuia. Ca să schimbi valoarea morfologică a unui adjectiv, poţi încerca să îl faci să determine un verb, transformându-l astfel în adverb. De exemplu: *Cerul <u>limpede</u> mă fascinează* (*limpede* = adjectiv); *Omul acesta vorbeşte <u>limpede</u> şi răspicat* (*limpede* = adverb).
- Cuvintele care denumesc noţiuni de timp (zi/ noapte, zilele săptămânii, anotimpurile etc.) pot fi uneori adverbe, alteori substantive. Fii atent/ atentă la sensul pe care îl exprimă. De exemplu: *El umblă <u>ziua</u>, de parcă ar dormi în picioare* (*ziua* = adverb); *<u>Ziua</u> mea favorită este cea în care se zăreşte curcubeul* (*ziua* = substantiv).
- Ai învăţat că anumite feluri de pronume pot deveni adjective pronominale, atunci când determină un substantiv sau un înlocuitor al acestuia, cu care se acordă în gen, număr şi caz. De exemplu: *Trista <u>mea</u> copilărie îmi apare în gânduri ca prin ceaţă* (*mea* = adjectiv pronominal posesiv).

  <u>A mea</u> a fost oare sau a altcuiva? (*a mea* = pronume posesiv).

Scanned with OKEN Scanner

5. Precizează funcția sintactică a cuvintelor subliniate: *Toate gândurile mele... sunt ale voastre.* **6 puncte**

- Pentru stabilirea corectă a funcției sintactice, mai întâi identifică subiectul și predicatul propoziției. De exemplu: *gândurile* = subiect.
- Pentru părțile secundare de propoziție, este absolut necesar să identifici corect termenul regent. Pentru aceasta, ajută-te de întrebări și de legătura de sens care se creează între cuvinte.
- **Reține! Ca regulă generală:**

⇨ orice cuvânt care determină un substantiv sau un înlocuitor al acestuia are întotdeauna funcția sintactică de **atribut**. De exemplu: Care gânduri? *Toate* = atribut adjectival.

⇨ orice cuvânt care determină un verb, adverb, adjectiv sau interjecție are întotdeauna funcția sintactică de **complement**.

⇨ când cuvântul determinat este un verb copulativ, atunci va forma predicat nominal împreună cu un nume predicativ. De exemplu: *Gândurile sunt ale voastre. Ale voastre* = nume predicativ.

B. Înțelegerea textului (30 de puncte)

6. Numește genul literar în care se încadrează textul dat (*Liniște* de Șt.O. Iosif) și formulează două argumente în sprijinul afirmației tale. **6 puncte**

- Cele trei genuri literare unanim recunoscute sunt: epic, liric și dramatic.
- Pentru a identifica genul literar în care se integrează un text, ține cont de următoarele aspecte:
  - intenția autorului (de a comunica direct trăiri, sentimente, idei sau de a prezenta fapte și întâmplări);
  - absența/ prezența personajelor;
  - modul de expunere dominant.

7. Transcrie un vers în care apare o repetiție și un vers în care apare o comparație. **6 puncte**

- Pentru a identifica figurile de stil, fii sigur/ sigură că știi specificul fiecăreia și, eventual, repetă-ți în minte definiția lor.
- Amintește-ți:

Repetiția este figura de stil care constă în folosirea aceluiași cuvânt sau grup de cuvinte de mai multe ori, în scopul de a sublinia o idee, un sentiment sau de a crea impresia că o acțiune durează un timp îndelungat. De exemplu: *Nopți de veghe, nopți cu cerul...*

Comparația este figura de stil care constă în realizarea unei asemănări expresive între două sau mai multe obiecte, ființe, împrejurări, însușiri etc. De exemplu: *Umblă ziua alb ca varul...*

- Recitește textul poeziei și fii atent/ atentă la identificarea corectă a figurii de stil cerute. Nu uita să transcrii integral versul, dacă așa este formulată cerința.

8. Explică semnificația imaginii artistice *Fluturi palizi de lumină*, din ultima strofă a poeziei. **6 puncte**

- Semnificația unei imagini artistice, a unui vers sau a unui fragment din text presupune relaționarea cu mesajul întregului text. De aceea, pentru a putea da un răspuns corect, citește cu atenție întregul text. Fii atent/ atentă la prezența figurilor de stil! De exemplu: Versul *Fluturi palizi de lumină* conține o imagine vizuală sugestivă, creată pe baza sensurilor figurate ale cuvintelor. Metafora îi evocă cititorului cromatica diafană a zorilor de zi și, totodată, dinamismul jocurilor de lumini din momentele care precedă triumful zilei asupra nopții. Adjectivul *palizi* are nuanță personificatoare și îi induce cititorului un sentiment de melancolie.

Scanned with OKEN Scanner

9. Exprimă-ți opinia, în 5-8 rânduri, despre semnificația celei de a treia strofe a poeziei.

6 puncte

- Exprimarea opiniei presupune o privire personală, originală asupra textului și identificarea a cel puțin unu-două argumente extrase din text care să exemplifice și să susțină opinia formulată. Poți folosi citate care să ilustreze afirmațiile tale.
- Acordă atenție logicii exprimării! Formulează, mai întâi, opinia despre subiectul cerut, apoi susține această opinie cu unu-două argumente ilustrate cu citate din text. Încheie printr-o concluzie succintă și clară. De exemplu: Strofa a treia are un rol important în poezie, deoarece este situată în poziție mediană și asigură echilibrul între prima parte a textului și partea finală. În primul rând, se observă că strofa leagă planul trecutului, al copilăriei îndepărtate, de planul prezentului. Folosirea construcției *de-atuncea* are rolul de a accentua legătura pe care eul poetic o stabilește între cele două etape ale vieții sale. În al doilea rând, în această strofă este conținută cea mai directă mărturisire a fascinației pe care cadrul nocturn a exercitat-o constant asupra eului liric. În concluzie, strofa a treia conturează mesajul poetic și constituie un element important al echilibrului compozițional al textului.

Subiectul al II-lea (30 de puncte)

Scrie o compunere de 15-20 de rânduri, în care să argumentezi că poezia *Nopți de veghe* de Șt.O. Iosif este o operă lirică.

În redactarea compunerii, vei avea în vedere:

- precizarea trăsăturilor speciei;
- enunțarea a minimum două argumente care susțin apartenența poeziei date la genul liric și ilustrarea lor pe text;
- prezentarea particularităților limbajului poetic (figuri de stil, sensuri figurate, elemente de versificație etc.) în relație cu mesajul textului;
- exprimarea unei opinii/ a unui punct de vedere personal în legătură cu poezia dată.

Notă! Respectarea, în lucrare, a ordinii cerințelor nu este obligatorie. Vei primi **16 puncte** pentru conținut (câte patru puncte pentru fiecare cerință rezolvată) și **14 puncte** pentru redactare (*coerența textului* – 3p.; *registrul de comunicare, stilul și vocabularul adecvate conținutului* – 3p.; *ortografia* – 3p.; *punctuația* – 3p.; *așezarea corectă a textului în pagină, lizibilitatea* – 3p.).

În vederea acordării punctajului pentru redactare, compunerea trebuie să aibă cel puțin 15 rânduri scrise.

Sugestii de rezolvare

Compunerea ta trebuie să conțină cele trei părți: introducere, cuprins și încheiere.

În introducere:

- precizează autorul și titlul operei alese;
- încadrează opera în genul literar din care face parte;
- stabilește tema poeziei.

Scanned with OKEN Scanner

În cuprins:

- tratează detaliat fiecare dintre cele patru repere date;
- numește minimum două trăsături ale operei lirice:
  - exprimarea directă a sentimentelor, a trăirilor și a emoțiilor eului poetic;
  - tonul confesiv, în limbaj poetic, figurat;
  - prezența viziunii subiective, profund personale asupra existenței;
  - existența unei perspective descriptive etc.
- ilustrează trăsăturile enunțate, prin exemple semnificative din text;
- identifică particularitățile limbajului artistic:
  - numește minimum două figuri de stil și comentează rolul lor expresiv;
  - explică semnificația cromaticii tabloului;
  - precizează elementele de versificație (măsura, ritmul, rima).
- exprimă-ți opinia în legătură cu mesajul textului, cu sentimentele pe care ți le-a trezit, cu imaginile artistice care te-au impresionat.

În încheiere:

- reia trăsăturile operei lirice, integrându-le într-un enunț care să aibă valoarea unei concluzii a compunerii tale.

Nu uita!

- punctajul pentru redactare îl obții doar dacă te încadrezi în limita minimă de spațiu;
- organizează textul în paragrafe și alineate.

Scanned with OKEN Scanner

TEZĂ LA DISCIPLINA ȘI LITERATURA ROMÂNĂ

Semestrul I. Varianta 1

- **Toate subiectele sunt obligatorii.**
- **Timpul efectiv de lucru este de două ore. Se acordă 10 puncte din oficiu.**

Subiectul I (60 de puncte)

Citește cu atenție textul dat. Scrie, pe foaia de teză, răspunsul pentru fiecare dintre cerințele de mai jos:

Plutesc în aer glasuri fermecate,
Vestindu-mi pretutindeni primăvara!
Văzduhul scânteiază sub povara
Mărgăritarelor din cer picate...

Fugiți departe, griji întunecate!
Vreau să trăiesc din zori și până seara,
Și vreau să cânt! Vreau să mă-mbăt de para
Eternă a iubirii nesecate.

Ca ciocârlia ce-n văzduh s-avântă,
Și-acolo-n cer se leagănă și cântă
Pân' ce-amețește iar, căzând pe lanuri;

Așa-n pornirea sfintelor elanuri
Se-nalță sufletu-mi spre tine, Soare!
Și cade iar din slăvi amețitoare...
.....

(Șt.O. Iosif, *Reînviere*)

A Limba română

1. Desparte în silabe cuvintele: *aer, povara, amețitoare.* **6 puncte**
2. Precizează mijlocul intern de îmbogățire a vocabularului prin care s-au format cuvintele: *scânteiază, primăvara, picate.* **6 puncte**
3. Scrie trei termeni care fac parte din familia lexicală a substantivului *aer.* **6 puncte**
4. Precizează valoarea morfologică a cuvintelor subliniate: *Văzduhul scânteiază sub povara/ Mărgăritarelor din cer picate...* **6 puncte**
5. Precizează funcția sintactică a cuvintelor subliniate: *Plutesc în aer glasuri fermecate.* **6 puncte**

B. Înțelegerea textului

6. Transcrie un vers din poezie în care se evidențiază mărcile eului liric. **6 puncte**
7. Transcrie un vers care conține o inversiune. **6 puncte**
8. Precizează măsura versurilor și tipul rimei din prima strofă a poeziei. **6 puncte**

Scanned with OKEN Scanner

9. Exprimă-ți opinia, în 5-8 rânduri, despre semnificația versului *Se-nalță sufletu-mi spre tine, Soare!* în conturarea mesajului artistic al poeziei. **12 puncte**

Subiectul al II-lea (30 de puncte)

Scrie o compunere de 15-20 de rânduri în care să evidențiezi caracteristicile fundamentale și semnificațiile textului citat la partea I (Șt.O. Iosif, *Reînviere*).
În redactarea compunerii vei avea în vedere:

- precizarea a două caracteristici ale genului liric identificate în fragmentul citat;
- exemplificarea acestor caracteristici pe baza textului;
- sublinierea unei idei prezente în text și a mijloacelor artistice folosite în exprimarea acesteia;
- susținerea unei opinii despre semnificațiile textului și/ sau despre mesajul transmis (formularea clară/ logică a opiniei, prezența unui argument/ a motivării care să susțină opinia exprimată).

Notă! Respectarea, în lucrare, a ordinii cerințelor nu este obligatorie. Vei primi **16 puncte** pentru conținut (câte patru puncte pentru fiecare cerință rezolvată) și **14 puncte** pentru redactare (*coerența textului* – 3p.; *registrul de comunicare, stilul și vocabularul adecvate conținutului* – 3p.; *ortografia* – 3p.; *punctuația* – 3p.; *așezarea corectă a textului în pagină, lizibilitatea* – 3p.).
În vederea acordării punctajului pentru redactare, compunerea trebuie să aibă cel puțin 15 rânduri scrise.

DUPĂ TEZĂ!

În vederea autoevaluării, este util să completezi următorul tabel:

Am știut foarte bine	Nu am prea știut/ Nu am știut deloc	Trebuie să-mi îndrept următoarele greșeli de scriere

Scanned with OKEN Scanner

Semestrul I. Varianta 2

- **Toate subiectele sunt obligatorii.**
- **Timpul efectiv de lucru este de două ore. Se acordă 10 puncte din oficiu.**

Subiectul I (60 de puncte)

Citește cu atenție textul dat. Scrie, pe foaia de teză, răspunsul pentru fiecare dintre cerințele de mai jos:

L-a adus ciobanul de urechi, ca pe-un biet măgar ce era. I-a pus o pocladă, pe pocladă – șaua de lemn, și i-a strâns chinga bine, căci aveau să meargă la târg. Apoi a-nceput să-i grămădească pe spate: o sarică – a ciobanului; două lăvicere – ale stăpânului; patru tivgi cu lapte, câte două de fiecare parte, să se cumpănească; opt sedile cu brânză – patru și patru; iar deasupra, moț, cei doi băieți ai stăpânului, veniți la stână din ajun, spate la spate, să nu-și scoată ochii.

Dar pe când ciobanul, ștergându-și sudoarea cu dosul mâinii, de pe frunte, aducea poclada s-o puie pe sărmanul dobitoc, un purice sări de pe mâna ciobanului pe spinarea măgarului și-și făcu un locușor sub o încreștitură a poclăzii, tocmai cât îi trebuia să fie la largul lui. „O să stau la umbră", gândea puricele, iar ciobanul încărca mereu. Cât era de mic puricele, ce loc prindea? Iar greutatea care îndoia genunchii măgarului cum putea să-l apese?

Și-au pornit la drum, și-au mers zi de vară prin arșița lui cuptor. Curgeau nădușelile de pe cioban; băieții stăpânului se muiaseră; iar măgarul de-abia pășea. Au trecut pe unde au trecut și, spre seară, au ajuns la târg și-au poposit în ograda stăpânului. Iar puricele, simțind c-au ajuns la capăt, se strecură binișor, binișor, și hop! deodată, sare sprinten și odihnit pe mâneca ciobanului.

Când dădu însă cu ochii de spinarea măgarului și văzu ce clădărie stătuse deasupra lui, rămase încremenit: „Măi, greutatea asta am dus-o eu în spate! Până acum n-am știut că-s așa de voinic!" Și privea cu mulțumire cum descărca ciobanul pe măgar. Iar când omul dete toate lucrurile jos, măgarul rămase cu urechile pleoștite, cu genunchii îndoiți. Iar puricele zise, mâniat, în sine: „Uitați-vă ce mămăligă de dobitoc! Eu nu-s nici cât urechea lui, și nu mă plâng de cât am dus în spate, și el, fiindcă m-a purtat până aici, mai să cadă în bot! Ia stai să-l înviorez puțin!" Și așa zicând, sări drept pe botul măgarului, de-l pișcă până la sânge.

Măgarul tresări, dete dintr-un picior și vărsă o tivgă cu lapte. Iar ciobanul îi așternu câteva bețe, să se-nvețe minte de alt' dată.

(Emil Gârleanu, *Voinicul*)

A. Limba română

1. Desparte în silabe cuvintele: *ciobanului, dobitoc, încreștitură.* cio-ba-nu-lui do-bi-toc în-cre-ți-tu-ra **6 puncte**
2. Transcrie, din primul paragraf, două cuvinte compuse și un cuvânt derivat. **6 puncte**

fiecare, deasupra (compunere)
grămădească (derivare)

Scanned with OKEN Scanner

3. Stabilește câte un sinonim potrivit pentru cuvintele subliniate în paragraful următor: *Dar pe când ciobanul, ștergându-și <u>sudoarea</u> cu dosul mâinii, de pe frunte, aducea poclada s-o puie pe <u>sărmanul</u> dobitoc.* **6 puncte**

4. Menționează valoarea morfologică a cuvintelor subliniate: *Apoi <u>a-nceput</u> să-i grămădească <u>pe</u> spate.* **6 puncte**

5. Precizează funcția sintactică a cuvintelor subliniate: *Când dădu însă cu ochii de spinarea măgarului și văzu ce <u>clădărie</u> <u>stătuse</u> deasupra lui, rămase <u>încremenit</u>.* **6 puncte**

B. Înțelegerea textului

6. Precizează modurile de expunere prezente în text. **6 puncte**

7. Numește personajele din text. **6 puncte**

8. Explică, în 4-5 rânduri, semnificația fragmentului: *Eu nu-s nici cât urechea lui, și nu mă plâng de cât am dus în spate.* **6 puncte**

9. Rezumă în 8-10 rânduri întâmplările din textul dat. **12 puncte**

Subiectul al II-lea (30 de puncte)

Recitește opera epică dată la **Subiectul I**. Scrie o compunere de 15-20 de rânduri, în care să caracterizezi un personaj al fragmentului.

În redactarea compunerii, vei avea în vedere:

- precizarea, însoțită de exemple, a două mijloace/ procedee de caracterizare existente în opera epică aleasă;
- numirea a două trăsături ale personajului pentru care ai optat;
- ilustrarea celor două trăsături, prin citate comentate sau prin referire la întâmplări/ la situații semnificative;
- prezentarea relației dintre personajul ales și un alt personaj al operei.

Notă! Respectarea, în lucrare, a ordinii cerințelor nu este obligatorie. Vei primi **16 puncte** pentru conținut (câte patru puncte pentru fiecare cerință rezolvată) și **14 puncte** pentru redactare (*coerența textului* – 3p.; *registrul de comunicare, stilul și vocabularul adecvate conținutului* – 3p.; *ortografia* – 3p.; *punctuația* – 3p.; *așezarea corectă a textului în pagină, lizibilitatea* – 3p.).

În vederea acordării punctajului pentru redactare, compunerea trebuie să aibă cel puțin 15 rânduri scrise.

DUPĂ TEZĂ!

În vederea autoevaluării, este util să completezi următorul tabel:

Am știut foarte bine	Nu am prea știut/ Nu am știut deloc	Trebuie să-mi îndrept următoarele greșeli de scriere

BIBLIOTECA JUDEȚEANĂ "GH. ASACHI" IAȘI

Scanned with OKEN Scanner

Grile de notare

Pagina testului	NOTE/ PUNCTAJE				Observațiile profesorului
	TESTUL 1		TESTUL 2		
	Autoevaluare	*Profesor*	*Autoevaluare*	*Profesor*	
Test inițial MECTS [7-8]					
Test inițial [9-10]					
Literatură [11-50]					
[13-14]					
[15-16]					
[17-18]					
[19-20]					
[21-24]					
[25-26]					
[27-28]					
[29-30]					
[31-32]					
[33-34]					
[35-36]					
[37-38]					
[39-40]					
[42-46]					
[47-50]					
Limba română [51-107]					
[53]					
[54]					
[55-56]					
[57-58]					
[59-60]					
[61]					
[62-63]					
[64]					

Scanned with OKEN Scanner

Pagina testului	NOTE/ PUNCTAJE				Observațiile profesorului
	TESTUL 1		TESTUL 2		
	Autoevaluare	*Profesor*	*Autoevaluare*	*Profesor*	
[65]					
[66]					
[67]					
[68]					
[69]					
[70]					
[71]					
[72-74]					
[75-76]					
[77]					
[78-79]					
[80]					
[81]					
[82-83]					
[84-85]					

Scanned with OKEN Scanner

În aceeași serie:

Florin Ioniță, Elena Cârstocea, Monica Columban
Literatură. Limba română. Comunicare, clasa a V-a
ghid • caiet de lucru • 126 de teste de evaluare
Semestrul I, în conformitate cu noua programă

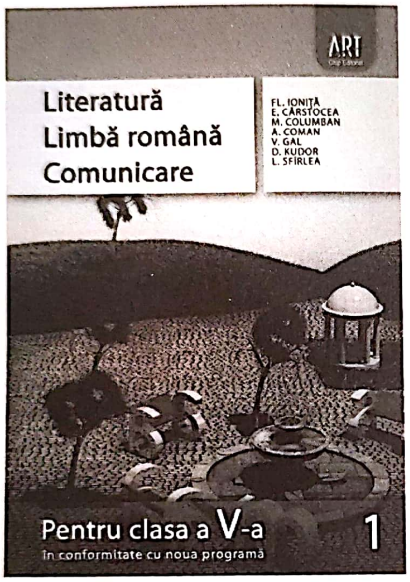

Florin Ioniță, Elena Cârstocea, Monica Columban
Literatură. Limba română. Comunicare, clasa a VI-a
ghid • caiet de lucru • 124 de teste de evaluare
Semestrul I, în conformitate cu noua programă

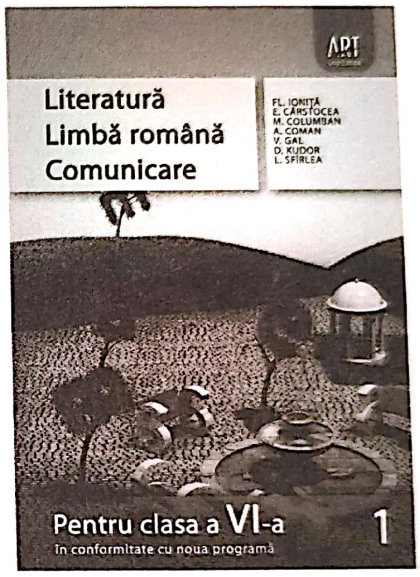

Florin Ioniță, Elena Cârstocea, Monica Columban
Literatură. Limba română. Comunicare, clasa a VIII-a
ghid • caiet de lucru • 101 de teste de evaluare
Semestrul I, în conformitate cu noua programă

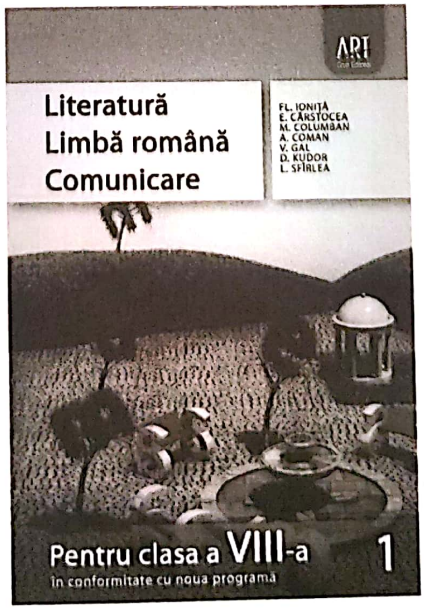

Scanned with OKEN Scanner

Seria Caietelor inteligente (Literatură, Limba română, Comunicare) (semestrul 1 și semestrul 2):

- reprezintă un instrument de lucru atractiv și foarte util în activitatea zilnică de la clasă sau de acasă, *completând oferta manualelor* școlare cu numeroase aplicații;

- propune *exerciții pentru toate cele trei module* prevăzute de programă: Literatură, Limba română și Comunicare, fără a pierde din vedere viziunea integrată a acestora și modelul comunicativ-funcțional recomandat;

- cuprinde *toate variantele de itemi* folosite în evaluare: cu alegere dublă și multiplă, cu răspuns deschis, întrebări structurate, compuneri libere etc.;

- asigură, prin *gradul diferit de dificultate a cerințelor*, parcursuri școlare distincte, atât pentru elevii care vor să-și fixeze cunoștințele, cât și pentru cei care vizează performanța;

- cuprinde nu doar exerciții, ci și indicații despre modul de organizare a acestora în *teste de evaluare pentru fiecare capitol* în parte;

- cuprinde *teste inițiale, teste sumative, teste de evaluare finală* și *variante de subiecte pentru teză.*

821.

ISBN 978-973-124-856-1

Scanned with OKEN Scanner